

TILINPÄÄTÖS

2020

Kaupunginhallitus 19.4.2021

Tarkastuslautakunta 25.5.2021

Kaupunginvaltuusto 14.6.2021

Sisällysluettelo

1	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2020	4
2	KAUPUNGIN HALLINTO	5
2.1	Kaupunginvaltuusto 2017 - 2021	5
2.2	Kaupunginhallitus 12.6.2017-31.5.2019 ja 10.6.2019 – 31.5.2021	6
2.3	Toimielimet 12.6.2017 – 31.5.2021	7
3	TALOUELLINEN KEHITYS	9
3.1	Yleinen taloudellinen kehitys	9
3.2	Oman talousalueen kehitys	11
3.3	Olellaiset toiminnan ja talouden muutokset	13
3.4	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	16
3.5	Kaupungin henkilöstö 31.12.	16
3.6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttamista seikoista	17
3.7	Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	18
3.8	Ympäristöasiat	19
4	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	20
4.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	20
4.2	Toiminnan rahoitus	22
4.3	Rahoitusasema ja sen muutokset	26
4.4	Kokonaistulot ja –menot	30
5	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	31
5.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	31
5.2	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	31
5.3	Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat	32
5.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	33
5.5	Tavoitteet ja niiden toteutuminen	34
5.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	38
5.7	Konsernin henkilöstömäärä 31.12.	42
6	HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMINPITEISTÄ	42
7	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	43
7.1	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	43
7.1.1	Keskusvaalilautakunta	43
7.1.2	Tarkastuslautakunta	43
7.1.3	Kaupunginhallitus	44
7.1.4	Perusturvalautakunta	52

7.1.5	Sivistyslautakunta	74
7.1.6	Tekninen lautakunta	100
7.1.7	Ympäristölautakunta	106
7.2	Käyttötalousosan toteutuminen.....	114
7.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	117
7.4	Investointiosan toteutuminen	121
8	Rahoitusosan toteutuminen	126
8.1	Yhteenveto määrärahojen toteutumisesta	127
9	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	129
10	Tilinpäätöksen liitetiedot	136
10.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	136
10.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	137
10.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	138
10.4	Tasetta koskevat liitetiedot	142
10.5	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	146
10.6	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	148
11	Tilinpäätöksen allekirjoitussivu	151

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2020

Edellinen tilinpäätöskatsaukseni päättyi visioon vuoden 2020 keinoista näkymistä. Juuri alkaneesta koronakriisistä odotettiin kunnille valtavaa taloudellista ja yhteisöllistä laskua. Odotin myös, että moni vuoden 2020 toiminnallisista tavoitteista jää saavutettavaksi vasta myöhemmin. Visio osin osui ja osin ei osunut.

Suurelle osaa henkilöstöä vuodesta tuli kriisinhallinnan täyteinen koettelemus. Tässä kaupungin organisaatio ja koko Somero-yhteisö osoittivat ketteryyttä, ratkaisukykyä, joustavuutta ja venyvyyttä. Erityisesti kevätkaudella päivittäinen koronakokoustaminen ja linjausten toimeenpano veivät enimmän energian myös kehittämishankkeiden toteuttamisessa keskeiseltä hallintohenkilöstöltä. Uudenlaiset työskentelytekniikat ja kokoontumisrajoitukset lisäsivät toiminnan vaikeusastetta.

Em. tekijöistä johtuen kaikissa ennakkoon suunnitelluissa tavoitteissa ei edetty toivotusti. Työyhteisödynamiikan ja sitä palvelevien johtamismenetelmien kehittäminen ei onnistunut vallitsevissa olosuhteissa. Samoin monet pitkäjänteiset hankkeet, kuten oppimisympäristöselvitys, viivästyivät. Toisaalta monista muista näkökulmista tilanne johti organisaation kehittymiseen. Esimerkiksi etätökykulttuurin omaksuminen kantaa varmasti tulevaisuudessa satoa Someron laariin.

Kuntatalouden uhkakuvat puolestaan eivät vielä toteutuneet odotetusti. Tähän tietysti vaikuttivat vuoden aikana roimasti lisätyt valtionosuudet, joilla kompensoitiin koronarajoitusten verotulovaikutuksia ja toimintakulutarpeen lisäyksiä enemmän kuin niitä lopulta välittömästi konkretisoitui kunnille. Someron erilaiset koronaperusteiset tulolisäykset valtiolta olivat noin 2,4 miljoonaa euroa.

Tietysti lisäkulumakin syntyi. Välittömiä koronakululisäyksiä kirjattiin vajaat puoli miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan kaupungin toimintakulut kuitenkin laskivat edelliseen vuoteen verrattuna vajaat 0,3 miljoonaa euroa eli noin 0,4 %. Myös tämä jäljitty osittain koronan vaikutuksiin. Vuoden 2020 käyttötalouden vertailu ns. normaalivuoteen 2019 on hankalaa, mutta huippuluokkaa oleva vuosikate 6,1 miljoonaa euroa ja noin kolmen miljoonan euron ylijäämäinen tulos ovat tosiasia.

Kaikesta hankaluudesta huolimatta kaupungin toimintarakenteessa toteutettiin uudistuksia. Liikuntapalvelujen tuottaminen palautettiin toimintavuoden päätteeksi kaupungin omaksi toiminnaksi. Someron Liikunta ry:tä on syytä kiittää vuodesta 1995 jatkuneesta yhteistyöstä, joka toki jatkuu, vaikkakin uudenlaisessa muodossa. Vuoden 2020 rakenteellisiin muutoksiin kuuluu myös palkanlaskentapalvelujen siirto kaupungilta Loimijoen Kuntapalvelut Oy:lle, jonka osaomistajaksi Someron kaupunki samalla siirtyi.

Em. toimintamuotojen muutoksiin, kuten vuoden aikana tapahtuneisiin useiden pitkäaikaisten henkilöstön jäsenten eläköitymisiin, liittyy aina myös haikeutta. Sen sijaan noin 10 vuotta kestänyttä uimahalliurakan oikeusprosessointia tuskin kaipaakaan. Asian päätepisteen myötä selvisi myös vuonna 2012 käyttöön otetun uimahallin nettohankintahinta. Se on 9 805 236,69 euroa.

Myönteistä vuodessa 2020 oli myös kaupungin lievä muuttovoittoisuus, mikä ei ole Someroa suuremmillekaan ns. seutukaupungeille tyypillistä. Myös vuosi 2021 on alkanut saman suuntaisesti.

Kiitokset vuodesta 2020 henkilöstölle, päättäjille, asukkaille ja muille Someron kaupungin sidosryhmille!

Somerolla 31.3.2021

Sami Suikkanen
kaupunginjohtaja

2 KAUPUNGIN HALLINTO

2.1 Kaupunginvaltuusto 2017 - 2021

Kuntavaaleissa valittiin valtuustot toimikaudelle 1.6.2017 – 31.5.2021.

Kaupunginvaltuuston jäsenmäärä on 35. Valtuuston kokoonpano

KESK	17
KOK	7
SDP	6
PS	2
VAS	2
VIHR	1

Someron kaupungin valtuustoryhmät ja jäsenet vuonna 2020:

Suomen Keskustan valtuustoryhmä

Ahlbom Kari
Iivonen Tarja (8.4.2019 alkaen)
Kesäniemi Hannu
Koivuniemi Ilkka
Kurvinen Jani
Kyyrä Jaana
Lehtimäki Jarno
Merelle Jody (8.4.2019 asti)
Pirttilä Tero
Pöri Taru
Roto Matias
Rouhiainen Mirja
Ryhtä Riitta
Salo Juha
Tuomisto Heikki
Tuomola Maija
Virtanen Mikko
Älli Mikko

Kansallisen kokoomuksen valtuustoryhmä

Eino Pauli
Fonsell-Laurila Kati
Maavirta Pia
Mäki-Teeri Markku
Seppälä Henry
Varjus Jutta
Wiskari Juha

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Hakamäki Raila
Kaivo Juhani
Kotti Antti
Lehtinen Riitta
Ruuhilehto Taina
Valve Ismo

Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Kurki Kirsti (25.2.2019 asti)
Känkänen Harri (25.2.2019 alkaen)
Mäkinen Matias

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Lehtinen Heikki
Lehtilä Jukka

Vihreät

Kauriinoja Katariina

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja Kurvinen Jani (KESK)
1. varapuheenjohtaja Koivuniemi Ilkka (KESK)
2. varapuheenjohtaja Hakamäki Raila (SDP) (10.6.2019 asti)
2. varapuheenjohtaja Ruuhilehto Taina (SDP) (10.6.2019 -11.11.2019)
2. varapuheenjohtaja Hakamäki Raila (SDP) (11.11.2019 alkaen)
3. varapuheenjohtaja Mäkinen Matias (PS)

Kaupunginvaltuuston kokoukset:

Kaupunginvaltuusto kokoontui 5 kertaa vuoden 2020 aikana.

2.2 Kaupunginhallitus 12.6.2017-31.5.2019 ja 10.6.2019 – 31.5.2021

KESK	Kesäniemi Hannu
KESK	Pirttilä Tero
KESK	Pöri Taru
KESK	Ryhtä Riitta
KOK	Eino Pauli
KOK	Maavirta Pia
KOK	Varjus Jutta
SDP	Lehtinen Riitta
SDP	Valve Ismo

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat

Puheenjohtaja Pirttilä Tero (KESK)
1. varapuheenjohtaja Maavirta Pia (KOK)
2. varapuheenjohtaja Lehtinen Riitta (SDP)

Esittelijä:

Kaupunginjohtaja Sami Suikkanen

Kaupunginhallituksen kokoukset:

Kaupunginhallitus kokoontui 22 kertaa vuoden 2020 aikana.

2.3 Toimielimet 12.6.2017 – 31.5.2021

Keskusvaalilautakunta (5 jäsentä)

Majuri Inkeri (pj)
Kyyrä Juha-Matti (vpj)
Kulmala Eero
Pyykkö Leena
Timperi Hannu

Tarkastuslautakunta (5 jäsentä)

Kaivo Juhani (pj)
Roto Matias (vpj)
Haho Eevi
Hinttala Irma
Mäkinen Jaakko

Perusturvalautakunta (11 jäsentä)

Kotti Antti (pj)
Rouhiainen Mirja (vpj)
Ahlbom Kari
Haho Eevi (8.4.2019 alkaen)
Järvinen Jarkko
Koivuniemi Ilkka
Kotti Minna
Kurkikangas Tuomo
Lauren Leena
Merelle Jody (8.4.2019 asti)
Salokoski Sari
Tähtinen-Joosela Sonja

Sivistyslautakunta (11 jäsentä)

Fonsell-Laurila Kati (pj.)
Kyyrä Jaana (vpj.)
Friskopf Christer (10.9.2018 alkaen)
Gustafsson Erkki (10.9.2018 asti)
Hakamäki Raila
Hyytiäinen Petteri

Iivonen Tarja
Norrby Jani
Ojala-Sirro Irina
Saarinen Maija
Sundberg Kenneth (26.2.2018 asti)
Tuomisto Heikki (26.2.2018 alkaen)
Wiskari Juha

Tekninen lautakunta (9 jäsentä)

Salo Juha (pj.)
Känkänen Harri (vpj.)
Kankaanpää Sirkku
Laine Outi
Lehtinen Heikki
Lehtinen Riitta
Seppälä Henri
Teräväinen Anne
Älli Mikko

Ympäristölautakunta (9 jäsentä)

Virtanen Mikko (pj.)
Korpihuhta Ulla (vpj.)
Hakala Antti
Kaivonen Johanna
Kauriinoja Katariina
Moisander Visa
Nuoritalo Totti
Rajala Sanna
Sjöman Heidi (26.2.2018 alkaen)
Sundberg Inkeri (26.2.2018 asti)

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet, kunnanjohtaja, konsernihallinnon johtajat sekä toimielinten alaisten tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat (yleensä esittelijät).

Toimielimet ja niiden esittelijät

Kaupunginhallitus: Kaupunginjohtaja Sami Suikkanen
Perusturvalautakunta: Perusturvajohtaja Taru Nordlund elokuu 2020 asti
Perusturvajohtaja Marjaana Sorokin elokuusta 2020 alkaen
Sivistyslautakunta: Sivistysjohtaja Minna Mäkelä-Rönholm
Tekninen lautakunta: Tekninen johtaja Marko Mäkinen
Ympäristölautakunta: Rakennustarkastaja Juha Kopra
Ympäristönsuojelusihteeri Timo Klemelä heinäkuuhun 2020 asti
Ympäristönsuojelusihteeri (aluksi vs.) Sanna Vesa toukok. 2020 alkaen
Ympäristönsuojelusihteerin sijainen Milla Suutari syyskuusta 2020 alkaen
Maankäyttöinsinööri Jyrki Virtanen

3 TALOUDELLINEN KEHITYS

3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön suhdanne-ennusteen mukaan vuonna 2021 BKT:n kasvu kiihtyy 2,5 prosenttiin eli talouden toipuminen alkaa pandemiaan liittyvän epävarmuuden hälventyessä vuoden 2021 kuluessa. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,0 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023. Keskipitkällä aikavälillä kasvu hidastuu, kun työpanoksen kasvu hidastuu. Kuitenkin vajaan 1,5 prosentin vauhdissa pysyvä kasvu on potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtia nopeampaa.

Maailmantalous ennustetaan elyvän covid-19-pandemian aiheuttamasta syvästä taantumasta vuoden 2021 kuluessa. Elpyminen painottuu vuoden jälkipuoliskolle. Maailmankauppa on kesästä 2020 lähtien toipunut pandemian aiheuttamasta syvästä romahduksesta ja maailmankauppa normalisoituu vähitellen.

Kiinan talous on jo lähes palautunut kriisiä edeltävälle tasolle. Vienti vetää hyvin ja vähittäiskauppakin on piristynyt alkuvuoden romahduksen jälkeen.

Euroopan talous supistuu jälleen vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä edellisneljänneksen nopean kasvun jälkeen pandemian toisen aallon takia. Voimakkaat rajoitustoimet eri maissa vähentävät aktiviteettia ja palveluiden kysynnän näkymät ovat vielä epävarmat.

Myös Yhdysvaltojen talous on kärsinyt pandemian toisesta aallosta. Kokonaistuotanto elpyy v. 2021 työllisyystilanteen kohennuttua ja aktiviteetin lisääntyä. Voimakkaat elvytystoimet tukevat kasvua.

Vuonna 2021 BKT:n kasvu kiihtyy 2,5 prosenttiin. Talouskasvu on hidasta vielä alkuvuonna, mutta epidemian hellittäessä kasvu alkaa vähitellen nopeutua. Yksityinen kulutus kasvaa 3,8 % v. 2021, kun tavaroiden kulutus palautuu epidemiaa edeltävälle tasolle jo vuoden alkupuolella. Palveluiden kulutuksen odotetaan palautuvan hitaammin kuluttajien luottamuksen vahvistuessa vähitellen. Yksityisten investointien kasvu jatkuu heikkona vielä vuoden 2021 alussa epidemian ylläpitämisen epävarmuuden vuoksi. Rakentamisen aloitusten ennakoitaan myös lykkääntyvän ja asuntoinvestoinnit vähenevät edelleen.

Maailmankauppa on jo kääntynyt kasvu-uralle, millä on ollut suotuisa vaikutus tavaroiden ulkomaankauppaan. Vuoden 2020 lopulla covid-19-pandemian toinen aalto hidasti toipumista ja kasvu on hitaampaa myös vuoden 2021 alkupuolella. Palveluiden ulkomaankauppa supistui voimakkaasti vuonna 2020 ja vahvempaa kasvua odotetaan vasta vuoden 2021 lopulle. Erityisesti matkailu- ja kuljetuspalveluiden normalisoituminen vuonna 2021 riippuu voimakkaasti covid-19-pandemiaan liittyvien riskien hälvenemisestä.

Uusien rajoitustoimien käyttöönotto vähentää etenkin palvelujen kysyntää sekä tarjontaa ja kääntää työllisyyden uudelleen laskuun. Vuonna 2020 työllisyys supistui 1,5 %, mutta enää 0,3 % v. 2021.

Yritykset ovat sopeuttaneet työvoimakustannuksiaan irtisanomisten lisäksi lomautuksilla. Lomautettujen määrä väheni ennätystasolta viime vuoden kesällä nopeasti, mutta syksyllä lomautettujen määrä kääntyi uudestaan nousuun. Työttömyysaste jää 7,8 prosenttiin v. 2020 ja ennustetaan nousevan 8,0 prosenttiin vuonna 2021.

Heikosta ja epävarmasta taloustilanteesta johtuen työmarkkinat eivät nyt vedä työvoimaa ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä on lisääntynyt. Työtilaisuuksia on yhä tarjolla. Avoimia työpaikkoja oli viimevuoden kolmannella vuosineljänneksellä 43 000, vain hieman viime vuotta vähemmän.

Talouden tunnuslukujen muutokset	2018	2019	2020*	2021*	2022*	2023*
Lyhyet korot (Euribor 3 kk) %	-0,3	-0,3	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4
Pitkät korot (Valtion obligaatiot, 10 v) %	0,7	0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2
Kuluttajahintaindeksi, muutos %	1,1	1,0	0,3	1,0	1,4	1,6
Työllisyysaste %	71,7	72,5	71,5	71,5	72,3	72,8
Työttömyysaste %	7,4	6,7	7,8	8,0	7,6	7,2
* ennuste						

Lähde: Valtiovarainministeriö, Talouden katsaus, Talvi 2020 / 17.12.2020
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162620>

Kuntaliiton julkaiseman vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden valossa kuntatalous vahvistui ennätysheikolta tasolta poikkeuksellisen hyviin lukemiin. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,7 miljardia euroa ylijäämäinen. Vuosikatteet vahvistuivat kaikissa kuntakoryhmissä, eikä syömävelkaa jouduttu ottamaan juuri lainkaan.

Kuntatalouden vahvistumista selittävät valtion myöntämät kertaluontoiset koronatuot ja kunnallisverojen odotettua parempi kehitys. Vahvan tulokehityksen ohella menot kasvoivat maltillisesti, sillä koronatilanteen vuoksi useat kuntien toiminnot olivat suljettuina kevään ja syksyn aikana. Kunnissa nähtiin myös ennätysellinen määrä lomautuksia.

Vuonna 2020 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki 27 kuntaa, kun edellisenä vuonna tulos oli alijäämäinen 223 kunnassa. Kaikkien vuonna 2020 negatiivisen tuloksen tehneiden kuntien tappiot jäivät muutamaa miljoonaa.

Suurimmat kaupungit tekivät euromääräisesti suurimmat tilikauden tulokset. Kärkipäässä ovat Helsinki (+497 milj. e.), Espoo (+140 milj. e.), Outokumpu (+81 milj. e.), Tampere (+69 milj. e) ja Lahti (+ 43 milj. e.).

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 2,0 prosenttia, verotulot 4,0 prosenttia ja valtionosuudet 27,2 prosenttia. Kuntien poikkeuksellisen vahvaa kunnallisveroa selittää muun muassa verokorttiuudistus, joka lykkäsi noin 350 miljoonaa euroa kunnallisveroa vuodelta 2019 vuoden 2020 puolelle. Yhteisöverotulojen romahdusta paikkaa yhteisöveron jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä.

Kuntayhtymien tilanne oli kokonaisuutena heikko. Joissakin sairaanhoitopiireissä koronan talousvaikutukset näkyivät selvästi, mikä kiertynee jo piakkoin kunnille yhdeksi uudeksi koronaan liittyväksi menopaineeksi.

Manner-Suomen kuntien investoinnit kasvoivat 5,0 %. Vaikka kuntien tulot kasvoivat menoja vauhdikkaammin, investointien ja taloustilanteen epävarmuuden vuoksi kunnat ja kuntayhtymät joutuivat turvautumaan myös lisävelanottoon. Erilaisiin investointeihin, esimerkiksi koulujen ja sairaaloiden rakentamiseen, otettiin lainaa yhteensä 1,5 miljardia euroa. Asukasta kohden laskettu lainamäärä oli ennakkotietojen mukaan 3 356 euroa ja vuotta aiemmin 3 048 euroa.

Lähde: Kuntaliitto tiedottaa 10.2.2021
<https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2021/koronatuot-toivat-kuntatalouteen-hetkellisen-helpotuksen-ja-puskurin-tulevaan>

3.2 Oman talousalueen kehitys

Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinotoimistossa oli joulukuun lopussa 30 900 työtöntä työnhakijaa. Joulukuun aikana työttömien määrä kasvoi 5 700 henkilöllä. Vuotta aiemmasta työttömien määrä kasvoi 9 200 henkilöllä (43 %). Koko maassa työttömien määrä kasvoi vuotta aiemmasta hieman hitaampaa tahtia eli 39 prosentilla.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa Varsinais-Suomessa 13,5 % eli 4,0 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin.

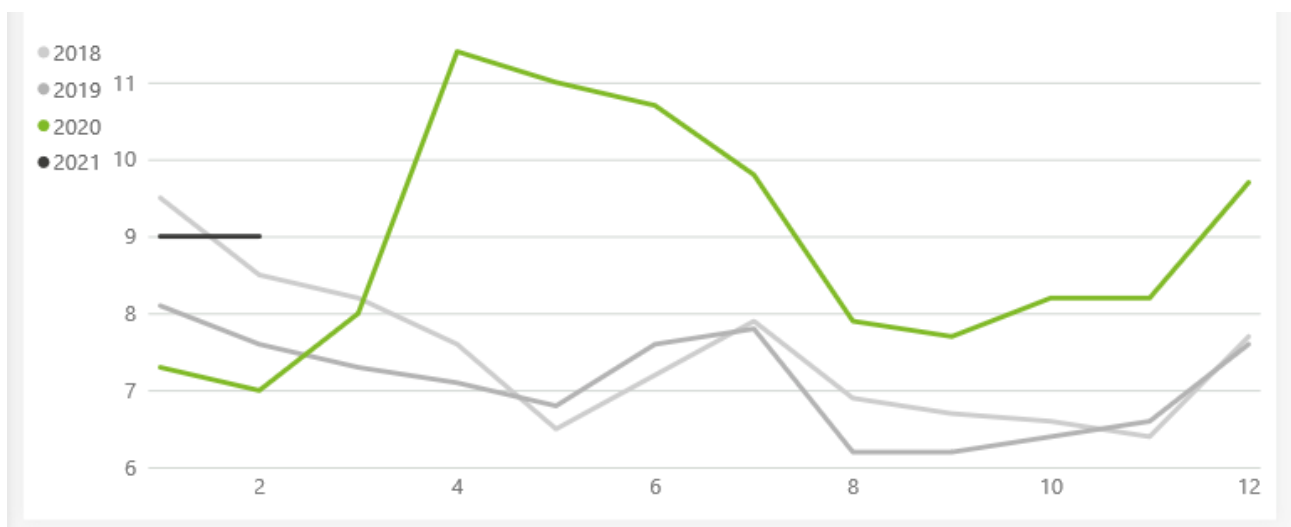
Joulukuussa työttömien määrä kasvoi rajusti viime vuodesta useimmissa Varsinais-Suomen seutukunnissa. Kovinta kasvu oli Turun seudulla (63%), kun Vakka-Suomessa se väheni (-25%). Työttömyysaste oli korkein Turun seudulla (14,2 %) sekä Turun kaupungissa (16,5 %). Pienin työttömyysaste oli Turunmaan saaristossa (9,5 %) sekä kunnista Vehmaalla (7,8 %).

Työttömien työnhakijoiden määrä oli suurempi kuin vuotta aiemmin lähes kaikissa Varsinais-Suomen 27 kunnassa. Uudessa kaupungissa ja Vehmaalla työttömiä oli kuitenkin vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kuntien väliset erot työttömyydessä ovat merkittäviä. Työttömyysprosentti on korkein Turun kaupungissa (16,5 %) sekä alin Vehmaalla (7,8 %). Verrattuna koko maan tasoon (13,6 %) on työttömyysaste sitä alempi 24 varsinaissuomalaisessa kunnassa ja sitä korkeampi työttömyysaste oli Turun, Salon ja Raision kaupungeissa. 11 kunnassa työttömyys jää alle 10 % tason. Työttömien määrä kasvaa yleensä joulukuun aikana ja tällä kertaa se kasvoi 25 kunnassa.

Nuorten työttömyys oli useimmissa kunnissa laajempaa kuin vuotta aiemmin – pienempää se oli seitsemässä kunnassa. Nuorten työttömien määrä kasvoi joulukuun aikana lähes kaikissa kunnissa – se pysyi samana kahdessa kunnassa. Työttömien määrä kasvoi joulukuun aikana naisten kohdalla lähes kaikissa (26 kpl) kunnissa. Miesten kohdalla tilanne oli samanlainen, sillä työttömyys laajeni kaikissa kunnissa lomautusten myötä. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli vuoden takaista pienempi enää yhdessä kunnassa (Nousiainen) ja se kasvoi joulukuun aikana useimmissa (22 kpl) kunnissa.

Somerolla työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 355 henkeä (281 12/2019), joista alle 25-vuotiaita 45 (30), yli 50-vuotiaita 167 (129) ja yli vuoden työttömänä olleita 72 (48). Työttömistä miehiä oli 203 (156) ja naisia 152 (125). Avoimia työpaikkoja oli Somerolla vuoden lopussa 34 (24). Työttömyysaste oli Somerolla 9,7 % (7,6 %).

Lähde: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Varsinais-Suomen työllisyyskatsaus, joulukuu 2020

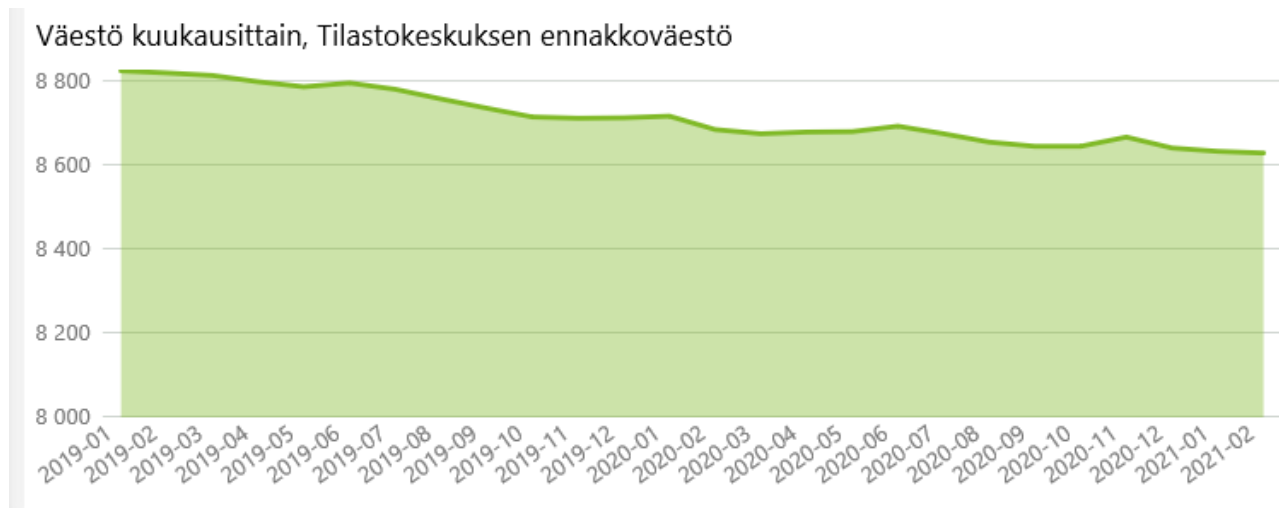

Lähde: Kuntamaisema, Työttömien osuus työvoimasta kuukausittain Somerolla

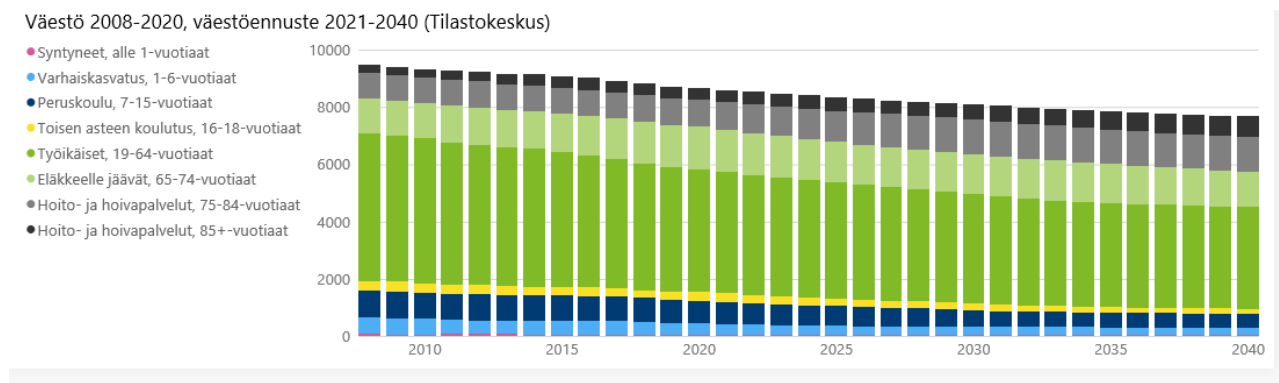
Salon väestömäärä oli tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuoden vaihteessa 51 577 (51 833) henkilöä. Väestö väheni edellisvuodesta 256:llä. Salon kuntien välinen tulomuutto oli 1 703 (1 792) ja lähtömuutto 1 832 (1 942) henkilöä.

Somerolla kuntien välinen tulomuutto oli tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 339 (286) ja lähtömuutto 334 (324) henkilöä. Syntyneitä oli 48 (49) ja kuolleita 135 (134). Maahanmuuttajia oli 16 (33) ja maasta muuttajia 3 (8). Somerolla väkimäärä väheni 72 (-72) henkilöllä. Väestömäärä oli vuoden lopussa 8 639 (8 711) henkilöä.

* suluissa vuoden 2019 vastaava tieto

Lähde: Kuntamaisema, Väestö kuukausittain, Somero

Lähde: Kuntamaisema, Väestöennuste 2021-2040, Somero

3.3 Olennaiset toiminnan ja talouden muutokset

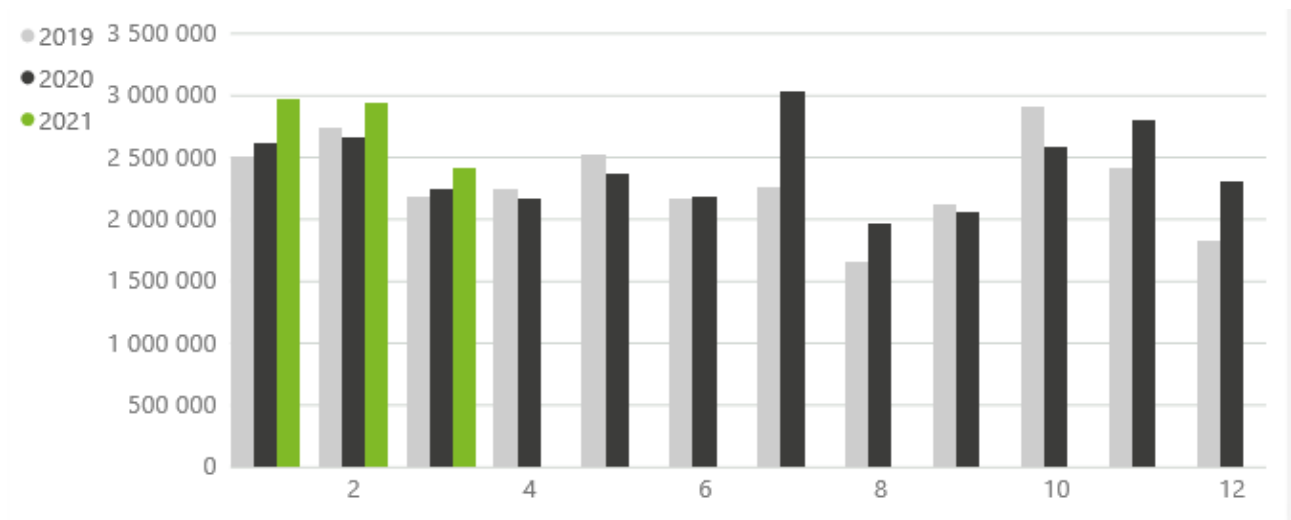
Vuoden 2020 tilinpäätös oli tuloksen kannalta edellisvuotta parempi. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen edellisen tappiollisen vuoden jälkeen. Ulkoiset toimintatuotot olivat n. 9 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion lähes 0,3 milj. euroa (3,3 %). Vastaavat ulkoiset toimintatuotot vuonna 2019 olivat n. 9,3 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut olivat 61,1 milj. euroa ja ne jäivät n. 2 milj. euroa alle budjetoidun. Vastaavat menot vuonna 2019 olivat 61,4 milj. euroa. Vuonna 2020 tilinpäätöksen vuosikate oli 6,1 milj. euroa ja vuotta aiemmin vuosikate oli 1,1 milj. euroa. Poistot olivat 3,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 2 967 044 euroa.

Verotulot

Verotuloja oli budjetoitu 28 650 000 euroa ja niitä kertyi lopulta kaikkiaan 28 929 187 euroa, joka oli 279 187 euroa arvioitua enemmän.

Tuloveroarvio oli 25 350 000 euroa ja veroa kertyi 25 751 934 euroa. Ylitystä syntyi 401 934 euroa. Yhteisöverokertymä oli 1 662 738 milj. euroa, joka alitti arvion -137 262 euroa. Kiinteistövero kertyi 1 514 515 euroa. Ylitystä syntyi 14 515 euroa.

Lähde: Kuntamaisema, Verotulokertymä 2019-2021

Valtionosuudet

Kuntien valtionosuudet kasvoivat (+372 milj. €) vuodesta 2019 vuoteen 2020. Valtionosuuksien kasvu johtui erityisesti vuonna 2019 päättyneestä kilpailukyky sopimuksesta, mutta taustalla on myös muita lakiin perustuvia muutoksia:

- Kilpailukyky sopimukseen sisällytynyt lomarahojen leikkaus päättyi ja niin ikään siihen liittyvä valtionosuuden leikkaus (-264 milj. €) päättyi vuoteen 2019.
- Määräaikainen, vuosia 2016-2019 koskenut, indeksikorotusten jäädytys päättyi vuoteen 2019. Tehtyjä indeksijäädytyksiä ei kompensoitu, mutta vuoden 2020 kustannustason muutos (+2,4 %) lisäsi valtionosuutta 166 milj. euroa.

- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (perustuen vuoden 2017 tietoihin) lisäsi valtionosuutta 102 milj. euroa vuonna 2020.
- Uutuutena vuonna 2020 aiemmin valtionosuusjärjestelmän kautta kunnille maksetut verotulomenetysten kompensatiot erotettiin järjestelmästä omalle momentilleen 28.90.35. Veromenetysten kompensatiot lisääntyivät 302 milj. euroa vuonna 2020 ja vuosien 2010-2020 veromenetysten kompensatioiden yhteissumma oli 2 269 milj. euroa.

Tämän lisäksi hallitus korotti talousarviovuoden 2020 aikana valtionosuuksia seuraavasti:

1. lisätalousarvio

Hallitus totesi yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi ja antoi eduskunnalle valmiuslain käyttöönottoasetukset, jotka eduskunta hyväksyi 18.3.2020. Valtiolle kohdentui määräaikaista ja kohdennettuja toimenpiteitä muun muassa koronaviruksen terveydellisten ja taloudellisten vaikutusten torjuntaan. Valtion kehukseen luettavia menoja lisättiin 398 milj. eurolla.

2. lisätalousarvio

Hallitus teki päätöksen verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensoinnista kunnille. Korvaus oli suuruudeltaan 547 miljoonaa euroa ja se otettiin huomioon toukokuun 2020 valtionosuusmaksuksesta alkaen. Korvaus lisätään valtionosuuksiin vuonna 2020, mutta peritään takaisin vuonna 2021. Korvaus on siis kunta-valtiosuhteessa kustannusneutraali.

Vuoden 2020 verokompensatio oli 4.924.141 euroa. Uusi lisäys verokompensatioon oli yhteensä 653.599 euroa, josta kunnallisveroa oli 540.722 euroa ja josta yhteisöveroa oli 35.279 euroa ja josta kiinteistöveroa oli 77.598 euroa. Lisäyksen jälkeen verokompensatio ja verolykkäysten korvaus oli yhteensä 5.577.740 euroa.

3. lisätalousarvio

Valtion kolmannessa lisätalousarvioesityksessä keskityttiin erityisesti yritysten rahoitustilanteen helpottamiseen sekä koronaviruksen hallinnan ja torjunnan aiheuttamiin kustannuksiin. Määrärahojen lisäys vuoden 2020 kolmannessa lisätalousarvioesityksessä oli 832 miljoonaa euroa.

4. lisätalousarvio

Eduskunta hyväksyi vuoden 2020 neljännen lisätalousarvioesityksen 8.6.2020. Sen osana päätettiin kehysriihessä (8.4.) päätetyn koronavirusepidemian kuntatalouden tukipaketin tarkemmista laskentaperusteista. Tukipaketin tarkoituksena oli turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden haasteita.

Samalla VM julkaisi kuntakohtaiset laskelmat neliosaisen kuntatalouden tukipaketin kahdesta suurimmasta osasta, valtionosuuden lisäyksestä (722 milj. euroa) ja yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yksikön korotuksen arvioidusta vaikutuksesta (520 milj. euroa).

Someron valtionosuuden lisäyksen vaikutus oli 1 065 548 euroa ja yhteisöveron lisäyksen vaikutus oli 318 621 euroa. Yhteensä lisäykset olivat 1 384 168 euroa (157 euroa / asukas)

5. lisätalousarvio

5. lisätalousarviossa (3.9.2020) tarkistettiin veronmaksulykkäyksen korvauksen euromäärää 547 miljoonasta eurosta 118 miljoonaan euroon. Tämä muutti jokaisen kaupungin ja kunnan valtionosuusmaksatusta vuonna 2020.

Kilpailukyky sopimus päättyi 1.9.2020. Kuntaliiton laskelmassa myös kuntien valtionosuuden kautta tehty kiky-sopimukseen liittyvä valtionosuusleikkaus on laskettu päättyväksi elokuun loppuun, koska peruste leikkaukselle päättyi sopimuksen voimassaolon päättyessä. Tämä lisäsi kuntien valtionosuutta 78 miljoonaa euroa aiempaan päätökseen verrattuna ja kiky-leikkauksen kokonaissummaksi jää tammi-elokuun osalta -156 miljoonaa euroa (aiemmin -234 miljoonaa euroa).

Someron kaupungin veronlykkäysten korvaus oli yhteensä 138 881 euroa (kunnallisvero 124 711 euroa, yhteisövero 5 440 euroa ja kiinteistövero 8 730 euroa).

6. lisätalousarvio

Hallitus päätti 200 milj. euron määrärahasta covid-19 testauksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen valtionavustuksena julkisen terveydenhuollon yksiköille.

7. lisätalousarvio

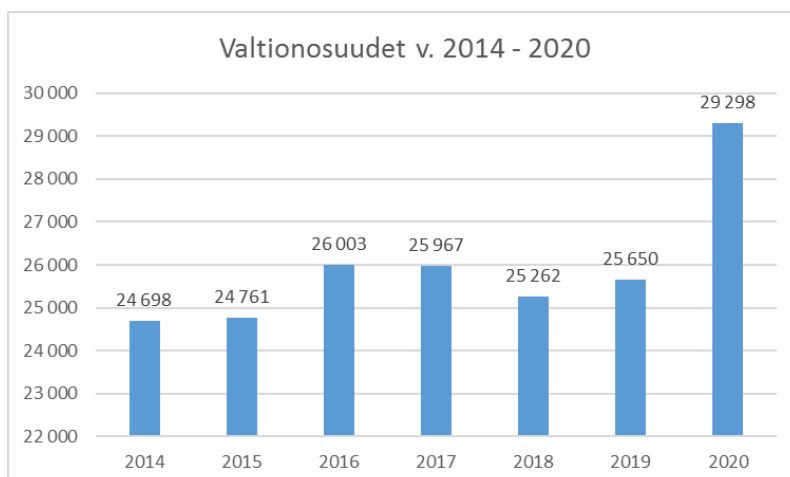
Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 § 5 momentin muutos koskee kunnan peruspalveluiden valtionosuuden lisäystä, jota korotetaan nykyisestä 32,80 eurosta 56,25 euroon asukasta kohden. Muutos lisää peruspalvelujen valtionosuuksia yhteensä 128,7 miljoonaa euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 § 6 momentin muutos koskee kunnan peruspalveluiden valtionosuuden lisäystä koronavirusepidemiasta aiheutuvien taloudellisten vaikutusten johdosta. Korvaus maksetaan kunnille verovuoden 2020 verontilityksissä sovellettavien kunnallisveron jako-osuuksien mukaisessa suhteessa ja sitä korotetaan 370 miljoonasta eurosta 637 miljoonaan euroon. Muutos lisää peruspalvelujen valtionosuuksia yhteensä 267 miljoonaa euroa.

Someron kaupungin osalta 7:n talousarvion lisäys oli 1 059 885 euroa.

Someron kaupungin vuoden 2020 talousarviossa valtionosuuksia ennakoitiin saatavan 26,9 milj. euroa. Lopullinen kertymä oli 29,3 milj. euroa. Ylitystä oli noin 2,4 milj. euroa, mikä johtuu pääosin valtion myöntämistä koronatukipaketeista. Kaikkiaan valtionosuudet kasvoivat edellisestä vuodesta noin 3,7 milj. euroa.

Alla olevassa kuvassa on kuvattu valtionosuuksien kertymät (1 000 euroa) v. 2014 – 2020:

3.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kahden alijäämäisen tilikauden jälkeen vuodelta 2020 kertyi ylijäämää noin 3 milj. euroa, ja taseessa on ylijäämiä kaikkiaan noin 30,5 milj. euroa. Koronapandemia on jatkunut vuoden 2021 alkupuolella, mikä tulee varmasti heijastumaan julkista taloutta heikentävästi tulevina vuosina. Epidemia vaikuttaa elinkeinoelämään voimakkaasti, joten työllisyyden kehitystä on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Toistaiseksi Somero on selviytynyt koronavaikutuksista ennakoitua paremmin.

Talousarvio- ja suunnitelmavuosien 2021 – 2023 investointimenot ovat tuntuvasti vuoden 2020 toteutuneita investointimenoja suuremmat. Investointiohjelman toteutus tulee arvion mukaan kääntämään vähenemässä olleen lainamäärän nousuun. Velkamäärä kasvattaa myös korkokustannuksia, vaikka korot toistaiseksi ovatkin olleet alhaiset.

Valmistelussa olevan sote-uudistuksen toteutus tulee vaikuttamaan oleellisesti jatkossa myös Someron talouskehitykseen. Kaupungin väestörakenteesta johtuva keskimääräistä suurempi vanhuspalvelujen kustannuskasvupaine siirtyy suuremmalla väestöpohjalla katettavaksi, millä arvioida olevan kaupungin taloutta parantava vaikutus. Tästä huolimatta ennakoarvioiden mukaan kaupungilla tulee olemaan kunnallisveron korotuspainetta tulevaisuudessa. Käsittelyssä olevien lakiehdotusten mukaan uusi malli tulisi käyttöön vuoden 2023 alusta alkaen.

Someron kaupunki on valmistellut alkuvuoden 2021 aikana talousohjelmaa, joka tähtää palvelurakenteen kehittämiseen tulevina vuosina niin, että kaupungin taloudellinen tilanne paranee. Eniten toimenpiteitä ja mahdollisuuksia kohdistuu perusturvatoimialalle, mutta sen osalta aikaa tehdä välittömiä omia toimenpiteitä on enää alle kaksi vuotta, mikäli sote-uudistus toteutuu lakiehdotusten mukaisesti.

3.5 Kaupungin henkilöstö 31.12.

Someron kaupungin henkilöstömäärä on kehittynyt vuosien 2017 – 2020 aikana seuraavasti:

	2020	2019	2018	2017
Vakinaiset	443	463	459	466
Määräaikaiset (sis. työllistetyt, sijaiset, oppis.)	175	138	138	134
Koko henkilöstö yhteensä	618	601	597	600

Määräaikaisissa on mukana myös sairausloman- ja vuosiloman sijaiset, jolloin luvuissa on mukana sekä vakinainen että sijainen.

Kaupunki laatii vuosittain erillisen henkilöstöraportin, jossa on tarkemmat selvitykset henkilöstömuutoksista, sairauspoissaoloista ym.

Henkilöstökustannukset

	2020	2019	2018
Palkat	20 803 142	20 770 750	19 830 277
Henkilösivukulut	50 74 574	5 088 589	5 054 661
Henkilöstökorvaukset	<u>-333 433</u>	<u>-280 937</u>	<u>-309 123</u>
Henkilöstökulut yhteensä	25 544 283	25 578 402	24 575 815
Henkilöstökulujen muutos	0,13 %	4,1 %	-0,6 %

Sisältää työllisyysvaroin palkattujen henkilöstökuluja:	245 085	248 502	344 027
Valtion palkkatuki	105 319	108 095	148 566
Tuen osuus henkilöstökuluista	43 %	43 %	43 %

3.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttamista seikoista

Oikeudenkäynnit ja mahdolliset vahingonkorvaukset:

Varsinais-Suomen kärjäoikeus käsitteli Rakennusliike Kerroskivi Oy:n kannetta sekä Someron kaupungin vastakannetta uimahallin vuonna 2010 puretusta urakkasopimuksesta siten, että se antoi tuomion 29.8.2014. Kaupungin vaatimusten määrä oli n. 1,9 milj. euroa ja Kerroskivi Oy:n vaatimus n. 3,3 milj. euroa. Tuomiolauselman mukaan Someron kaupunki veloitettiin suorittamaan Rakennusliike Kerroskivi Oy:lle 847 044,71 euroa korkolain mukaisine viivästyskorkeineen. Rakennusliike Kerroskivi Oy veloitettiin suorittamaan Someron kaupungille 1 706 145 euroa korkolain mukaisine viivästyskorkeineen sekä oikeudenkäyntikulujen korvauksena 121 224,68 euroa viivästyskorkeineen.

Kerroskivi valitti tuomiosta Turun hovioikeuteen. 18.12.2015 antamassaan tuomiossa hovioikeus muutti kärjäoikeuden tuomiota siten, että yhden korvauskohdan osalta kärjäoikeuden määräämän 38 961 euron sijasta Kerroskivi tuomittiin korvaamaan kaupungille ainoastaan 15 000 euroa (korkeineen). Lisäksi Kerroskivi veloitettiin korvaamaan kaupungin hovioikeusvaikeudenkäyntikuluja kaupungille 85 812,18 euroa (sis. alv 24 %). Kerroskivi haki korkeimmalta oikeudelta helmikuussa 2016 valituslupaa hovioikeuden tuomioon, mutta ei sitä saanut, joten hovioikeuden ratkaisu tuli lainvoimaiseksi. Kerroskivi hakeutui tuomion jälkeen konkurssiin, jonka pesänjako on alkanut syksyllä 2016 ja on kesken.

Hovioikeuden päätöksen perusteella kaupungin tekemän ulosottohakemuksen yhteydessä Nordic Guarante väitti, että sen (Kerroskiven puolesta) myöntämä työajan ja takuuajan 665 000 euron vakuus on vanhentunut maaliskuussa 2015. Kaupunki teki asian johdosta ensin korvausvaatimuksen Asianajotoimisto Heikkilä & Co:lle ja Asianajotoimisto Esko Tamminen Oy:lle toukokuussa 2016, sekä omalle vakuutusyhtiölleen hallinnon vastuuvakuutukseen perustuvan vahinkoilmoituksen kesäkuussa 2016. Asianajotoimistot kiistivät vastuunsa. Tämän jälkeen kaupunki teki Nordic Guaranteen toiminnasta valituksen/selvityspyynnön Finanssivalvonnalle helmikuussa 2017. Finanssivalvonta antoi asiasta oman lausuntonsa marraskuussa 2017, ja osittain sen pohjalta kaupunki päätti 5.3.2018 nostaa kanteen Nordic Guaranteeta vastaan Helsingin kärjäoikeudessa mm. sillä perusteella, että Nordic Guaranteen antamaan vakuussitoumukseen tulee soveltaa vakuutuslakia, jolloin saatava ei ole vanhentunut, ja että vaikka ko. lakia ei sovellettaisi, ei saatava ole sitoumuksen ehtojen mukaan vanhentunut. Helsingin kärjäoikeus on aloittanut asiaa koskevat valmisteluistunnot keväällä 2019. Pääkäsittelyn ajankohta ei ole vielä maaliskuussa 2020 tiedossa.

Kaupungin sisäisten vastuukysymysten osalta kaupunginhallitus totesi vuoden 2013 tilinpäätöksessä, että sisäinen valvonta ei ole onnistunut oikeusprosessiin liittyvässä päätöksenteossa, ja että kaupunginhallitus tulee käsittelemään asiaa erikseen keväällä 2014.

Kaupunginhallitus hyväksyi 23.6.2014 § 140 omalta osaltaan jälkikäteen kaupungin edunvalvonnan kannalta tarkoituksenmukaisena toimenpiteenä vastakanteen jättämisen 23.4.2013 Varsinais-Suomen kärjäoikeuteen. Valtuusto päätti vuoden 2015 tilinpäätöstä käsitellessään olla myöntämättä vastuuvapautta tilikaudelta 1.1. – 31.12.2015 tekniselle johtajalle ja 30.4.2015 asti kaupungin palveluksessa olleelle tilakeskuksen päällikölle uimahallin vakuuden vanhentumisen osalta. Tähän liittyen kaupunki toimitti em. viranhaltijoille ehdollisen korvausvaatimuksen, jonka

mukaan, mikäli kaupungin pyrkimys periä sitoumuksen mukaista saatavaa Nordic Guaranteelta epäonnistuu, vaatii kaupunki valtuuston em. päätöksen ja siihen liitetyn kaupunginhallituksen lausunnon perusteella 9.3.2015 virassa olleilta tekniseltä johtajalta ja tilakeskuksen päälliköltä (toistaiseksi) yhteisvastuullisesti vahingonkorvausta aiheutuneen vahingon määrästä 665 000 €. Tässä tapauksessa korvausta olisi ollut mahdollista saada kaupungin hallinnon vastuuvakuutuksen kautta enintään 500 000 €.

Someron kaupunki ja Nordic Guarantee päätyivät asiassa marraskuussa 2020 ennen sen pääkäsittelyä kärjäoikeudessa sovintosopimukseen, jonka mukaan Nordic Guarantee suoritti Someron kaupungille lopullisena sovintokorvauksena 400 000 euroa, jonka jälkeen osapuolilla ei ole vaatimuksia toisiaan kohtaan. Sovintosopimuksella ei otettu kantaa riita-asiassa esitettyjen vaatimusten oikeellisuuteen.

Kaupunginhallitus päätti 9.11.2020 (§ 213) omalta osaltaan, että asiaa koskevat korvausvaatimukset tulevat em. päätöksellä Someron kaupungin osalta kaikilta osin käsitellyksi sen jälkeen, kun päätös on saavuttanut lainvoiman. Tämä tarkoitti, että kaupunki ei tule esittämään asiassa muita korvausvaatimuksia Nordic Guaranteelle, viranhaltijoille, asiassa toimineille asianajotoimistoille tai vakuutusyhtiölleen Ifille.

Tarkastuslautakunta totesi 1.12.2020 (§ 40), että viranhaltijoille voidaan myöntää vastuuvapaus, jota vuoden 2015 tilinpäätöksessä ei oltu myönnetty.

Kaupunginvaltuusto päätti 14.12.2020 (§ 43), että uimahallin vakuutusasian käsittelyä ei ole enää tarpeen jatkaa, vaan se on kaupunginhallituksen tekemien päätösten pohjalta Someron kaupungin osalta loppuun käsitelty. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti myöntää kaikilta osin vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.-31.12.2015 tekniselle johtajalle sekä 30.4.2015 asti kaupungin palveluksessa olleelle tilakeskuksen päällikölle.

Lisäksi Someron kaupungille suoritettiin loppuvuonna 2020 jako-osuutta Rakennusliike Kerroskivi Oy:n konkurssissa 19 474,87 euroa.

3.7 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta. Sisäinen valvonta ja vastuut on määritelty hallintosäännössä hallitukselle, lautakunnille, toimialajohtajille ja esimiehille.

Sisäistä valvontaa koskevaa ohjeistusta annetaan vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa, jotka hallitus hyväksyy vuoden alussa.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 29.9.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan päivitetty ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 14.12.2015 ja se on tullut voimaan 1.1.2016. Ohjeeseen on tehty muutamia tarkennuksia (kh 17.12.2018) ja se on tullut voimaan 1.1.2019.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaan toimielimet ja tilivelvolliset seuraavat talousarvion toteutumista suoritetuilla kirjanpidon kyselyillä ja tulostetuilla raporteilla. Kaupunginhallitukselle raportoidaan talousarvion toteutumisesta neljännesvuosittain ja maksuvalmiudesta pääsääntöisesti kerran

kuukaudessa. Lautakunnille raportoidaan kahden kuukauden välein talousarvion toteutumisesta. Valtuustolle raportoidaan tavoitteiden toteutumisesta puolivuositain ja talousarvion toteutumisesta neljännesvuositain.

Tekninen lautakunta on kilpailuttanut vakuutukset 21.8.2018. Vakuutuspalveluiden toimittajaksi valittiin IF Vahinkovakuutus Oy 1.1.2019 alkaen. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Hankintaohje on tullut voimaan 23.8.2010. Kaupungin hankinnat on kilpailutettu ohjeen mukaan ja ilmoitukset on julkaistu sähköisessä ilmoituskanavassa (HILMA). Someron kaupungin viimeisin hankintaohje on päivitetty ja se on hyväksytty kaupunginhallituksessa 3.2.2020.

Someron kaupungin uusi konserniohje on hyväksytty valtuustossa 16.4.2018 ja se on tullut voimaan 1.6.2018 alkaen. Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan puolivuositain. Raportti annetaan kaupunginhallitukselle ja tekniselle lautakunnalle. Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy ja Koy Someron Lamminniemi raportoivat toiminnastaan kaupunginhallitukselle ja perusturvalautakunnalle.

Hallintosääntö on hyväksytty valtuustossa 10.12.2018 ja se on tullut voimaan 1.1.2019. Hallintosääntöön on tehty tarkennuksia, jotka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 14.12.2020. Uusi hallintosääntö tuli voimaan 15.12.2020.

Kaupungissa on käytössä riskienkartoituslomake, jossa kartoitetaan henkilöriskit, omaisuusriskit, toiminnan riskit ja johtamisjärjestelmään/päätöksentekoon liittyvät riskit. Lisäksi tulee selvittää todettujen riskien osalta tarpeelliset/suunnitellut toimenpiteet. Asiaa on käyty lävitse säännöllisin väliajoin esimiespalavereissa. Lomake päivitetään vähintään vuosittain. Lomakkeen tietoja käytetään pohjana mm. talousarvion perustelutekstissä.

Riskienhallinta poikkeusoloissa on otettu huomioon valmisteltaessa Someron kaupungin valmiussuunnitelman yleistä osaa. Tämä perustuu Valmiuslakiin, jonka mukaan kuntien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa.

3.8 Ympäristöasiat

Ilmastotoimet

Someron kaupungille on laadittu ilmasto-ohjelma vuonna 2015. Ohjelman osa-alueita ovat Lämpö, sähkö ja vesi, Hankinnat ja jätehuolto, Maankäyttö ja rakentaminen, Liikenne, Maa- ja metsätalous, Ilmastonmuutokseen varautuminen, sekä Tiedotus ja viestintä. Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain, ja koolle kutsutaan kaikki ohjelman hallintokuntien edustajat. Vuonna 2020 ohjelman toteutuminen edellisen vuoden osalta päivitettiin, mutta seurantaryhmän kokousta ei järjestetty.

Someron kaupungin kasvihuonekaasupäästöjä seurataan vuosittain. Laskennassa mukana olevat sektorit ovat kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, sähkölämmitys, maalämpö, kaukolämmitys, erillislämmitys, tieliikenne, maatalous ja jätehuolto.

Vuonna 2020 tehtiin sopimus 100 % uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön hankinnasta vuosille 2021-2024.

Someron Lämpö Oy:n kaukolämmöstä yli 99 % tuotettiin uusiutuvilla puuperäisillä polttoaineilla.

Vesien suojele

Someron Vesihuolto Oy:ssä tehtiin jätevesienkäsittelyyn liittyen tehostamissuunnitelmaa sekä jätevedenpuhdistamon purkuvesien johtamispaikkaan liittyvää suunnittelua, jotka aiheuttavat / voivat aiheuttaa suurehkoja investointeja. Akustin pääpumppaamon kapasiteettia rajoittaa paineputken koko eikä se ole huippuvirtaamalla riittävä. Pumppaamon kapasiteettia on tarkoitus kasvattaa rakentamalla nykyisen paineputken rinnalle kaksi uutta paineputkea. Jätevedenpuhdistamoa on tarkoitus tehostaa ja nostaa kapasiteettia vastaamaan kasvavia virtaamia.

Metsänhoito

Metsänhoitoa ja hakkuita toteutettiin kuten aiemmin.

4 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen välitulos arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä lyhyellä aikavälillä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot ja kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

**TULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT
ULKOISET ERÄT**

	2020	2019	2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	9 006	9 306	9 288
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintakulut	-61 130	-61 394	-58 982
TOIMINTAKATE	-52 124	-52 089	-49 694
Verotulot	28 929	27 510	26 712
Valtionosuudet	29 298	25 650	25 262
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	2	1	1
Muut rahoitustuotot	124	183	183
Korkokulut	-88	-99	-94
Muut rahoituskulut	-11	-20	-7
VUOSIKATE	6 130	1 137	2 363
Poistot ja arvonalentumiset	-3 163	-3 283	-3 151
TILIKAUDEN TULOS	2 967	-2 146	-717
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 967	-2 146	-717

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,7	15,2	15,8
Vuosikate / Poistot, %	193,8	34,6	75,0
Vuosikate euroa/asukas	709,5	130,5	268,0
Asukasmäärä	8 639	8 711	8 828

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Tunnusluku osoittaa, että 14,7 % toiminnan menoista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuloilla.

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien

omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa /asukas:

= Vuosikate / asukasmäärä tilikauden lopussa

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon myös erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

4.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, joiden avulla kunta järjestää palvelutuotannon edellytykset ja kerryttää tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirran positiivinen (ylijäämäinen) välitulos osoittaa, kuinka paljon varoja jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja rahavarojen lisäykseen. Negatiivinen (alijäämäinen) välitulos taas osoittaa, kuinka paljon menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia rahavirtoja vähentämällä tai lainoja lisäämällä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Antolainauksen muutoksina esitetään erikseen kunnan myöntämien lainojen lisäykset ja lainojen lyhennykset. Myös kunnan maksamat palautuskelpoiset liittymismaksut näkyvät tässä erässä.

Lainakannan muutoksista ilmenee, paljonko kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta lainaa tai lyhentänyt niitä. Lyhytaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta lyhytaikaista lainaa tai uusinut niitä. Lyhytaikaisten lainojen vähennys osoittaa kuinka paljon kunta on lyhentänyt lyhytaikaisia lainojaan. Lyhytaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa nettona.

Muut maksuvalmiuden muutokset –kohtaan on laskettu toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutokset, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten muutokset sekä korottomien velkojen muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran yhteenlaskettu muutos osoittaa rahavarojen muutoksen. Rahavaroja ovat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

RAHOITUSLASKELMA 1-12/2020 (1 000 EUROA)

	2 020	2 019	2 018
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	6 130	1 137	2 363
Satunnaist erät	0	0	70
Tulorahoituksen korjauserät	-7	-72	-65
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-463	-2 866	-7 061
Rahoitusosuudet investointeihin	0	397	305
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	23	147	2 057
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 683	-1 257	-2 330
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainaanamisen lisäykset	0	0	-200
Antolainasaamisten vähennykset	15	15	5
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0	0	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-2 316	-2 072	-1 989
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-1 800	800	1 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 014	20	153
Rahoituksen rahavirta	-3 086	-1 237	3 969
Rahavarojen muutos	2 596	-2 494	1 640
Rahavarat			
	31.12.	4 865	2 268
	01.01.	2 268	4 762
		4 762	3 122

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2020	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	-5 200	-11 925	-13 215
Investointien tulorahoitus, %	-1324,0	-46,1	-35,0
Lainanhoitokate	2,59	0,57	1,20
Laskennallinen lainanhoitokate	2,86	0,44	
Kassan riittävyys, pv	28	12	25
Asukasmäärä	8 639	8 711	8 828

INVESTOINNIT**Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €**

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %:
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulo-rahoitusprosentti on noussut, johtuen osaltaan kasvaneesta vuosikatteesta ja pienistä investointimenoista.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate:
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla em. lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Lainanhoitokate on heikko, kun tunnusluvun arvo on jää alle yhden, joka tarkoittaa sitä, että vuosikate ei riitä lainojen lyhennysten maksuun.

Laskennallinen lainanhoitokate
=(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 - 2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Tulos osoittaa, että rahavarat riittivät 12 päivän kassasta maksuihin. Kaupungin maksuvalmius oli edelleen kuitenkin kohtalainen. Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu. Sen sijaan nostettiin 1,8 milj. euroa lyhytaikaista lainaa (Kuntarahoituksen kuntatodistukset). Kassavarat kasvoivat vuoden aikana noin 2,6 milj. euroa ollen vuoden lopussa noin 4,9 milj. euroa.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

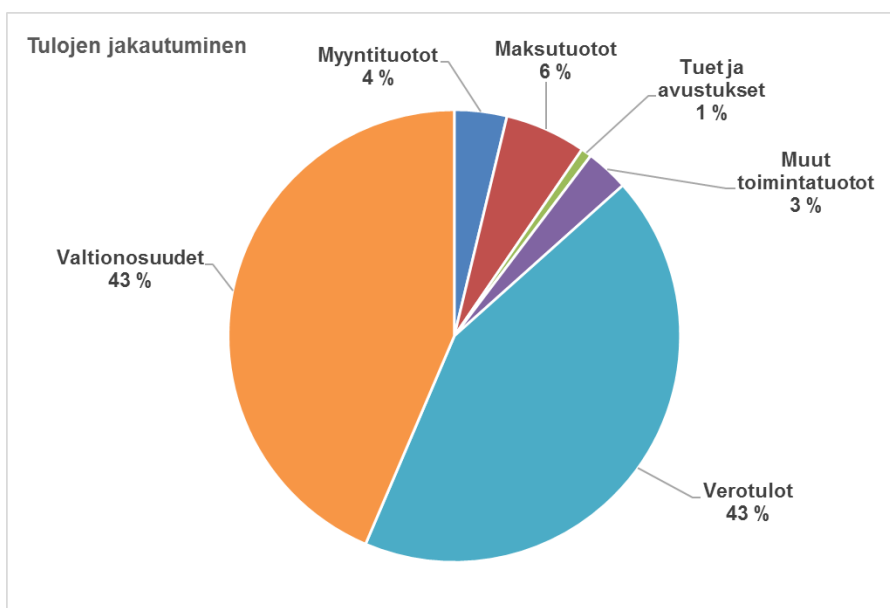
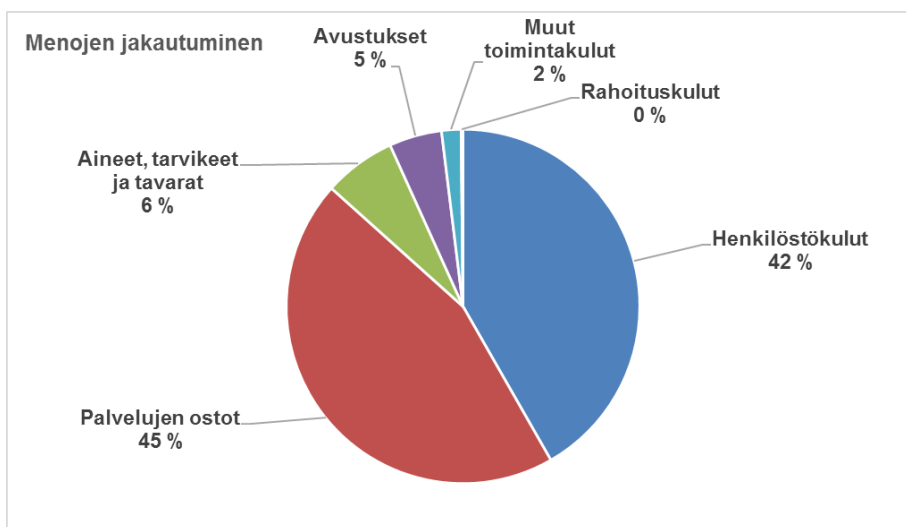
Tuloslaskelmasta

Toimintakulut
Korkokulut
Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot
Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kaupungin menot ja tulot jakaantuivat vuoden 2020 aikana seuraavasti:

4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE JA TUNNUSLUVUT	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	75 811	78 542
Aineettomat hyödykkeet	303	146
Aineettomat oikeudet	303	146
Muut pitkäaikaiset menot		
Aineelliset hyödykkeet	60 144	63 021
Maa- ja vesialueet	6 551	6 545
Rakennukset	46 905	49 072
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 991	6 437
Koneet ja kalusto	457	649
Muut aineelliset hyödykkeet	70	70
Ennakkom. ja keskener. hankin.	171	249
Sijoitukset	15 364	15 374
Osakkeet ja osuudet	14 429	14 424
Muut lainasaamiset	780	795
Muut saamiset	155	155
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	491	487
Lahjoitusrahastojen varat	491	487
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 190	6 313
Vaihto-omaisuus	10	7
Aineet ja tarvikkeet	10	7
Saamiset	3 316	4 037
Pitkäaikaiset saamiset	1 177	1 308
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	1 177	1 308
Lyhytaikaiset saamiset	2 139	2 729
Myyntisaamiset	1 495	1 658
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	566	473
Siirtosaamiset	78	599
Rahat ja pankkisaamiset	4 865	2 268
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 492	85 342

	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	58 462	55 495
Peruspääoma	27 947	27 947
Edell tilikaus yli-/alijäämä	27 548	29 694
Tilikauden yli-/alijäämä	2 967	-2 146
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 621	1 636
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 411	1 487
VIERAS PÄÄOMA	24 409	28 211
Pitkäaikainen	15 264	17 581
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 088	17 378
Muut velat	176	202
Lyhytaikainen	9 145	10 630
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 290	4 090
Lainat julkisyhteisöiltä	26	26
Saadut ennakot	251	127
Lyhytaikaiset ostovelat	2 464	2 381
Muut velat	415	437
Siirtovelat	3 698	3 569
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	84 492	85 342

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta:

	2020	2019
Omavaraisuusaste, %:	69,4	65
Suhteellinen velkaantuneisuus, %:	35,9	44,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	30 515	27 548
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 532	3 162
Lainakanta 31.12., 1 000 €	17 581	21 697
Lainakanta 31.12. €/asukas	2 035	2 491
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 € (uusi)	17 801	22 015
Lainat ja vastuut, €/asukas (uusi)	2 061	2 527
Lainasaamiset, 1 000 €	780	795
Asukasmäärä	8 639	8 711

Omavaraisuusaste, %:

= 100 * (Oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

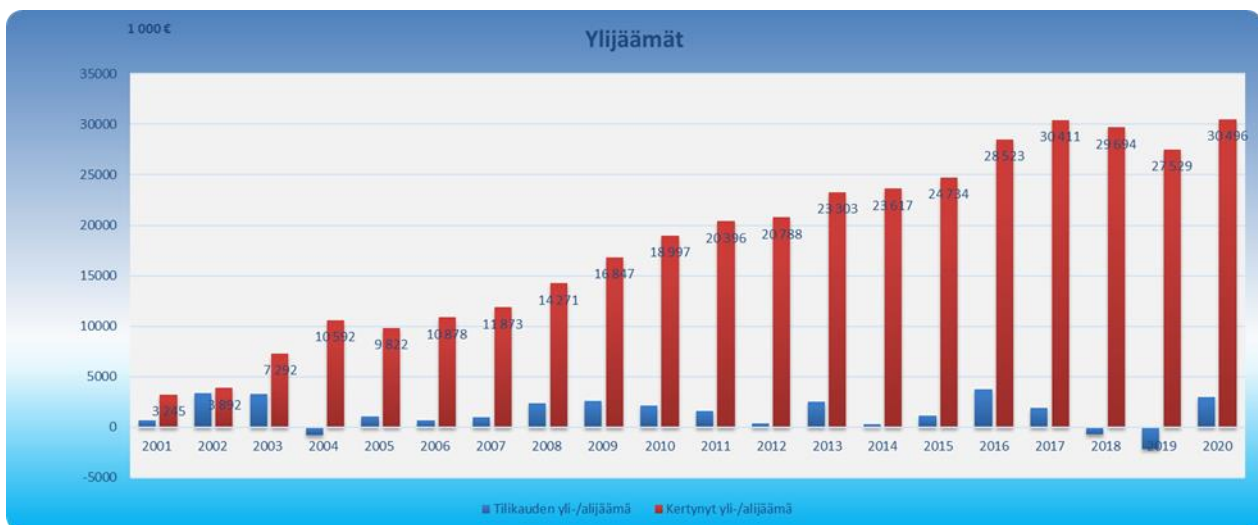
= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä.

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= (Vieras pääoma – (Saadut ennakot + ostovelat + Muut velat) + vuokravastuut)

Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas

Em. lainojen ja vastuiden määrä jaettuna tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasluvulla.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

4.4 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kokonaistulo- ja –meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

TULOT	1 000 €
<i>Toiminta</i>	
Toimintatuotot	9 006
Verotulot	28 929
Valtionosuudet	29 298
Korkotuotot	2
Muut rahoitustuotot	124
Satunnaiset tuotot	0
Tulorahoituksen korjauserät	-7
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	10
<i>Investoinnit</i>	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23
<i>Rahoitustoiminta</i>	0
Antolainasaamisten vähennykset	15
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 800
Kokonaistulot yhteensä	70 200

MENOT	1 000 €
<i>Toiminta</i>	
Toimintakulut	61 130
Korkokulut	88
Muut rahoituskulut	11
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-3
<i>Investoinnit</i>	
Investointimenot	447
<i>Rahoitustoiminta</i>	
Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 316
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	4 600
Kokonaismenot yhteensä	68 592

5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

Kuntalain mukaan kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat kuntakonserniin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Kirjanpitovelvollisella katsotaan olevan määräysvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa tai siihen verrattavassa ulkomaisessa yrityksessä (kohdeyritys), kun sillä on:

1. enemmän kuin puolet kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
2. oikeus nimittää tai erottaa enemmistö kohdeyrityksen hallituksen jäsenistä tai siihen verrattava toimielimen jäsenistä tai

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen (kpl)

Tytäryhteisöt:

Yhtiöt

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt:	6
- Ktö Oy Somerasunnot	1
- Ktö Oy Jukolantie	1
- As Oy Someron Törmä	1
- As Oy Someron Aurinkopuisto	1
- Ktö Oy Someron Lamminniemi	1
- Ktö Oy Lamminniemen Satumaa	1
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt:	3
- Someron Lämpö Oy	1
- Someron Vesihuolto Oy	1
- Someron Talkkari Oy	1
Muut yhtiöt	1
- Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy	1

Kuntayhtymät:

- V-S sairaanhoitopiirin ky	1
- V-S erityishuoltopiirin ky	1
- Forssan seudun hyvinvointiky	1
- Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä	1
- Salon seudun koulutusky	1
- Varsinais-Suomen Liitto	1

Yhteensä **16**

5.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

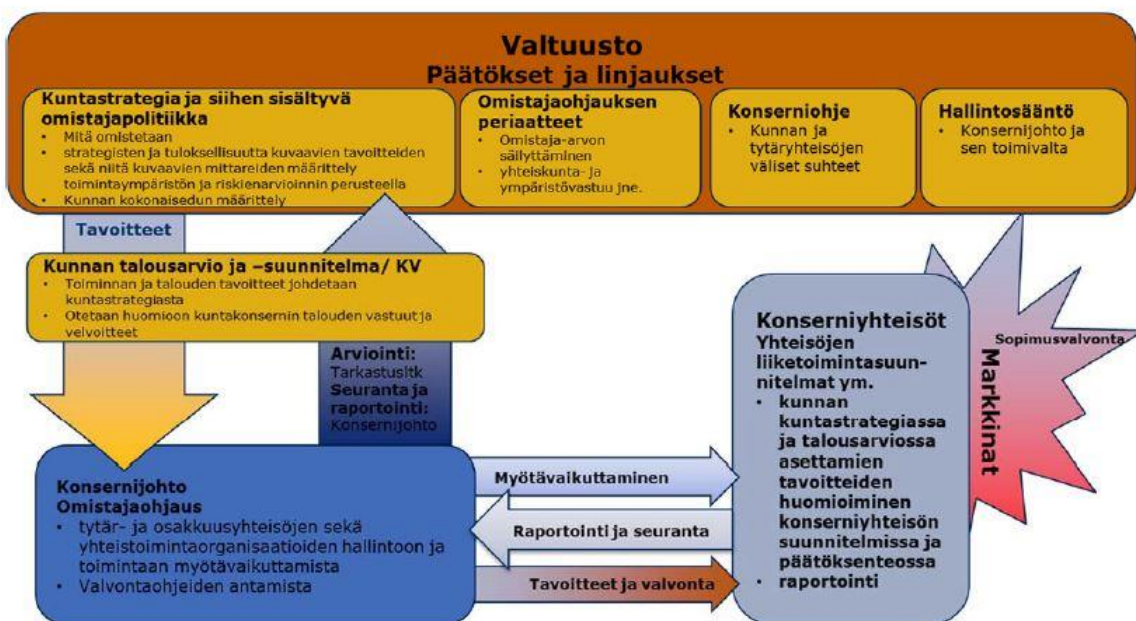
Valtuusto päättää osana kuntastrategiaa omistajapolitiikasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Konsernijohto vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Hallintosäännön mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Kaupunginhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan, antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Kaupunginhallitus nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtaja toimii konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan kaksi kertaa vuodessa. Raportointikaudet ovat 1.1. – 30.6. ja 1.7. – 31.12. Tytäryhteisö toimittaa yhtiökokouksen esityslistat ja pöytäkirjajäljennökset kaupunginhallitukselle.

Kuntayhtymät toimittavat hallituksen ja valtuuston esityslistat ja pöytäkirjajäljennökset kaupunginhallitukselle.

Kuvio 1. Konserniohjaus kuntakonsernissa
Kuntaliitto

5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Someron kaupunkikonserniin kuuluu 10 tytäryhteisöä ja 6 kuntayhtymää.

Kaupunki omistaa kokonaisuudessaan kaukolämpöä tuottavan Someron Lämpö Oy:n, As Oy Someron Törmän, Ktö Oy Somerasunnot, Ktö Oy Someron Lamminniemen, Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy:n, Lamminniemen Satumaan sekä Someron Talkkari Oy:n. Lähes kokonaisuudessaan omistetaan Someron Vesihuolto Oy. Kaupunki on ostanut yksityisten omistamia Vesihuollon osakkeita. Puuttuvia osakkeita on enää 4 kpl.

Ktö Oy Jukolantiestä kaupunki omistaa 90,6 %.

As Oy Someron Aurinkopuiston 7 asunnosta kaupunki omistaa 4 eli 57,1 %.

Kaupunginhallitus päätti 18.11.2019 tehdä ostotarjouksen Lounea Oy:lle, Lounaismaan Op-Koti Oy:lle, Someron Säästöpankille, Someron Asuntokeskus ja Someron Lämpö Oy:lle Someron Talkkari Oy:n osakkeiden ostosta. Kaupunki omisti Someron Talkkari Oy:stä suoraan 43,1 % ja välillisesti Someron Lämpö Oy:n kautta 15,5 %. Osakekaupat toteutuivat vuoden 2019 lopulla, minkä jälkeen kaupunki omistaa Someron Talkkari Oy:n kokonaisuudessaan. Kauppa tukei kaupungin tilahallinnon palvelujen pitkäjänteistä kehittämistä ja mahdollisti mm. palvelujen hankinnan yhtiöltä ilman kilpailutusta.

5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Merkittävimmät lähiajan konserniin/tytäryhteisöihin kohdistuvat toiminnalliset ja taloudelliset muutokset kohdistuvat vesihuoltoon ja sote-palveluihin.

Someron Vesihuolto Oy:n haasteena on keskustaajaman jätevesienkäsittelyn kehittäminen siten, että Kirkkojärveen kohdistuvat Akustinpuiston pumppaamon ohijuoksutukset saadaan poistettua. Tämä edellyttää käytännössä sekaviemäroinnin (hulevedet ja varsinaiset jätevedet) purkamista ja/tai puhdistamojärjestelmän kokonaiskehittämistä, jossa mm. pumppaamojen toimintaa on jo parannettu hyvin tuloksin. Toimenpiteet vaativat huomattavasti resursseja sekä kaupungilta (hulevedet) että Vesihuolto Oy:ltä (jätevedet). Kaupunki päätti vuoden 2017 lopulla kaupungin ylläpitämän hulevesiverkoston toimialueella rakennettuja kiinteistöjä koskevan hulevesimaksun käyttöönotosta. Lisäksi vuonna 2018 toteutettiin jätevedenpuhdistamojen siirto Vesihuolto Oy:lle, mikä selkeytti jätevedenpuhdistusjärjestelmän kokonaiskehittämistä. Keväällä 2020 odotetaan saatavaksi Lounais-Suomen aluehallintoviraston kanta puhdistamohankkeen toteutukseen.

Valtakunnallisen sote-uudistuksen valmistelu jatkuu. Jo aiemman (Sipilän hallituksen) valmistelun mukainen lakivalmistelu aiheutti tarpeen saattaa Kiinteistö Oy Someron Lamminniemen omistama kiinteistö Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy:n omistukseen, jotta myös kiinteistö siirtyisi maakunnallisen soten omistukseen. Marinin hallituksen lakiehdotus on eduskuntakäsittelyssä, ja lakeja odotetaan hyväksyttäväksi vuoden 2021 aikana. Em. lakiehdotukset noudattavat kiinteistöjärjestelyihin liittyviltä osin samaa linjaa kuin edellisenkin hallituksen linjaukset. Kiinteistöjärjestelyihin liittyen on katsottu tarpeelliseksi selvittää myös mm. mahdollisuuksia siirtää Katajakoti Lamminniemen Hyvinvointikeskukselle.

Kesällä 2018 tehty päätös Tervaskannon myynnistä Mehiläinen Hoivapalvelut Oy:lle tuli lainvoimaiseksi vuoden 2019 loppupuolella (asiasta oli tehty hallinto-oikeuteen valitus). Päätöksen mukaan Mehiläinen rakennuttaisi nykyisen Tervaskannon korvaajaksi uuden nykyaikaisen palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen yksikön ja käyttäisi Tervaskantoa mahdollisesti muuhun tarkoitukseen. Päätöksen ja sen lainvoimaisuuden pitkän väliajan johdosta eräät sopimukseen liittyvät asiat tulivat neuvottelunalaisiksi Mehiläinen Hoivapalvelut Oy:n aloitteesta. Näistä ei päästy yksimielisyyteen, mistä johtuen hanke raukesi. Hanke etenee keväällä 2021 siltä pohjalta, että kaupunki rakennuttaa uudisrakennuksen omaan taseeseensa ARA-avusteisena.

5.5 Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tytäryhteisöjen tavoitteet

Someron Talkkari Oy

1. Kiinteistöhuoltokohteiden määrä vähintään 60 kpl

Toteutunut, joulukuussa 2020 kohteita 62 kpl.

2. Palautekysely asiakkaille ja tavoitteena, että vastaajia 60 % (kyselyn toteuttaminen siirtyi vuodelta 2019)

Asiakastytyväisyyskysely toteutettu kaupungin kiinteistöjen käyttäjille syksyllä 2020. Kysely toteutettiin tilahallinnon kyselyn yhteydessä ja kiinteistöhuoltoa koskeviin kysymyksiin vastasi 16 henkilöä.

3. Henkilöstön Epassi:n käyttöasteen tavoite 60 %

Toteutunut, käyttöaste 100%.

4. Maksaa omistajilleen osinkoina 25 % voitosta.

Osinkoa maksettiin 25% tilikauden tuloksesta.

Someron Vesihuolto Oy

1. Myytävien vesihuoltopalveluiden hinnat tarkistetaan vuosittain vastaamaan investointeja ja kustannustason kehitystä.

Hintojen tarkistusta tehtiin vuoden 2020 alusta lukien jäteveden käyttömaksuihin.

2. Tuottaa vesi- ja jätevesihuollon palvelut toiminta-alueella huomioiden saneeraustarpeet.

Someron vesihuolto tuottaa vesi- ja jätevesihuollon palvelut toiminta-alueella. Vuonna 2020 on selvitetty edelleen jätevesiverkoston kuntoa ja saneeraustoimien kohdistamista. Vuonna 2020 saneerattiin jätevesiverkostoa noin 2,9 km.

3. Puhdistaa jätevesiä tavoitteena lupamääräysten noudattaminen ja ohijuoksuuttaa niitä mahdollisimman vähän.

Puhdistustulos ohitukset mukaan luettuna täytti ympäristöluvan puhdistusvaatimukset molemmilla puolivuosisijaksoilla. Vuosikeskiarvon mukaan nitrifikaatio oli melko voimakasta. Nitrifikaatioaste, lähtevä ammoniumtyppipitoisuus sekä kokonaistypen puhdistusteho eivät täyttäneet luvan vaatimuksia vuosikeskiarvona. Ohijuoksuuksia on edelleen ollut ja niiden vähentämiseksi tehtiin suunnittelua Akustin pumppaamolta jätevedenpuhdistamolle johtavan linjan kapasiteetin kasvattamiseksi ja rakentamiseksi. Vuoden 2020 lopulla aloitettiin myös yleissuunnittelu muun viemäriverkoston kapasiteetin lisäämiseksi.

4. Valmistautua uusiutuviin jätevedenkäsittelyn ympäristölupamääräyksiin.

Ympäristöviranomaisten kanssa on käyty neuvotteluja jätevedenpuhdistamon uusista lupaehdoista ja käynnissä oli suunnittelu jätevedenpuhdistamon kapasiteetin kasvattamiseksi.

5. Maksaan omistajilleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta. Verojen jälkeen.

Toteutuu.

Someron Lämpö Oy

1. Tuotetaan kaukolämpöä asiakkaille edullisesti (=alle valtakunnan keskihinnan) ja pidetään yhtiön kassavirta positiivisena.

Someron Lämpö Oy:n energiamaksu on vuonna 2020 ollut 61,75 €/MWh (ALV 24 %).

2. Verkostoa laajennetaan kaupungin maankäytön kehittämissuunnitelmien mukaisille, kannattaville alueille.

Verkostoa ei ole laajennettu uusille alueille. Vuonna 2020 liittyi yksi uusi liittyjä.

3. Tulevien vuosien saneeraustarpeen määrittäminen sekä saneeraussuunnitelman laatiminen.

Saneeraussuunnitelman ja kartoituksen tekemiseen liittyvä opinnäytetyö valmistui. Saneerauskohteet valittiin vuoden 2021 investointiohjelmassa toteutettavaksi.

4. Maksaa omistajalleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta.

Tilikauden ylijäämästä on maksettu osinkoa 25% vuoden 2019 osalta. Vuoden 2020 tulos ei ole vielä selvillä.

Kiinteistö Oy Jukolantie

1. PT-suunnitelman toteuttaminen.

Toteutunut osittain. Ilmastointiremontti tehdään vuonna 2022.

2. Energiatehokkuuden parantaminen

Toteutunut.

3. Talouden vakaana pitäminen.

Toteutunut.

Kiinteistö Oy Somerasunnot

1. Pitkän aikavälin talouden tervehtyttäminen myymällä vuokra-asuntotaloja/purkamalla heikkokuntoisia vuokrataloja sekä muuttamalla isompia asuntoja pienemmiksi.

Toteutunut osittain, yksi heikkokuntoinen rivitaloasunto on purettu, sekä jatkosuunnitelmaa 2019 tapahtuneen Eevertintie 8 myynnin pohjalta, Eevertintie 10 myynnin valmistelua. Tehdyt toimenpiteet eivät kuitenkaan ole vielä riittävästi auttaneet talouden tervehdyttämiseen, toimenpiteitä jatketaan.

2. Valtiokonttorin sitouttaminen tervehdyttämissuunnitelmaan.

Valtionkonttori edellytti hakemuksen uudistamista päivittyneiden tilanteiden johdosta. Purkukohteelle myönnettiin kuitenkin liki 90% purkuavustus.

3. Energiatohokkuuden parantaminen.

Yhden rivitalokohteen fossiilista polttoainetta käyttävää lämmitysjärjestelmän muutostyö on aloitettu, avustushakemuksen käsittelyviiveen johdosta työn osuus siirtyy 2021 puolelle.

As Oy Someron Törmä

1. Kiinteistön kunnossapito ja kehittäminen siten, että se tukee kaupungin tavoitetta osakehuoneistojen myynnistä.

Toteutunut.

Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy

1. Työhyvinvointiin panostaminen, sairauspoissaolojen väheneminen. Tavoitteena alle 10 sairauspoissaolopäivää / työntekijä. Mittarina sairauspoissaolojen määrä.

Ei ole toteutunut. Sairauspoissaoloja ollut kaikkiaan 27,48 pv / hlö ja ns. pitkät sairauspoissaolot poisluettuna 8,25 pv / hlö.

2. Laadukas toiminta. Ei vakavia poikkeamia ulkoisessa auditoinnissa. Tyytyväiset asukkaat, asiakkaat ja omaiset. Mittareina poikkeamien määrä ja tyytyväisyyskyselyt.

Toteutunut osittain. Ulkoisessa auditoinnissa ei ollut ainuttakaan poikkeamaa. Asukas- ja omaistyytyväisyyskyselyjä ei ole toteutettu.

Henkilökunnan Työvire-kysely toteutettiin 12/20, tulos 4,1 (erinomainen).

3. LHK Oy:n ja Kiinteistö Oy:n fuusioituminen kaupungin linjausten mukaisesti.

Yhtiöiden omistaja Someron kaupunki on ajoittanut hankkeen taloussuunnittelussaan vuodelle 2021.

3. Maksaa osinkona omistajalle 25% voitosta käytettäväksi vanhustenhuollon kehittämiseen.

Ei tule toteutumaan. Vuosi ollut tappiollinen, johtuen mm. Covid-19 pandemiasta.

Kiinteistö Oy Someron Lamminniemi

1. Kiinteistön ylläpitoon vuonna 2019 tehdyn pitkäaikaissuunnitelman toteuttaminen.

Toteutunut osittain.

2. Kiinteistön juoksevien kulujen sekä vaadittavien huolto- ja korjaustöiden kattaminen hoitovastike-tuloilla. Mittarina tulojen/menojen seuranta.

Toteutunut.

3. Energiatehokkuuden parantaminen. Mittarina lukemaseurannat.

Toteutunut osittain. Sähkönkulutus pienentynyt.

4. LHK Oy:n ja Kiinteistö Oy:n fuusioituminen kaupungin linjausten mukaisesti.

Yhtiöiden omistaja Someron kaupunki on ajoittanut hankkeen taloussuunnittelussaan vuodelle 2021.

Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaa

1. Vuoden 2020 aikana tehdään aikataulusuunnitelma Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaan omistaman tontin hyödyntämisestä kaavan mukaiseen tarkoitukseen.

Toteutunut.

Tytäryhteisöihin kuuluvalle As Oy Someron Aurinkopuistolle ei ole asetettu tavoitteita vuoden 2020 talpousarviossa.

5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA (ulkoiset)	2020	2019	2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	34 100	33 877	34 283
Toimintakulut	-85 598	-85 060	-82 675
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	22	17	2
TOIMINTAKATE	-51 476	-51 165	-48 390
Verotulot	28 864	27 442	26 644
Valtionosuudet	31 424	27 594	27 186
Rahoitustuotot ja -kulut:			
Korkotuotot	33	6	6
Muut rahoitustuotot	43	162	109
Korkokulut	-203	-231	-249
Muut rahoituskulut	-22	-42	-28
VUOSIKATE	8 662	3 766	5 279
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 617	-5 712	-5 738
Omistuksen eliminointierot	-2	3	5
Arvonalentumiset	0	0	-25
Satunnaiset erät	0	22	70
Tilikauden tulos	3 042	-1 922	-409
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Tilikauden verot	-60	-106	-110
Laskennalliset verot	68	8	15
Vähemmistöosuudet	-7	4	-12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 042	-2 016	-515
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2020	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,8	39,8	41,5
Vuosikate/Poistot, %	154,2	65,9	91,6
Vuosikate, euroa/asukas	1003	432	598
Asukasmäärä	8639	8711	8828

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)	2020	2019	2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	8 662	3 766	5 279
Satunnaiset erät	0	22	70
Tilikauden verot	-2	-104	-139
Tulorahoituksen korjauserät	-56	-24	-25
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 617	-4 503	-7 051
Rahoitusosuudet investointimenoihin	74	424	349
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	94	334	125
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 154	-86	-1 391
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-200
Antolainasaamisten vähennykset	10	10	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	173	26	5 550
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 111	-3 271	-3 400
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 361	1 022	981
Oman pääoman muutokset	-2	-3	-22
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-20	-36	-32
Vaihto-omaisuuden muutos	-255	55	-31
Saamisten muutokset	684	-457	-946
Korottomien velkojen muutokset	540	131	904
Rahoituksen rahavirta	-4 343	-2 524	2 804
Rahavarojen muutos	2 811	-2 610	1 413
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	10 618	7 794	10 363
Rahavarat 01.01.	-7 807	10 403	8 950
	2 811	-2 610	1 413
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, (1000 €)	1 779	-6 020	-11 772
Investointien tulorahoitus, %	561	92	79
Laskennallinen hoitokate (uusi)	2,7	0,9	
Lainanhoitokate	2,3	1,1	1,5
Kassan riittävyys, pv	42	31	40

KONSERNITASE

	2020	2019	2018
VASTAAVAA	1000 €	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	90 995	94 874	96 939
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	474	465	432
Aineettomat oikeudet	436	278	394
Muut pitkävaikutteiset menot	37	55	39
Ennakkomaksut	0	132	0
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	87 698	91 718	93 718
Maa- ja vesialueet	7 312	7 316	7 332
Rakennukset	63 457	66 436	68 309
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 364	10 909	10 477
Koneet ja kalusto	5 655	6 207	6 512
Muut aineelliset hyödykkeet	152	165	163
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	757	686	926
<i>Sijoitukset</i>	2 824	2 691	2 788
Osakkuusyhteisöosuudet	265	82	71
Muut osakkeet ja osuudet	1 826	1 827	1 964
Muut lainasaamiset	697	746	717
Muut saamiset	36	36	36
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	707	708	701
Valtion toimeksiannot	82	56	115
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	517	512	511
Muut toimeksiantojen varat	108	140	74
VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 624	15 218	17 196
<i>Vaihto-omaisuus</i>	757	502	550
Aineet ja tarvikkeet	600	354	404
Keskeneräiset tuotteet	38	29	22
Muu vaihto-omaisuus	120	119	123
Ennakkomaksut	0	0	0
<i>Saamiset</i>	6 248	6 922	6 283
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	599	488	414
Lainasaamiset	0	0	0
Muut saamiset	47	3	3
Siirtosaamiset	551	484	410
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	5 649	6 435	5 869
Myyntisaamiset	2 983	3 359	3 311
Lainasaamiset	1 300	1 324	962
Laskennalliset verosaamiset	32	9	59
Muut saamiset	995	710	712
Siirtosaamiset	339	1 033	824
<i>Rahoitusarvopaperit</i>	907	706	1 804
Osakkeet ja osuudet	907	706	1 804
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0	0	0
<i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	9 712	7 088	8 559
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 326	110 800	114 836

VASTATTAVAA	2020	2019	2018
	1000 €	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA	66 126	62 810	64 841
Peruspääoma	27 947	27 947	27 947
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1	1	0
Arvonkorotusrahasto	52	52	52
Muut omat rahastot	3 051	3 051	3 081
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	32 032	33 774	34 276
Tilikauden yli-/alijäämä	3 042	-2 016	-515
VÄHEMMISTÖOSUUDET	158	137	244
PAKOLLISET VARAUKSET	777	776	784
Eläkevaraukset	3	3	4
Muut pakolliset varaukset	774	774	781
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 847	1 869	1 897
Valtion toimeksiannot	214	144	147
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 443	1 522	1 636
Muut toimeksiantojen pääomat	190	203	115
VIERAS PÄÄOMA	40 418	45 209	47 069
<i>Pitkäaikainen</i>	24 517	28 362	31 809
<i>Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma</i>	22 659	26 598	30 105
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 490	25 680	28 938
Lainat julkisyhteisöiltä	168	917	1 165
Lainat muilta luotonantajilta	2	2	2
<i>Pitkäaikainen koroton vieras pääoma</i>	1 857	1 763	1 704
Saadut ennakot	36	9	12
Muut velat	1 821	1 754	1 692
<i>Lyhytaikainen</i>	15 902	16 847	15 261
<i>Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma</i>	3 917	5 289	3 981
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 890	5 059	3 760
Lainat julkisyhteisöiltä	27	230	220
<i>Lyhytaikainen koroton vieras pääoma</i>	11 984	11 558	11 280
Saadut ennakot	336	219	212
Ostovelat	3 578	3 558	3 329
Muut velat	962	954	1 420
Siirtovelat	7 010	6 718	6 217
Laskennalliset verovelat	99	108	102
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 326	110 800	114 836
Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	60,8	56,9	56,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,4	50,6	53,2
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	35 074	31 758	33 761
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	4 060	3 646	3 824
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	26 577	31 887	34 085
Konsernin lainat, €/asukas	3 076	3 661	3 861
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.2020 (uusi)	22 129	35 985	
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas (uusi)	2 561	4 131	
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	697	746	717
Asukasmäärä	8 639	8 711	8 828

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuus-% mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämään sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

5.7 Konsernin henkilöstömäärä 31.12.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden lukumäärä.

	2020	2019	2018
Kaupunki (vakinaiset) *	443	463	459
Someron Talkkari Oy	7	7	7
Someron Lämpö Oy	4	3,5	3,5
Someron Vesihuolto Oy	4	6,5	6,5
Ktö Oy Someron Lamminniemi ja Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy	70	65	62
Kiinteistöosakeyhtiöt (Somerasunnot, Törmä ja Jukolantie)	1	1	1
Yhteensä	529	546	539

*) Kaupungin henkilöstömäärässä on käytetty pelkästään vakinaisten määrää.

6 HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMINPITEISTÄ

Someron kaupungin vuoden 2020 tilinpäätöksen vuosikate oli 6 129 758 euroa ja poistoja kirjattiin 3 162 714 euroa. Ylijäämää syntyi näin ollen 2 967 044 euroa.

Lyhytaikaista lainaa nostettiin vuoden aikana 2,8 milj. euroa. Korjoja maksettiin 87 574 euroa ja lainojen lyhennyksiä 2 072 168 euroa.

Kaiken kaikkiaan taseessa oli vuoden lopussa kertynyttä ylijäämää 30,5 milj. euroa. Tällä varaudutaan mm. tuleviin investointeihin ja taloussuunnitelmavuosien 2021 – 2023 alijäämien kattamiseen.

Vuoden 2020 ylijäämä 2 967 044 euroa siirretään tilikauden yli-/alijäämätilille.

7 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

7.1.1 Keskusvaalilautakunta

Vuoden 2020 aikana ei järjestetty vaaleja.

7.1.2 Tarkastuslautakunta

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Tehtäväalue: Tilintarkastus

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus sekä huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja konsernissa toteutuneet, ja laatii arviointikertomuksen. Lisäksi tarkastuslautakunnalle on kuulunut 1.6.2017 lähtien kuntalain 84 §:ssä mainittujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta sekä ilmoitusten käsittely ja vienti valtuustolle tiedoksi.

Sidonnaisuusrekisteri julkaistaan kunnan tietoverkossa.

200 TARKASTUSTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-21 300	0	-21 300	-13 247	8 053
TOIMINTAKATE	-21 300	0	-21 300	-13 247	8 053
SISÄISET KULUT	-450	0	-450	-244	206

Kaupunginvaltuusto valitsi tarkastuslautakunnan esityksestä BDO Audiator Oy:n tilintarkastusyhteisöksi vuosiksi 2019 - 2022. Tarkastuspäiviä on arvioitu tarvittavan vuodessa 19. Tilintarkastus jakaantuu ajallisesti kahdelle vuodelle päättyen toukokuussa 2021 annettavaan arviointikertomukseen.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden aikana 8 kertaa.

7.1.3 Kaupunginhallitus

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tehtäväalue: Hallinto

Toiminta-ajatus

Yleishallinto johtaa ja ohjaa kaupungin ja kaupunkiorganisaation kehittämistä valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyössä esimiesten ja henkilöstön kanssa yhdenmukaista henkilöstöpolitiikkaa. Yleishallinnossa luodaan edellytyksiä kaupungin elinvoimaisuuden kehittämiseen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. **Kuntaorganisaation uudistaminen työhyvinvointia sekä innostavaa ja kehitysmuotoista työyhteisökulttuuria tukevaksi.**

Mittari: Uuden toimintamallin luominen henkilöstön työhyvinvoinnin johtamiseen ja osaamisen monipuoliseen hyödyntämiseen.

- Välitön kustannusarvio 2020: (+menot-tulot = netto €): +7 500 € - 0 € = +7 500 €.

Tavoite toteutui osittain. Ns. johtaminen palveluna –toimintamallia kehitettiin alkuvuonna laajasti kaupungin esimiesten kesken. (Mm. asiaa koskeva työseminaarit 4. – 5.2.2020 ja 2.3.2020.) Koronan aiheuttama etätyö kuitenkin esti toimintamallin käyttöönoton suunnitellulla toimintatavalla.

2. **Nykyaikaisen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen palvelutuotannon johtamisessa ja asiakaspalvelussa**

Mittarit:

1. Tiedolla johtamisen välineiden käyttöönotto
 - Välitön kustannusarvio 2020 (+menot-tulot = netto €): +23 000 € - 0 € = +23 000 €
2. Digi-palvelujen kehittäminen (verkkosivujen päivittäminen saavutettavuuden parantamiseksi, sähköisten lomakkeiden kehittäminen)
 - Välitön kustannusarvio 2020 (+menot-tulot = netto €): +1 500 € - 0 € = +1 500 €
3. Palkka- ja HR-hallinnon uudelleenjärjestely ja sähköistäminen.
 - Välitön kustannusarvio 2020 (+meno-tulot=netto €): Toteutustavasta riippuen nettovaikutus 30 000 - 50 000 €. (Pääosa mahdollisesti investointimenoihin.)

Tavoite toteutui. Otettiin käyttöön uusi taloudenohjausohjelmisto ja Kuntamaisema-sovellus. Verkkosivuille lisättiin sähköisiä lomakkeita. Elokuun alusta palkanlaskenta siirrettiin Loimijoen Kuntapalvelut Oy:lle ja otettiin käyttöön Populus-järjestelmä. HR-hallintoa vahvistettiin vakinaistamalla palkkasihteerin toimi.

3. Kaupungin omistuksien realisointi kiinteistö- ja toimitilastrategioiden pohjalta sekä varautuen sote- ja maakuntauudistuksen myötä muuttuvaan toimintaympäristöön.

Mittarit: Myydyt/ käytöstä poistetut kohteet

Ei toteutunut. Hoivakoti Tervaskannon myynti ei toteutunut, koska sen myyntipäätöstä koskeneen valituksen pitkä käsittelyaika hallinto-oikeudessa johti lopulta siihen, että Mehiläinen Hoivapalvelut Oy vetäytyi hankkeesta. Lamminniemen konserniyhtiöihin liittyvät järjestelyt puolestaan siirrettiin valtakunnallisen sote-uudistuksen toteutussuunnitelmista johtuen vuodelle 2021.

Sivistystoimen osalta ei ole tehty toimitiloihin liittyviä realisointipäätöksiä, koska oppimisympäristöselvitys ei ole valmistunut.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

	2020	2019	2018	2017	2016
Sairauspoissolopäiviä / työntekijä	11	10,3	10,1	10,7	9,4
Sairauspoissaolopäivän hinta, € / tpv	114	114	114	115	110
Sairauspoissaolojen palkkakust.sivukuluineen (1000 euroa)	775	808	879	945	840

300 HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	19 100	-2 200	16 900	43 876	26 976
TOIMINTAKULUT	-1 464 000	5 500	-1 458 500	-1 352 476	106 024
TOIMINTAKATE	-1 444 900	3 300	-1 441 600	-1 308 600	133 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-47 400	0	-47 400	-17 419	29 981
SISÄISET TUOTOT	438 800	0	438 800	461 651	22 851
SISÄISET KULUT	-139 000	-1 848	-140 848	-149 341	-8 493

Tehtäväalue: Elinvoimapalvelut

Toiminta-ajatus

Elinvoiman kehittämistyöllä luodaan strategianmukaista, hyvinvoivaa kaupunkia, jossa on monipuolinen yrityskehitys, korkea palvelutaso sekä hyvä työpaikkaomavaraisuus- ja työllisyysaste.

Elinvoiman rakennuspalikoita ovat mm. vetovoimainen ympäristö, kilpailukykyinen yrityskehitys, osaamisen ja työvoiman saatavuus, yhteisöllisyys ja vuorovaikutus, vahva kuntatalous sekä palveluiden monipuolisuus ja laatu. Elinvoimapalveluissa keskitytään erityisesti kilpailukykyisen yrityskehityksen kehittämiseen sekä osaamisen ja työvoiman saatavuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa uusien yritysten houkuttelemista, nykyisten yritysten toimintaedellytysten parantamista sekä työllisyyden edistämistä. Elinvoimaisen kunnan voimavarana huomioidaan myös yhteisöllisyyden edistäminen.

Lisäksi elinvoimapalveluissa hoidetaan kaupungin yleismarkkinointi sekä osallistutaan kaupunki- ja organisaatiokehitystyöhön.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Elinkeinoelämän kasvun edistäminen

- Kaupunkikeskustan elinvoimaisuuden lisääminen, esimerkiksi suunnittelukilpailulla ja Pop-up –konseptilla (khal 2.9.2019 § 169).
Välitön kustannusarvio 2020: -11 500 € - 5 000 € = -16 500 €
- Asiakasystävällisen palvelumallin käyttöönotto sijoittumis- ja yrityspalveluissa
Välitön kustannusarvio 2020: 0 €
- Elinkeinoelämän kasvua tukeva, osallistava markkinointityö
Välitön kustannusarvio 2020: - 14 100 €

Mittarit: Suunnittelukilpailu toteutettu,
liiketilöiden käyttöaste,
käyttöön otetut uudet palvelumallit,
elinkeinoelämän kasvua edistävät markkinointitoimenpiteet

Osittain toteutunut:

- Keskustan suunnittelukilpailu järjestettiin touko-kesäkuussa 2020 ja kilpailusta saatiin 12 esitystä Someron keskustaympäristön visioksi.
- Pop up Somero -kampanja avattiin, mutta päätettiin kuitenkin lykätä koronakriisin jälkeiseen aikaan, sillä yleinen epävarmuus latisti osallistumisinnostusta.
- Kaupungin keskeisille viranhaltijoille tarkoitettua yrittäjyysvalmennuksesta järjestettiin ensimmäinen osa, mutta jatkoa jouduttiin koronakriisin johdosta lykkäämään. Se viedään loppuun keväällä 2021.
- Someron markkinointia tehtiin kevästä 2020 asti yhteistyössä Bakery Creative markkinointi- ja viestintätoimiston kanssa. 2020 lanseerattiin uusille yrityksille ja asukkaille suunnattu sijoitusomero.fi -sivusto, Some-markkinoinnin kautta ohjataan kiinnostuneita tälle sivulle; Harjun alueen tontista järjestettiin huutokauppa; Tuotettiin videoita käytettäväksi yritysmarkkinoinnissa. Niissä somerolaiset yrittäjät tuovat esiin miksi Somero on hyvä paikka yrittää sekä muita Someron hyviä puolia; Koronakriisiin liittyen tehtiin paljon viestintää erilaisista tukimuodoista.

2. Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

- Ammattikoulun oppimissolun pilotointi oppilaitosten sekä yritysten kanssa (khal 17.12.2018 § 255).
Välitön kustannusarvio 2020: -2 500 €
- Työllisyyttä edistävä, osallistava markkinointityö
Välitön kustannusarvio 2020: -6 500 €

Mittarit: Oppimissolupilottiin mukaan lähteneiden työnantajien ja opiskelijoiden määrä.
Työllisyyttä edistävät markkinointitoimenpiteet.

Toteutunut:

Koronakriisi lamaannutti elinkeinoelämää siten, että yrityskumppanien mukaan saaminen oli vaikeaa. Hanke toteutui kuitenkin kaupungin toimiessa työnantajankumppanina lähihoitajaopiskelijoille. Koulutukseen haki 23 hakijaa, joista 17 valittiin. Noin 10 opiskelijaa on vienyt opintojaan läpi alusta asti aktiivisesti ja SSKKY on ollut toimintaan tyytyväinen. Myöhemmin syksyllä aloitettiin myös matkailualan koulutus alalla jo toimiville sekä siisteys- ja puhtaanapitoalan koulutus.

3. Yhteisöllisyyden edistäminen

- Hyvinvointihuone –konseptin edistäminen yhteistyössä paikallisten järjestöjen kanssa
Välitön kustannusarvio: mahdollinen tilavuokra-avustus

Hankkeen valmistelu aloitettiin yhteistyössä yhdistysten kanssa, mutta alkuperäiseen malliin ei saatu mukaan riittävästi yhdistyksiä. Syksyllä Leader –rahoituksen jatko oli katkolla ja jatkovalmistelu oli tauolla. Valmistelu jatkuu kevään 2021 aikana hieman aiemmasta poikkeavalla mallilla.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2019	Taloussuunnitelma		
		2020	2021	2022
Yritysneuvontakerrat	170	130	100	100
Yrityskoulutustilaisuudet	5	3	5	5
Yritysverkostotapaamiset	15	13	15	15
Mittarit				
Neuvonta- ja aktivointitoimenpiteiden piirissä olleiden yritysten osallistumiskertojen yhteismäärä	500	650	500	500
Palkkatukilisäpäätökset	10	2	9	10
Yritysmäärän nettomuutos	19	-7	21	22
Työttömyysaste		9.0%	3 650	3 650

320 ELINVOIMAPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	2 400	-400	2 000	1 295	-705
TOIMINTAKULUT	-318 700	1 000	-317 700	-262 668	55 032
TOIMINTAKATE	-316 300	600	-315 700	-261 373	54 327
SISÄISET KULUT	-24 500	-336	-24 836	-23 965	871

Tehtäväalue: Maaseutupalvelut

Someron, Forssan ja Tammelan maaseutuhallinnot toimivat yhdessä. Isäntäkuntana toimii Somero. Palveluja tuotetaan Someron maaseututoimistossa. Lisäksi Tammelan kunnantalolla on päivystys maanantaisin.

Toiminta-ajatus

Seudulliset maaseutupalvelut

Maaseututoimen tehtävänä on huolehtia maaseutuyrittäjien lakisääteisten EU- ja kansallisten tukien toteuttamisesta sekä muista maaseutuelinkeinoja koskevista hallintotehtävistä Someron, Forssan ja Tammelan alueella. Lisäksi maaseututoimi palvelee maatalousyrittäjiä ja muita sidosryhmiä mm. maataloustukiin, hirvi- ja petoeläinvahinkoihin, hukkakauraan sekä eläinrekisteriin liittyvissä asioissa.

Omat maaseutupalvelut

Maaseututoimi tukee Someron kannattavan maatalouden edellytyksiä ja kannustaa kyliä suunnitelmalliseen omaehtoiseen kehittämiseen. Tavoitteena elinvoimainen, yhteisöllinen maaseutu.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Huolellinen ja aikataulujen mukainen asiakirjojen käsittely.

Mittari: Kaikki maataloustuet maksetaan välittömästi Ruokaviraston maksatusten avautuessa.

Välitön kustannusvaikutus: Menot 0 € - Tulot 0 € = Netto 0 €

Kaikki Someron YTA:n maataloustuet ovat olleet talousarviovuonna maksuvalmiina Ruokaviraston maksatusten avautuessa.

2. Viljelijöiden tukihallinnon osaamiseen parantaminen.

Mittari: Järjestetään tukikoulutustapahtuma tukivuoden sekä uuden ohjelmakauden muutoksista.

Välitön kustannusvaikutus: Menot 500 € - Tulot 0 € = Netto – 500 €

Maaseutuyksikkö oli valmistautunut järjestämään yhteistyössä V-S MTK:n ja ELY:n kanssa viljelijätukikoulutuksen Somerolla. Hämeen MTK ja Hämeen ELY oli järjestämässä Tammelassa ja Jokioisilla viljelijätukikoulutusta joihin Someron maaseutuyksiköllä oli puheenvuoro. Kaikki koulutukset jouduttiin perumaan korona pandemian vuoksi. 4.6. pidetään V-S:n MTK:n kanssa Teams alustalle nettietäkoulutusta.

3. Tavoitteena on sähköisten maataloustukihakemusten lisääminen.

Mittari: Sähköisten hakemusten määrä.

Välitön kustannusvaikutus: Menot 0 € - Tulot 0 € = Netto 0 €.

Sähköisiä tukihakemuksia oli 96 % kaikista tukihakemuksista, vuonna 2019 sähköisiä tukihakemuksia oli 93 %. Määrä on lähes sama kuin Suomessa keskimäärin.

4. Kylien omaehtoisten kehittämistoimenpiteiden aktivointi ja tukeminen.

Mittari: Kylärahaa hakevien kylien määrä.

Välitön kustannusvaikutus: Menot 400 € - Tulot 0 € = Netto -400 €

Someron kylärahaa maksettiin vuonna 2020 kuudelle kylälle:

- Kultelan kyläyhdistys ry 900 €
- Kaskiston kyläyhdistys ry 900 €
- Hirsjärven Pienviljelijäyhdistys ry 900 €
- Salkolan kyläyhdistys ry 900 €
- Pajulan pienviljelijäyhdistys 900 €
- Elävä-Koishuhta ry 700€

Vuonna 2019 hakemuksia oli yhteensä 5 kpl, 2018 yhteensä 4 kpl, vuonna 2017 yhteensä 5 kpl ja 2016 yhteensä 5 kpl.

330 MAASEUTUPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	112 500	-16 300	96 200	96 612	412
TOIMINTAKULUT	-276 430	-2 500	-278 930	-263 396	15 534
TOIMINTAKATE	-163 930	-18 800	-182 730	-166 784	15 946
SISÄISET KULUT	-19 400	-672	-20 072	-21 661	-1 589

Toiminta

Maaseutuyksikön palvelut tuotetaan Ruokaviraston ohjeiden mukaisella minimiviranhaltijamäärällä (4) Talousarviovuonna yksi viranhaltija teki 3/5 osa-aika töitä. Hänen osa-aikainen sijaisensa teki lopputyöajan (2/5) toimistosihteerin töitä.

Maaseutuyksikön alueelle maksettiin maataloustukia 29 684 255 euro, toimivia maatiloja on 680.

Vuonna 2020 kaikki viljelijäkoulutukset hoidettiin netin kautta, virusepidemian vuoksi kaikki lähitilaisuudet peruttiin. Keväällä maaseutuyksikön Someron toimipiste oli jonkin aikaa suljettu ja työntekijät olivat etätöissä. Kesäkausi toimittiin melko normaalisti mutta syksyllä jaettiin toimiston työntekijät kahteen ryhmään, joista vuoroviikoin toinen ryhmä oli toimistolla ja toinen etätöissä. Näin jatketaan toistaiseksi, koska pelkkä etätö ei ole asiakaspalvelun ja tietotekniikkaan liittyvien puutteiden vuoksi mahdollista. Tukien maksuun epidemia ei ole aiheuttanut ongelmia, tuet on maksettu ajallaan ja asiakkaat ovat saaneet palvelua.

Salon maaseutupalvelun tekemä Someron maaseutuyksikön asiakaspalvelukyselyn tulokset julkaistiin syksyllä. Vastausten perusteella Somerolaiset viljelijät olivat erittäin tyytyväisiä maaseutuyksikön palvelujen laatuun. Asteikolla 1-5:een henkilökunnan palveluasenne on 4,7, tavoitettavuus 4,4 ja ammattitaito 4,6.

Tehtäväalue: Maa- ja metsätilat

Toiminta-ajatus

Kaupungin metsien hoitaminen asiantuntevasti niin, että se on tehokasta ja taloudellista, ottaen huomioon metsien moninaiskäyttömuodot, luonnonsuojelu ja työllisyysnäkökohdat. Kaupungin peltojen vuokraaminen maatalouskäyttöön niin, että peltojen arvo säilyy.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Kaupungin omistamien metsien tehokas ja taloudellinen hoito.

Selvitys metsien luomusertifiointin selvittämisestä: (laajempi selvitys tehty kaupunginhallitukselle)

Someron metsien luomusertifiointin selvitystyö käynnistettiin tammikuussa 2020 yhteistyössä paikallisen metsänhoitoyhdistyksen kanssa selvittämällä sertifiointin mahdollisuuksien taustoja ELY-keskukselta. Tämän jälkeen etsimme tahoja, jotka ovat sertifiointin tehneet. Yhteenvetona selvityksestä voidaan todeta, että metsien luomusertifiointissa ei periaatteessa ole mitään esteitä. Alueella ei kuitenkaan ole luomumetsämarjoja jalostavia elintarvikeyrityksiä, joten sertifiointista ei aiheudu Someron kaupungille kuin kuluja. Julkisuusarvokaan ei mielestäni ole riittävä syy alkaa tässä vaiheessa sertifiointiin. Seuraavan askeleena on tehdä selvitys lähiseudun elintarvikeyrityksiltä olisiko luomumarjojen keräykseen ja jalostukseen kiinnostusta. Asiasta on annettu kaupunginhallitukselle erillinen selvitys.

Someron kaupunki omistaa metsää 1540 hehtaaria, joka sijaitsee noin viidellätoista tilalla. Kaupunki ostaa metsäalueiden hoitoon, hoidon suunnitteluun ja puunmyyntiin liittyvät palvelut Metsänhoitoyhdistys Salometsältä. Metsien hoito ja käsittely perustuvat vuoden 2010 metsäsuunnitelmaan. Uuden suunnitelman maastotyö on käynnissä. Uusi suunnitelma pitäisi valmistua 2020. Uusi suunnitelma luovutettiin Someron kaupungille tammikuussa 2021.

Kertomusvuonna tavoitteena oli kaupungin omistamien metsien tehokas ja taloudellinen hoito, unohtamatta metsien eri moninaiskäyttömuotoja, luonnonsuojelua ja työllisyysnäkökohtia.

Kaupungin metsien käsittelyssä puuntuotanto on etusijalla, kuten talousmetsissä yleensä. Metsien käsittelyssä noudatetaan kestävyiden periaatetta siten, että tulevaisuuden hakkuumahdollisuudet turvataan. Tämä edellyttää taimikoiden hoitamista, metsien harventamista ja hakkuukypsien metsien uudistamista. Nuorten, ensiharvennusvaiheessa olevien kasvatusmetsien runsaus on ongelmallista. Näiden metsien hakkuissa korjuukustannukset ovat korkeat, eikä hakkuutuloja juurikaan kerry. Riittävän aikaisin tehtävät ensiharvennukset ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta kasvatappioilta vältyttäisiin ja metsien puusto järeytyisi.

Toimintakertomus metsien hoidosta (Metsähoitoyhdistys):

Hakkuukaudella 2020 puuta myytiin seuraavasti: Pystykaupalla Sora Ensolle 5 660 m³. Hankintakaupalla Stora Ensolle ja Westakselle 850 m³. Kaikki yhteensä 6 510 m³.

Hankintakaupasta kertyi hakkuutuloja ilman kuluja 28 500 euroa ja pystykaupasta 200 000 euroa. Kuluja kertyi hakkuista, metsänhoitotöistä ja ym. yhteensä 10800 euroa.

Hakkuista oli ensiharvennusta 0,8 ha, muuta harvennusta 27 ha ja uudistushakkuuta 12 ha.

Metsänhoitotöitä tehtiin seuraavasti: istutusta 64 ha, taimikonhoitoa 27 ha ja ennakkoraivausta 125 ha.

Metsien moninaiskäyttö ja luonnonsuojelu on ainakin jossain määrin mahdollista yhteen sovittaa puuntuotannon kanssa talousmetsienkin käsittelyssä. Kaupungin metsätiloilla on alueita, joissa puuntuotannolliset tavoitteet eivät ole ensisijaiset. Iso-Valkeen lähialueilla metsien käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta. Osa kyseisestä metsätilasta kuuluu Natura-verkoston ja metsänkäsittelyä on rajoitettu tämän takia. Painiojärven sijaitsevassa Holmansaarella 11 ha:n metsäalue on ollut pitkään ilman hakkuita ja alue on rauhoitettu kaupungin hakemuksesta luonnonsuojelualueeksi vuonna 2000.

Kaupungin metsien työllistävä vaikutus on suhteellisen suuri. Puun myyminen osittain hankintakaupoilla työllistää metsänhoitoyhdistyksen palveluksessa olevia metsureita ja paikallisia urakoitsijoita. Metsureita työllistävät myös metsänviljely- ja taimikonhoitotyöt. Puutavaran ajossa kaupungin metsistä johtuva työllisyysvaikutus on huomattava ja lisäksi ajoittain työllistetään hakkuu- ja muokkauskoneita.

Koneellistuminen lisääntyy metsissäkin, mutta kaikkia metsissä tehtäviä töitä ei voida tulevaisuudessakaan koneellistaa. Työvoimapula saattaa joidenkin vuosien kuluttua muodostua ongelmaksi ammattitaitoisen työvoiman jatkuvasti vähentyessä.

2. Kaupungin kiinteistöihin kuuluvan maatalousmaan vuokraustoiminnan tehokas hoito

Kaupungin pellot, joiden vuokrasopimukset olivat katkolla, on kilpailutettu Somero lehdessä olleella ilmoituksella sekä sähköpostiviesteillä. Uudet vuokrasopimukset on tehty kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti lohkoille seuraavaksi viideksi vuodeksi.

340 MAA- JA METSÄTILAT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	250 400	0	250 400	147 743	-102 657
TOIMINTAKULUT	-75 500	0	-75 500	-120 514	-45 014
TOIMINTAKATE	174 900	0	174 900	27 229	-147 671

7.1.4 Perusturvalautakunta

Toimielin: Perusturvalautakunta

Tehtäväalue: Perusturvatoimen hallinto ja huolto

Toiminta-ajatus

Perusturvan hallinnon tehtävänä on johtaa toimialan palveluiden tuottamista laadukkaasti ja taloudellisesti Someron kaupungin linjausten mukaisesti.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Perusturvatoimen palveluprosessien tarkoituksenmukaisuuden läpikäyminen.

Mittari: Laaturjestelmä käytössä.

Ei toteutunut suunnitellusti.

2. Talousseurannan ja toiminnan taloudellisten reunaehtojen tiedostaminen perusturvassa. Tulosityksiköiden vastuunalaisten esimiesten toteuttama talousseuranta ja säännöllinen raportointi oman tulosityksikkönsä käyttömenojen kehityksestä perusturvajohtajalle 6 kertaa vuodessa.

Mittari: Talousarviossa pysytty / ei pysytty.

Pysytty talousarviossa. Esimiesten kanssa säännölliset keskustelut.

500 PERUSTURVAT. HALLINTO JA HUOLTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	57 800	-1 800	56 000	83 620	27 620
TOIMINTAKULUT	-1 043 300	4 500	-1 038 800	-911 267	127 533
TOIMINTAKATE	-985 500	2 700	-982 800	-827 648	155 152
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 000	0	-3 000	-2 915	85
SISÄISET TUOTOT	169 800	0	169 800	185 269	15 469
SISÄISET KULUT	-124 200	-1 512	-125 712	-139 776	-14 064

Toiminta

Vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen maailmanlaajuisesta Covid-19 pandemiatilanteesta johtuen. Tilanne on vaatinut poikkeusjärjestelyjä perusturvatoimen toiminnoissa ja henkilökunta on joutanut ja tehnyt sitoutuneesti töitä somerolaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä riskiryhmiin kuuluvien, sairastuneiden ja heidän lähipiirinsä turvaamiseksi. Ajoittainen väsymys sekä työntekijöiden jaksaminen on herättänyt vuoden aikana huolta.

Laaturjestelmän käyttöönotto ei ole edennyt suunnitellusti vuoden 2020 aikana työskentelyn kohdistuessa arjen toiminnoista selviytymiseen. Laaturjestelmään liittyvä työskentely on kuitenkin jatkunut ja mm. sisäisiä auditoijia on koulutettu.

Someron kaupunki on tuottanut vuodesta 2009 lähtien edunvalvontapalveluja Someron kaupungin asukkaille. Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ostaa edunvalvontapalvelun ostopalvelusopimukseen perustuen Someron kaupungilta.

Perusturvan esimiesten yhteistyö on tiivistynyt vuoden 2020 aikana. Covid-19 –tilanteesta johtuen keväällä 2020 yhteisiä perusturvan laajennetun johtoryhmän tilannekatsauksia oli päivittäin ja syksystä 2020 alkaen kaksi kertaa viikossa. Yhteiset tilannekatsaukset ovat laajentaneet perusturvan esimiesten näkemystä perusturvan toimintojen laajuudesta. Tiedonkulun ja esimiesten välisen yhteistyön on todettu parantuneen vuoden 2020 aikana.

Perusturvan hallinto ja organisaatio kokonaisuudessaan on ollut murroksessa perusturvajohtajan vaihdoksen myötä. Uusi perusturvajohtaja on aloittanut vakituudessa virassa 1.11.2020. Johtavan sosiaalityöntekijän rekrytointi aloitettiin syksyllä 2020.

Tehtävälueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstörakenne ja -määrä

Perusturvan hallinto (5111)	2020	
Perusturvajohtaja	1	20.8.-31.12.2020 ollut yhdistettynä
Johtava sosiaalityöntekijä	1	rekrytoinneista johtuen
Järjestelmätukihenkilö	1	
Osastonsihteeri-edunvalvoja	0,5	0,5 edunvalvoja
Toimistovirkailija	1	
Toimistosihiteeri	1	
Yhteensä	5,5	
Varahenkilöstö (5113)		
Vastaava sairaanhoitaja	1	
Sairaanhoitaja	3	
Hoitaja	5	
Hoitoapulainen	2	1 vakanssi täyttämättä
Yhteensä	11	
Edunvalvonta (5115)		
Osastonsihteeri-edunvalvoja	0,5	0,5 osastonsihteeri
Yhteensä	0,5	
Vaatehuolto (5211)		
Tiimivastaava (konepesijä)	1	Nimetty 08/2020 tiimivastaavaksi
Pesula-apulainen	3	1 vakanssi täyttämättä
Yhteensä	4	

Varahenkilöstön käyttötilasto

	Kotihoito	Vastaanotto	Osasto	Tervaskanto	Mäntykoti	Rauhankallio	Tuulentupa	Päiväkoti	Yhteensä
2020	334	182	207	140	87		51	8	1009
2019	329	118	129	219	99		78	8	980
2018	325	137	113	219	87	28	88	21	1018
2017	252	106	199	318	89	42	68	15	1089
2016	222	81	248	326		39	67	43	1026

Edunvalvonnan päämiesmäärät

Edunvalvonnan päämiesmäärät	2017	2018	2019	2020
31.12. voimassa olevat päämiehet yhteensä	66	75	74	76
- tavanomainen	64	66	73	73
- erityistehtävä	2	9	1	3
Uudet päämiehet yhteensä	11	10	12	11
- tavanomainen	9	7	11	8
- erityistehtävä	2	3	1	3
Päätyneet edunvalvonnan yhteensä	7	6	8	9
- tavanomainen	5	5	6	8
- erityistehtävä	2	1	2	1
Keskimääräinen alkuselvittelyaika (pv)				
Alkuselvittelyaika pv / omaisuusluettelo	60	60	70	80

Tehtäväalue: Ympäristöterveydenhuolto

Toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuollon palvelut Someron kaupunki tuottaa ostopalveluna Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä maksaa Somerolla olevista tiloista vuokraa. Vuokratulo sisältyy tilahallinnon tuloihin.

510 YMPÄRISTÖTERVEYDEN- HUOLTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	1 100	0	1 100	801	-299
TOIMINTAKULUT	-390 200	0	-390 200	-362 189	28 011
TOIMINTAKATE	-389 100	0	-389 100	-361 388	27 712
SISÄISET KULUT	-200	0	-200	-156	44

Toiminta

Eläinlääkäri ja ympäristöterveydenhuolto on toteutettu paikallisesti. Covid-19 tilanne on vaikuttanut tarkastuskäyntien sekä eläinlääkintähuollon käyntimääriin. Löytöeläintoiminnasta on vastannut Someron löytöeläinkoti.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Someron terveysvalvonta	Toteuma 2018	Suunnitelma 2019	Toteuma 2019	Suunnitelma 2020	Toteuma 2020
tarkastus	611	700	660	650	471
eläinlääkintähuolto, käynnit	2991	2950	2814	2950	2797

Tehtäväalue: Kansanterveystyö

Toiminta-ajatus

Terveyskeskuksen perustehtävänä on tukea alueensa väestön terveyttä, ehkäistä sairauksien syntyä ja järjestää sairauksien tutkimus ja hoito tarkoituksenmukaisella tavalla.

Terveyskeskuksen palveluita ovat sairaanhoidon vastaanotto, neuvola, kuntoutus, toiminta- ja puheterapia sekä palveluohjaus.

Sairaanhoidon vastaanotto panostaa laaja-alaiseen perushoittoon ja hyvään erityisosaamiseen edistämällä henkilöstön vahvaa ammattitaitoa ja moniammatillista tiimityötä. Sairaanhoidon vastaanoton toimintaa kehitetään moniammatilliseksi, aikuisväestön tarpeisiin ennaltaehkäisevästä näkökulmasta vastaavaksi.

Syntyvyys on Somerolla laskusuunnassa. Lapsiperheiden sijaan ikääntyneiden suhteellinen määrä väestöstä ja palvelutarve on merkittävästi kasvanut. Tähän muutokseen on vastattu kehittämällä vastaanoton aikuisväestölle suunnattuja palveluita yhteistyössä neuvolan kanssa. Perinteisen, lapsiperheille suunnatun palvelun lisäksi neuvola palvelee myös ikääntynyttä väestöä vastaamalla 75 vuotta täyttävien ikätarkastuksista. Vuonna 2020 kehitetty terveydenhoitajan aikuisväestön vastaanottotoimintaa suuntaamalla em. toimintaan resurssia. Vuonna 2020 on pitkäaikaistyöttömien terveydenhuoltoon kehitetty toimiva malli. Fysiatrin palveluita on ostettu Salon kaupungilta. Salon kaupunki on kuitenkin päättänyt ostopalvelusopimuksen vuoden 2020 loppuun resurssivajeesta johtuen.

Perintövaroin palkattu neuvolan perhetyöntekijä on työskennellyt neuvolassa vuoden 2016 alusta. Perhetyöntekijän työpiste on neuvolassa. Toiminnan tavoite on tukea lapsiperheitä ennaltaehkäisevästä näkökulmasta. Neuvolan perhetyö on matalan kynnyksen maksuton, perheen omista tarpeista lähtevä palvelumuoto. Perhetyö täydentää neuvolan toimintaa ja sitä tehdään yhteistyössä äitiys- ja lastenneuvolan terveydenhoitajien sekä lääkäreiden kanssa. Muita yhteistyötahoja ovat sosiaalitoimi, puhe- ja toimintaterapia, lasten päivähoido, esikoulu ja joissakin tapauksissa koulut. Useimmiten perheet hakeutuvat perhetyön piiriin neuvolan terveydenhoitajien tai varhaiskasvatuksen suositeltua palvelua perheille.

Vuonna 2020 työterveyshuollon työryhmä on täydentynyt entisen johtavan lääkärin jatkettua osa-aikaisena työterveyslääkärinä koko vuoden ajan kahtena päivänä viikossa. Kilpailutus ei ole edennyt vuoden 2020 aikana.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittäminen.

Mittari: Vanhusneuvolatoiminnasta olemassa prosessikuvaus ja asiakaskontakteja yli 100.

On/ei ole

Vanhusneuvolatoiminta on ollut suunnitteilla, mutta Covid-19 pandemiatilanteesta johtuen resursseja toiminnan aloittamiseen ei ole ollut.

2. Suun terveyden itsehoidon ja sairauksien ennaltaehkäisy tukemisessa kehittyminen.

Mittari: Toteutuneet ohjaukselliset opastuskäynnit eri perusturvatoimen yksiköissä.

Ohjaukselliset opastuskäynnit eivät ole toteutuneet suunnitellusti Covid-19 pandemiatilanteesta johtuen. Eri toimintayksiköiden väliset kontaktit on rajoitettu minimiin. Käyntejä oli vuoden aikana 3. Hoitosuunnitelmien mukaisilla yksilöllisillä käynneillä hammashoitolassa keskityttiin jokaisen potilaiden suun sairauksien ennaltaehkäisy ja omahoidon henkilökohtaiseen opastukseen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

Henkilökohtainen apu suun päivittäiseen omahoitoon -toimintamallin käyttöönotto siirtyy seuraavaan vuoteen covid-epidemian vuoksi. Toimintamallin tarkoituksena on kehittää koko Varsinais-Suomen alueen hoito- ja hoivalaitoksille, kotihoidoille sekä omaishoitajille yhteinen toimintamalli ja ohjeistus.

520 KANSANTERVEYSTYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	917 400	47 900	965 300	931 870	-33 430
TOIMINTAKULUT	-5 027 670	-111 500	-5 139 170	-5 000 901	138 269
TOIMINTAKATE	-4 110 270	-63 600	-4 173 870	-4 069 032	104 838
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-116 500	0	-116 500	-78 345	38 155
SISÄISET TUOTOT	200	82 320	82 520	112 315	29 795
SISÄISET KULUT	-736 500	-8 904	-745 404	-761 735	-16 331

Toiminta

Lääkäreiden rekrytoinnissa on ollut merkittäviä haasteita vuoden 2020 aikana. Avoinna olleisiin virkoihin ei ole tullut yhtään hakemuksia. Lääkärin virat on täytetty ostopalveluiden turvin. Rekrytoinneissa on käytetty apuna yksityistä rekrytointipalvelua sekä lisäksi muita markkinointikanavia. Vastaanoton lääkärivaihtuvuus on ollut vuoden aikana erittäin suurta. Yhteensä 28 eri lääkäriä on työskennellyt poliklinikan alaisuudessa vuoden aikana.

Vastaanoton ja päivystystyön lisäksi lääkärit hoitavat terveyskeskuksen osaston ja asumispalveluyksikköjen asiakkaat sekä neuvola-, koulu-, ja armeijatarkastukset sekä toimivat kotisairaanhoidon lääkäreinä. Kaksi ortopedia ovat käyneet pitämässä vastaanottoa terveyskeskuksessa kerran kuussa. Radiologi käy tekemässä kerran viikossa vatsanalueen ultraäänitutkimuksia. Silmänpohjakuvauksia tehtiin vuoden 2020 aikana 244 ja mammografiaseulontoja 480.

Covid-19 –tilanteesta johtuen käyntimäärät lääkärin ja hoitajan vastaanotolla ovat merkittävästi alentuneet keväästä 2020 johtuen. Ajanvarauksia ja vastaanotolle tulemista on haluttu välttää tartunnan pelossa. Covid19 –viruksen leviäminen Suomeen aiheutti monenlaisia toiminnanmuutoksia vastaanoton toimintaan. Maaliskuun puolesta välistä alkaen toimintaa muutettiin THL:n ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin suositusten ja ohjeistusten mukaisesti viikoittain, jopa päivittäin. Hengitystieinfektioita sairastaville perustettiin oma poliklinikka vastaanoton tiloihin maaliskuussa, jossa hoitaja-lääkäri työpari otti vastaan muutaman tunnin päivässä. Tilaratkaisu ja yhteisvastaanotto terveyskeskuksen tiloissa koettiin hankalaksi ja erillinen hengitystieinfektio-poliklinikka perustettiin mielenterveys ja päihdeyksikön tiloihin Jonkkalaan 23.3.2020 alkaen.

Samaan aikaan kiireetöntä terveydenhuoltoa aloitettiin ajamaan alas, lääkärin ja hoitajien vastaanottoaikoja annettiin viikoksi kerrallaan, diabeteshoitaja otti vastaan etänä, laboratorio alkoi toimia ajanvarauksella ja kuntoutuksen ryhmät peruttiin. Käyntimäärät vähenivät keväällä myös ilman aikojen vähentämistä, koska asiakkaat pelästyivät viruksen tarttuvuutta eivätkä halunneet hoitaa edes perussairauksiaan. Covid-testejä otettiin n.10-20 viikossa. Kevään 2020 aikana luotiin toimintamalleja siitä, miten pandemiatilanteessa toimitaan. Infektio-poliklinikka siirrettiin jo hetkeksi takaisin vastaanoton tiloihin ja kesällä 2020 terveydenhuollon toimipisteiden toimintaa alettiin taas muuttaa normaaliksi.

Heinäkuusta 2020 lähtien infektio-oireisten käyntimäärät taas lisääntyivät, valtakunnallinen covid-tilanne muuttui. Tilanne oli täysin eri kuin keväällä, koska normaalia vastaanottoa ei enää ajettu minimiin. Covid-testausten määrää moninkertaistui ja yksi hoitaja oli kiinnitettävä kokopäiväisesti infektio-poliklinikalle. Puhelinkontaktien ja ohjauspuheluiden määrä kasvoi myös huomattavasti. Vastaanotolle saatiin kaksi määräaikaista hoitajaa, toinen syyskuusta, toinen lokakuusta lähtien. Tällä hoitajalisäyksellä vastaanotto pystyi palauttamaan hoitajan vastaanottomäärän normaaliksi sekä ottamaan toisen puhelinpisteen käyttöön.

Tilanne vuoden lopussa oli työntäyteinen: näytteitä on otettu vuoden aikana 1630. Puhelinvaihteeseen tuli soittoja loppuvuodesta jopa yli 6000 kpl /kuukaudessa, koko vuotena soittoja tullut yhteensä 75 551. Puhelinvaihteeseen on vastannut lokakuusta lähtien kaksi hoitajaa, vastausprosentti on ollut n. 60%. Puhelinpalvelua on koko ajan kehitetty yhteistyössä atk-tuen kanssa. Sähköinen ajanvarausjärjestelmä ei ole toteutunut asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuottajan resurssivajeesta johtuen.

Mielenterveys- ja päihdeyksikkö menetti työtilansa infektio-poliklinikan alta ja toimintaa on jatkettu väistötiloissa. Tilanpuute sekä henkilöstövaje on aiheuttanut alkuvuoden 2020 aikana merkittävän vajauksen toiminnan sisältöihin. Syksyllä 2020 rekrytoitiin uuteen vastaavaan sairaanhoitajan tehtävään uusi työntekijä ja samalla aloitettiin mielenterveys- ja päihdetyön kehittämistyöskentely nimetyn työryhmän toimesta. Loppuvuoden 2020 aikana lisättiin henkilöstöresurssia 1 psykiatrisella sairaanhoitajalla.

Mielenterveys- ja päihdeperusteisten asumispalveluiden tarve on kasvanut vuosittain. Odotettavissa on, että riittävällä henkilöstöresursseilla sekä eri toimintayksiköiden välisellä yhteistyöllä voidaan järjestää tuettua asumista paikallisesti ja vähentää yksityisten asumispalveluiden ostoja merkittävässä määrin.

Mielenterveys- ja päihdeyksikön työ ennaltaehkäisevässä merkityksessä on suuri niin aikuisväestön kuin myös lasten, nuorten ja lapsiperheiden osalta. Vuoden 2020 lopussa aloitettiin yhteistyössä sosiaalitoimiston kanssa nuorisoneuvolatoiminta, jonka tarkoituksena on tarjota matalan kynnyksen apua ja tukea lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen tilanteissa, joissa huoli herää päihdeidenkäyttöön tai mielialaan liittyen. Ryhmätoimintoja ei ole pystytty vähäisistä resursseista johtuen pitämään yllä vuodesta 2019 alkaen. Ryhmätoimintojen aloittaminen on kuulunut vuonna

2020 tehtyyn kehittämissuunnitelmaan ja todettu kustannustehokkaana sekä asiakkaille mielekkäänä toimintamuotona.

Neuvolassa lastenneuvolan sekä perhetyön käyntimäärät ovat selkeästi jääneet edellisiä vuosia pienemmäksi Covid-19 –tilanteesta johtuen. Käyntejä on vältetty. Perhetyössä työntekijävaihdoksesta johtuen on tullut muutaman kuukauden katkos keväällä 2020 sekä Covid-19 tilanteesta johtuen perhetyö kaikenkaikkiaan hiljeni asiakkaiden yhteydenottojen vähenemisen myötä. Kotikäynneille ja tapaamisille ei haluttu keväällä 2020 osallistua. Tapaamiset on hoidettu pääosin puhelimitse sekä ulkoillen. Neuvolan perhetyöntekijän asiakaskunta on löytynyt takaisin palvelun piiriin kesän ja syksyn 2020 aikana, jolloin asiakasmäärä on noussut 19 asiakasperheeseen. Neuvolan perhetyöntekijän vakanssi on edelleen sosiaalitoimiston alaisuudessa.

Suun terveydenhuolto

Hammashoitolassa työskenteli vuoden 2020 lopussa 4 hammaslääkärinä, 2 suuhygienistiä sekä 5 hammashoitajaa. Hoitolan toiminta muuttui maaliskuussa, kun kiireetön hoito ajettiin covid-epidemian vuoksi hallitusti alas sairaanhoitopiirin ohjeistuksen mukaan. Hoitohenkilökunta kävi tuolloin kouluttautumassa varahenkilöiksi osastoille sekä kotihoitoon. Hammaslääkärit opettelivat välinehuoltotyöskentelyyn. Henkilökunnan suojaantumista sekä vastaanoton hygieniakäytäntöjä lisättiin ohjeistusten mukaisesti. Lisäksi kesän aikana tehty mittava ilmanvaihtoremontti vaikutti toimintaa supistavasti. Hammashoitolan toiminta normalisoitui vähitellen elokuusta alkaen. Hammaslääkäriopintojen loppuvaiheen syventävää käytännön palvelua suorittavaa hammaslääkärinä tai lomasijaisia ei poikkeuksellisen toiminnan vuoksi ollut mahdollista palkata.

Oikomishoidon erikoishammaslääkäri kävi konsultoimassa, tekemässä hoitosuunnitelmat sekä hoitamassa potilaita sopimuksen mukaan. Oikomishoitoon pääsi valtakunnallisten kriteerien mukaisesti. Oikomishoidossa oli tilastojen mukaan 190 potilasta (uusia 26, valmiita 23, keskeyttäneitä 3). Oikomishoitokäyntejä oli vuoden aikana yhteensä 375 kpl.

Hammashoitolassa hoidossa kävi v. 2020 yhteensä 3116 henkilöä, joille hoitokäyntejä kertyi 8011. Korona-aikaan hoidettiin ainoastaan oireettomia potilaita.

Alle 18-vuotiaat kutsuttiin tutkimukseen ja ennaltaehkäiseville käynneille yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaan valtakunnallisia asetuksia ja sairaanhoitopiirin määräyksiä noudattaen. Aikuiset hakeutuivat kokonaishoitoon itse yksilöllisen hoitosuunnitelmansa mukaisesti. Potilaat toivoivat edelleen pitkiä, useita toimenpiteitä käsittäviä hoitokäyntejä. Kokonaishoitoon tuli edellisten vuosien tapaan myös paljon uusia potilaita. Peruuttamattomia poisjääntejä oli 232, joista suurin osa oli koululaisten lyhyitä tutkimus- tai kontrollikäyntejä. Yli 15-vuotiailta perittiin käyttämättömästä hoitoajasta valtakunnallisen asetuksen mukainen maksu.

Ensiapuluonteinen hoito annettiin virka-aikana omassa hammashoitolassa. Kiireellistä hoitoa tarvitsevat flunssaoireiset potilaat hoidettiin sairaanhoitopiirin alueella keskitetysti Turun terveyskeskuksen toimesta. Covid-potilaiden sekä -altistuneiden kiirehoito keskitettiin Tyksiin.

Ilta-, arkipyhä- ja viikonloppupäivystys jatkui Tyksin organisoimana alueellisena toimintana. Hammashoitolan henkilökunta osallistui päivystykseen kuutena päivänä kaupungin asukasluvun mukaisesti jyvitettyinä.

Suunniteltuja ryhmätilaisuuksia pystyttiin covid-ohjeistuksista ja rajoituksista johtuen toteuttamaan ainoastaan kolme.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Terveysneuvonta (5321)	2020	
Terveystenhoitaja	6	(2 äitiysneuvola, 2 lastenneuvola, 2 kouluterveydenhuolto)
"Koronahoitaja"	1	(1.10.2020-30.4.2021 määräaikainen koronatilanteesta johtuva tehtävä)
Yhteensä	6	
Työterveyshuolto (5322)		
Vastaava terveydenhoitaja, työterveyshoitaja	1	
Terveystenhoitaja	1	
Työterveyslääkäri	0,4	
Yhteensä	2,4	
Vastaanotto (5323)		
Johtava lääkäri / Ylilääkäri	1	
Terveyskeskuslääkäri	6	(Ostopalvelu)
Osastonhoitaja	1	
Sairaanhoitaja	7	(2 määräaik. covid19-tilanteesta johtuen)
Osastonsihtööri	1,5	(1 vakanssi täytetty määräaikaisesti sairaanhoitajalla ks.yllä)
Diabeteshoitaja	1	
Välinehoitaja	1	
Yhteensä	18,5	
Mielenterveyshuolto (5324)		
Vastaava sairaanhoitaja	1	
Sairaanhoitaja	-	Uusi vakanssi ja täyttölupa saatu 2020. Rekrytointi käynnistetty.
Mielenterveyshoitaja	2	
Yhteensä	3	
Hammashuolto (5325)		
Hammaslääkäri	5	(1 hammaslääkäriopintojen loppuvaiheen syventävä käytännön harjoittelu)
Suuhygienisti	2	
Hammashoitaja	5	
Yhteensä	12	
Laboratorio (5421)		
Laboratorionhoitaja	3	
Yhteensä	3	
Röntgen (5422)		
Röntgenhoitaja	1	
Yhteensä	1	
Kuntoutus (5423)		
Fysioterapeutti	2	
Toimintaterapeutti	1	
Kuntohoitaja	2	
Yhteensä	5	
Erityistyöntekijät (5423)		

Palveluohjaaja	1	
Puheterapeutti	1	
Terveyskeskuspsykologi	1	
Yhteensä	3	

Kansanterveystyön vastualueen keskeiset suoritteet			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Sairaanhoidon vastaanotto/ käynnit			
Lääkärikäynnit ja kontaktit yhteensä	23 786	21 626	15 641
käynnit	19 047	17 485	11 787
peruuttamattomat poisjäännit	27	28	22
muut kontaktit	4 712	4 113	3 832
Hoitajakäynnit ja kontaktit yhteensä	18 520	17 496	17 787
käynnit	9 319	8 399	6 969
peruuttamattomat poisjäännit	0	10	13
avustavat suoritteet	3 654	3 657	4 317
muut kontaktit	5 547	5 430	6 488
Neuvola/ käynnit			
Kouluterveydenhuolto yht.	2 682	2 593	2 137
Lastenneuvola	1 953	1 646	1 325
Muu terveydenhuolto	43		88
Perhetyö	449	384	194
Perhesuunnittelu-/ ehkäisy	548	546	584
Opiskelijaterveydenhuolto	223	208	172
Äitiysneuvola	989	846	778
Seulonnat ja muut	246	259	275
Suun terveydenhuolto/ käynnit	10 729	10 817	8 011
Hammaslääkärikäynnit	7 505	7 932	5 095
peruuttamattomat poisjäännit	404	435	232
muut kontaktit	321	234	175
Suuhygienisti- ja hammashoitajakäynnit	2 364	2 885	2 356
peruuttamattomat poisjäännit	117	185	151
muut kontaktit	18	24	2
Mielenterveystyö/ käynnit			
Hoitajakäynnit	2 983	2 504	1 280
Lääkärikäynnit	18	15	1
Ryhmäkäyntien lkm	32	-	-
Ryhmiiin osallistujien lkm	185	-	-
Asiakaspalveluostot € (mielenterveysasumispalvelut)	383 053	374 576	483 270
Työterveyshuolto			
Lakisääteinen työterveyshuolto, käynnit			1 777
Yrittäjien/ työnantajien lukumäärä, kpl	350		
Asiakkaiden lkm	1 500		

Tehtäväalue: Erikoissairaanhoito

Toiminta-ajatus

Somerolaisten tarpeiden mukaisen erikoissairaanhoidon palveluiden hankkiminen tiiviissä yhteistyössä perusterveydenhuollon kanssa.

530 ERIKOISSAIRAANHOITO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-13 000 000	0	-13 000 000	-12 351 240	648 760
TOIMINTAKATE	-13 000 000	0	-13 000 000	-12 351 240	648 760

Toiminta

Vuosi 2020 on ollut toiminnaltaan ja olosuhteiltaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirille hyvin poikkeuksellinen. Koronapandemia on aiheuttanut haasteita ja tuonut epävarmuustekijöitä alkuvuodesta 2020 saakka toimintaan. Myös taloudellisesta näkökulmasta vuosi 2020 on ollut sairaanhoitopiirille erittäin vaikea. Koronapandemia pakotti sairaanhoitopiirin varautumaan koronapotilaiden hoitoon, minkä seurauksena muiden potilaiden hoitoja jouduttiin peruuttamaan merkittävästi keväällä, erityisesti viikkojen 11–25 aikana. Poikkeuksellisissa olosuhteissa käynnistettiin myös toimintakulujen hallintatoimenpiteitä, joilla käsillä ollutta alijäämäuuhkaa pyrittiin torjumaan. Merkittävä toimenpide vuoden 2020 talouden hallinnan kannalta oli myös toiminnan normalisointi, jota tavoiteltiin heti keväällä, kun koronaolosuhteet sen sallivat. Toiminnan normalisoinnissa onnistuttiin erinomaisesti, vaikka jo keväällä oli selvää, ettei koronapandemian vaatimaa varautumista pystytä kokonaan kiinni vuoden aikana kuroma. Pandemia on aiheuttanut sairaanhoitopiirille myös poikkeuksellisia kustannuksia mm. suojarusteiden osalta. Myös koronavirustestausta on tehty aktiivisesti pandemian hallitsemiseksi ja torjumiseksi, ja sen kapasiteettia on jouduttu vahvistamaan vuoden aikana.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Erikoissairaanhoidon keskeiset suoritteet (sis. myös perusterveydenhuollon ostot Fshky:ltä)			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Avokäynnit	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000 €
TYKS	14 832	15 082	14 830
	4 849	4 757	4 723
Psykiatrian erikoisala	2185	2 182	2 210
	369	442	419
Turunmaan sairaala	90	73	-
	49	31	-
Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos	1 358	1 473	1 301
	715	768	751
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin avokäynnit yhteensä	18 465	18 737	18 341
	5 981	5 967	5 893

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä			
Erikoissairaanhoito, avohoito	1 937 301	536 208	1 707 280
Yleisterveystenhuolto, avohoidon kiireelliset	1 366 -	1 317 181	1 204 161
Kuvantamispalvelut, kpl			
Röntgen	-	9	8
UÄ	-	149	126
MT	-	229	224
Lausunnot	-	2 352	1 684
Hoitojaksot	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000 €
TYKS	1 258 4 674	1 239 4 908	1 181 4 508
Psykiatrian erikoisala	48 443	61 375	57 625
Turunmaan sairaala	- -	1 -	- -
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hoitojaksot yhteensä	1 306 5 117	1 300 5 283	1 238 5 133
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä			
Erikoissairaanhoito, hoitojaksot	446 211	363 208	226 167
VSSHP	Lopullinen maksu 2020/€	Tasaerälaskutus 2020/€	Lisälaskutus + Palautus -
Suoritteisiin perusturva laskutus	10 914 666	10 949 895	-35 229
Kalliin hoidon tasausmaksu	402 335	424 848	-22 513
Erityisvelvoitemaksu	402 617	402 624	-7
Kuntalaskutus jäsenkunnilta yhteensä	11 719 618	11 777 367	-57 749

Tehtäväalue: Sosiaalityö

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön toiminta-ajatuksena on ylläpitää ja edistää yksilöiden, perheiden sekä yhteisöjen toimintakykyä ja sosiaalista turvallisuutta sekä parantaa asiakkaiden elämänhallintaa erilaisin sosiaalityön keinoin. Sosiaalityön keinoja ovat lasten ja aikuisten turvallisten ihmissuhteiden tukeminen, suotuisiin kasvuoloihin vaikuttaminen ja asiakkaiden omien voimavarojen ja itsenäisyyden tukeminen.

Sosiaalityön päämääränä on yksilön ja yhteisön tukeminen niin sosiaalisia ongelmia ennakoivassa kuin korjaavassakin mielessä. Pyrkimyksenä on nopea reagointi ja avun tarjoaminen sosiaalisissa ongelmatilanteissa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Painopisteen vakauttaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (varhaisen puuttumisen toiminnan tehostaminen, jolloin lastensuojelun ns. raskaiden toimenpiteiden osuuden laskusuunta jatkuu).

Mittari: Talousseuranta (kustannusten ja suoritemäärän kasvun hidastuminen)

Toteutunut.

2. Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrän kasvattaminen

Mittarit: Työmarkkinatuen kuntaosuuslaskutuksen kustannukset laskevat.

Toteutunut.

540 SOSIAALITYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	648 400	-3 800	644 600	541 252	-103 348
TOIMINTAKULUT	-5 286 000	9 500	-5 276 500	-5 485 668	-209 168
TOIMINTAKATE	-4 637 600	5 700	-4 631 900	-4 944 416	-312 516
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 500	0	-10 500	-7 645	2 855
SISÄISET TUOTOT	36 500	0	36 500	42 259	5 759
SISÄISET KULUT	-255 100	-3 192	-258 292	-287 290	-28 998

Toiminta

Covid-19 –tilanne on vaikuttanut vuoden 2020 aikana sosiaalitoimiston työhön merkittävästi. Asiakastapaamiset jäivät keväällä 2020 puhelini ja etäkontaktien sekä ulkoilutapaamisten varaan ja lastensuojeluilmoitusten sekä yhteydenottojen määrä laski hetkellisesti huhti-toukokuussa. Covid-19 tilanne ei aiheuttanut merkittävästi lastensuojelun tai taloudellisen tuen tarvetta.

Lastensuojelun osalta nähtävissä on ollut nuorten päihdemyönteisyyden lisääntyminen ja päihteidenkäyttöön sekä psyykkiseen vointiin liittyvät haasteet. Kannabiksen ja lääkkeiden käyttö nuorten keskuudessa on arkipäiväistynyt.

Lapsiperheiden palveluissa on siirrytty asteittain systeemiseen toimintamalliin, jolla näyttää olevan kustannuskehitystä hidastuttava vaikutus. Asiakastilanteita reflektoidaan entistä moniammatillisemmin ja huolellisemmin yhdessä asiakkaiden kanssa.

Someron kaupunki on liittynyt Varsinais-Suomen perheoikeudelliseen yksikköön 1.3.2020 alkaen. Yksikkö hoitaa perheoikeudelliset lakisääteiset tehtävät. Sopimuksen mukaisesti yksikön työntekijän piti jalkautua Somerolle vähintään kahtena päivänä kuussa. Tämä ei ole kuitenkaan toteutunut rekrytointivaikeuksista sekä Covid-19 –tilanteesta johtuen. Someron kaupunki ei ole enää jatkanut vuodelle 2020 seurakunnan kanssa sopimusta perheneuvojan 50 % palkkauskustannuksista. Lakisääteistä sovittelua on mahdollista saada sosiaalitoimiston sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien toimesta. Lisäksi perhetyöhön on luotu parisuhde- ja eroneuvontatoimintamalli, joka on perheasiain sovittelua ja neuvontaa. Toimintamallin luominen on ollut osa perhetyöntekijän opinnäytetyötä.

Perhetyön toimesta on lisäksi jatkettu suosittua Ihmeelliset vuodet –vanhemmuusryhmää sekä aloitettu myös kotiin tehtävän Ihmeelliset vuodet –vanhemmuustyöskentelyä. Toiminta on vakiintumassa osaksi perhepalveluita.

Työkäisten aikuisten osalta on aloitettu palveluohjausmallin luominen ja toimintamalli on saatu käyttöön joulukuussa 2020. Toiminnan tavoitteena on jäsentää työkäisten aikuisten palveluiden kokonaisuutta sekä kohdentaa yksittäiset ohjausta ja neuvontaa tarvitsevat asiakkaat yhdelle työntekijälle. Työkäisten aikuisten palveluissa Kela-yhteistyö on osoittautunut toimivaksi palveluksi. Kelan sivutoimipiste on sosiaalitoimiston tiloissa yhtenä päivänä viikossa. Tämä mahdollistaa asiakkaiden monialaisen asioiden käsittelyn tarvittaessa.

Kuntouttava työtoiminta jouduttiin laittamaan tauolle huhti-toukokuussa Covid-19 tilanteesta johtuen. Tästä johtuen osallistujamäärä sekä toimintapäivät ovat olleet edellisiä vuosia pienempiä. Työmarkkinatuen kuntaosuus on tästä huolimatta laskenut vuosi vuodelta, joka osoittaa sen, että pitkäaikaistyöttömistä siirtymiä koulutuksiin, työelämään sekä eläkkeelle on toteutunut. Vuoden 2020 on pitkäaikaistyöttömien terveydenhuoltoon kehitetty toimiva malli. Työtoiminnan ohjaaja on ohjannut terveydenhuollon palveluita tarvitsevat pitkäaikaistyöttömät terveydenhoitajalle, joka on tarvittaessa ohjannut lääkärin ajanvaraukselle. Fysiatriin palveluita on ostettu Salon kaupungilta. Salon kaupunki on kuitenkin päättänyt ostopalvelusopimuksen vuoden 2020 loppuun resurssivajeesta johtuen. Tämän jälkeen työttömien terveydenhuollon lääkäripalvelusta on vastannut Someron kaupungin työterveyslääkäri.

Tehtävälueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Sosiaalitoimisto (5521)	2020	
Sosiaalityöntekijä	2	
Sosiaali-ohjaaja	3	
Palveluohjaaja	1	
Perhetyöntekijä	2	
Kodinhoitaja	1	
Neuvolan perhetyöntekijä	1	
Lapsiperhepsykologi	1	
Osastonsihteeri	2	
Toimistos sihteeri	1	
Yhteensä	14	
Vammaispalvelut (5615)		
Sosiaalityöntekijä	1	
Yhteensä	1	
Kuntouttava työtoiminta (5615)		
Vastaava työpajaohjaaja	1	
Työpajaohjaaja	3	
Työtoiminnan ohjaaja	1	
Yhteensä	5	

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet				
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Lastensuojelun sijoitukset (31.12.voimassa olevat)	12	19	25	22
Lastensuojelun sijoitukset (vuoden aikana yht.)	18	25	28	29
Lastensuojeluilmoitukset	199	179	205	312
Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot ja ilm.	53	71	106	122
Lastensuojelun ostopalvelukustannukset (1000€)	1 240	1 652	2 047	1 712
Isyyden tunnustaminen	32	25	21	*
Elatussopimukset	85	73	95	*
Huoltosopimukset	73	57	60	*
Toimeentulotuki (täydentävä ja ennalta ehkäisevä)	182	170	186	162
Täydentävä toimeentulotuki €	58 868	81 336	97 545	72 963
Ehkäisevä toimeentulotuki €	9 989	9 640	8 406	14 957
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	133	135	123	90
Työmarkkinatuen kuntaosuus (1000 €)	336	359	333	302

* 1.3.2020 alkaen liitytty Varsinais-Suomen perheoikeudellisen yksikön toimintaan. Tilastot ei vielä saatavilla.

Tehtäväalue: Vanhustyö

Toiminta-ajatus

Toiminnan tarkoituksena on turvata kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat ikäihmisten palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Tavoitteena on yhtenäistää palveluiden pääsyyn ja palveluiden toteutukseen liittyvät toimintakäytännöt.

Kotihoidossa antaa Someron kaupungin kotihoidon palveluita niitä eniten tarvitseville. Someron kaupungin kotihoidon palveluja järjestetään asiakkaille laadukkaasti ja oikeudenmukaisesti.

Terveyskeskuksen osastolla potilaita hoidetaan ihmisläheisesti sekä toimintakykyä ja kuntoutusta tukevalla työotteella.

Tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu ikäihmisille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa ja valvontaa, eivätkä enää selviydy kotona omaisten ja/tai kotihoidon ja sen tukipalvelujen turvin, eikä heidän terveydentilansa edellytä laitoshoitotasoista hoitoa. Tehostettu palveluasuminen perustuu yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan, jossa asiakkaan jäljellä olevia voimavaroja tuetaan ja häntä kannustetaan omatoimisuuteen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Vanhustyön yhteinen tavoite

1. Toimiva palveluohjaus ja ikäihmisten neuvolapalveluiden tavoitettavuuden lisääminen.

Mittari: Alkaneiden hoitosuhteiden määrää kotihoidossa vs. palvelutarpeen arviointien määrä. Asiakaskontaktien määrä ikäihmisten neuvolapalveluissa vs. asiakaskontaktien määrä edellisenä vuonna.

Kotihoidon palveluohjaajan tekemiin palvelutarpeenarviointeihin ei ole omaa tilastomerkin­tää, joten arviointien määrää ei viime vuodelta pystytä arvioimaan. Seuranta aloitetaan vuonna 2021. Vuoden aikana kontaktoitiin lähes kaikki vuonna 1940 ja sitä ennen syntyneet somerolaiset Covid19-epidemian mahdollisen palvelutarpeen lisääntymisen varalta. Vanhusneuvolatoimintaa ei vuoden 2020 aikana kehitetty. Varsinainen kehitystyö pääsi alkuun vasta 2021 alussa.

2. Laatu­järjestelmä käytössä (SHQS)

Mittari: Sisäisiä auditointeja tehty / ei tehty.

Covid-19 -epidemia hidasti vuonna 2020 myös laatu­järjestelmän käyttöönottoa. Sisäisen auditoinnin koulutuksessa oli kaksi perusturvan työntekijää ja he tekivät yhden osa-auditoinnin yhteen perusturvan yksikköön. Sisäisten auditointien koulutukset jatkuvat keväällä 2021.

3. Yhtenäinen toimiva ja kuvattu saattohoitoprosessi

Mittari: Prosessikuvaus tehty ja käytössä / ei tehty

Ei tehty. Covid-19 –tilanteesta johtuen resursseja prosessikuvauksen laatimiseen ja toimintamallin kehittämiseen ei ole ollut.

4. Kotisairaala- ja yöpartio -tarpeen kartoittaminen

Mittari: Tarve kartoitettu / ei kartoitettu.

Yöpartio­toiminnan tarvetta on kartoitettu loppuvuodesta 2020 ja lisäksi vuoden 2021 alussa on aloitettu kotisairaala­toiminnan suunnittelu.

Kotihoito

5. Rai –arvioinnin kattava käyttö.

Mittari: Tehtyjen Rai –arviointien määrä.

RAI-arvioinnin koulutukset jäivät vuoden 2020 aikana lähes kokonaan tekemättä, koska COVID-19 epidemia rajoitti kaikkea kokoontumista/kontakteja. Koulutukset on aloitettu uudelleen vuoden 2021 alussa niin, että koko henkilökunta saa koulutuksen 3/2021 mennessä. RAI-arviointeja on koulutetun henkilökunnan osalta kuitenkin tehty/aloitettu yli 100:lla asiakkaalla.

Terveyskeskuksen osasto

6. Tutor –toiminnan vakiinnuttaminen perehdytyksessä.

Mittari: Malli käytössä / ei käytössä.

Terveyskeskusosastolla on vakiinnutettu käytäntö, jossa perehdytettävälle nimetään ohjaaja, jonka kanssa ensimmäiset neljä työvuoroa on yhtenäiset. Sama henkilö toimii tukena perehtyjälle myös jatkossa. Käytössä.

7. Vanhusneuvostoa tehdään tunnetuksi ja hyödynnetään asiakaspalveluiden kehittämisen ja palautteen keräämisen väylänä.

Vanhusneuvosto kokoontui vuoden 2020 aikana vain 3 kertaa, kaksi kertaa normaalisti kokoustaamalla ja kerran Skypen välityksellä. Covid 19-epidemia rajoitti toiminnan aktiivisuutta merkittävästi.

550 VANHUSTYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	3 164 000	-22 600	3 141 400	4 033 441	892 041
TOIMINTAKULUT	-10 558 860	28 500	-10 530 360	-10 541 093	-10 733
TOIMINTAKATE	-7 394 860	5 900	-7 388 960	-6 507 652	881 308
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-24 900	0	-24 900	-14 918	9 982
SISÄISET KULUT	-2 582 000	-18 984	-2 600 984	-2 631 817	-30 833

Toiminta

Covid-19 pandemiatilanne on vaikuttanut merkittävästi vanhustyön palveluihin. Kotihoidon palveluissa huolta on herättänyt viruksen leviäminen riskiryhmiin kuuluville. Tehostetussa palveluasumisessa kevään 2020 vierailukiellot sekä rajoitetut vierailut ovat aiheuttaneet huolta ja heikentäneet asukkaiden sosiaalisia suhteita ja muuttaneet yhteydenpidon tapoja lähiomaisten kanssa. Yksinäisyys on korostunut vanhustyön palveluissa.

Vanhustyössä vuosi 2020 on mennyt perustoimintojen ylläpitämisessä sekä riskiryhmien suojelemisessa. Vuoden aikana on todettu tehostetun palveluasumisen jonotilanteen muuttuminen syksyn 2020 aikana radikaalisti. Pahimmillaan tehostetun palveluasumisen paikkaa on jonottanut 20 henkilöä. Yhteensä uusia tehostetun palveluasumisen hakijoita on ollut vuoden 2020 aikana 89, joista 6 on saanut kielteisen päätöksen. Jonotilannetta on päädytty purkamaan tarjoamalla asukkaille ja omaisille yksityisiä asumispalvelupaikkoja naapurikunnista sekä mahdollisesti myös kauempaa, lähempänä omaisia.

Tervaskannon korvaava uudisrakennushankkeen valmistelu on edennyt vuoden 2020 aikana ja ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Vuoden 2020 aikana on valmisteltu mm. tilaohjelma sekä suunnitteluohje. Uuden tehostetun palveluasumisen yksikön valmistuminen on arvioitu kiireelliseksi tehostetun palveluasumisen tarpeista sekä nykyisen Tervaskannon tilan puutteista johtuen.

Covid-19 –tilanteesta huolimatta uudenlaisen kotiutustiimimallin luominen on ollut onnistunut vuoden 2020 aikana.

Terveyskeskusosastoille vuonna 2020 tuli jatkohoitoon potilaita pääsääntöisesti Tyks Salon sairaalasta (26), Tyks:sta (11), Forssan sairaalasta (4) sekä Someron omasta päivystyksestä. Vuonna 2020 jonopäivien määrää onnistuttiin hieman vähentämään ja siirtoviivepäivien määrä pysyi kokonaisuudessaan vuoden 2019 tasolla. Vuonna 2020 jonopäivien ja siirtoviivepäivien määrä on ollut alkuvuonna huomattavasti korkeampi kuin vuoden loppupuolikkaalla. Alkuvuoden aikana erikoissairaanhoido tyhjensi tehokkaasti osastojaan uhkaavan Koronaepidemian vuoksi.

Siirtoviivepäivissä sakon osuus vuoden 2020 osalta (tilanne marraskuu 2020) oli 22 148 euroa. Potilaiden osastojaksojen pituudet vaihtelivat 1-2 päivästä useisiin kuukausiin.

Keskimääräinen lyhytaikaisen hoidon määrä on aiempien vuosien tasoon nähden laskenut. Tämä on näkynyt pitkäaikaisjaksojen nousuna ja tehostettuun palveluasumiseen siirtymisinä. Kotiutusprosessin tehostaminen on onnistunut koronatilanteesta huolimatta. Kotihoidon kanssa yhteistyössä on luotu toimiva kotiutus-tiimi ja siihen liittyvät prosessit on saatu selkeiksi.

Intervallipaikkoja on vuonna 2020 ollut käytössä kuusi kappaletta. Käytettyjen intervallijaksojen pituudet ovat olleet keskimäärin 11,03 vuorokautta. Intervallihoidoa käyttävien asiakkaiden määrä on laskenut, mikä puolestaan näkyy tehostettuun palveluasumiseen hakeutumisen pienenä nousuna, sekä tätä kautta myös terveyskeskusosastojaksojen pitkäaikaishoidon nousuna.

Tehostetun palveluasumisen paikan sai vuonna 2020 yhteensä 64 henkilöä, mikä on 1 enemmän kuin edellisvuonna (2019, 63). Tehostettuun palveluasumiseen sijoitettujen ikäihmisten määrä on ollut kasvussa jo vuodesta 2018. Keskimääräinen odotusaika tehostettuun palveluasumiseen oli 68,4 (2019, 40,3) vuorokautta. Myönteisiä tehta-päätöksiä tehtiin 84 (2019, 69) kappaletta, kielteisiä päätöksiä 6 (2019, 12) kappaletta.

Osastolla polikliinisiä asiakkaita ilta- ja viikonloppu/pyhä aikoina on käynyt mm. avannehoidoissa, iv-tiputuksilla, haavahoidoilla ja insuliinin pistosopetuksessa sekä injektioilla. Lisäksi mukana tilastossa on Tervaskannossa ja Mäntykodissa käyty i.v.-tiputukset ym. toimenpiteet. Polikliinisten asiakkaiden osastohoitoon on käytetty pääasiassa sairaanhoitajan työaikaa seuraavasti:

Polikliinisten asiakkaiden osastohoito			
2017	2018	2019	2020
134,2h	171,6h	179,5h	291,7h

Yhden hoitajan viikkotyöaika 38,25 h. Hoitajan työaikaa käytetään osastotyön 26 potilaan hoidon lisäksi merkittävässä määrin myös muihin tehtäviin. Työajankäyttö muuhun kuin osastotyöhön on lisääntynyt merkittävästi.

Polikliinisten asiakkaiden määrän lisääntyminen osoittaa kehittämistarpeen esimerkiksi kotisairaaloiminnalle.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Kotihoito (5711)	2020	
Kotihoidon esimies	1	
Osastonsihteeri	1	
Sairaanhoitaja	9	
Hoitaja	35	
Kodinhoitaja	6	
Palveluohjaaja	1	
Yhteensä	53	
Tervaskanto (5733)		
Palveluasumisen esimies	1	
Tiimivastaava sairaanhoitaja	2	
Sairaanhoitaja	2	
Hoitaja	21	
Hoitoapulainen	2	
Viriketoiminnan ohjaaja	1	
Yhteensä	29	
Mäntykoti (5739)		
Osastonhoitaja	0,3	0,7 vuodeosasto
Osastoavustaja	0,5	0,5 vuodeosasto
Tiimivastaava sairaanhoitaja	1	
Fysioterapeutti	1	
Hoitaja	6	
Perushoitaja	4	
Yhteensä	12,8	
Terveyskeskuksen osasto (5741)		
Osastonhoitaja	0,7	0,3 Mäntykoti
Osastoavustaja	0,5	0,5 Mäntykoti
Palveluohjaaja	1	
Fysioterapeutti	0,6	
Sairaanhoitaja	8	
Hoitaja	11	
Yhteensä	21,8	

Toiminta

Vuodeosaston jonopäivät	2016	2017	2018	2019	2020
Jonopäivät	128	119	91	259	221
Siirtoviivemaksuja kerryttäviä päiviä	14	14	13	40	41
Keskimääräinen hoitajakson pituus vuodeosastolla, vrk	14	14	12	13	12

Osastojaksot (Hoitojaksojen lkm.)					
Intervallihoido		224	225	209	152
Lyhytaikaishoido		596	595	603	505
Pitkäaikaishoido		31	18	41	49
Päivä ja yöhoito		12	22	21	36
Keskimääräiset hoitojaksojen nettohoitopäivät					
Intervallihoido		7,65	8,04	7,52	11,03
Lyhytaikaishoido		13,10	12,40	12,86	12,05
Pitkäaikaishoido		42,03	54,50	29,56	54,49
Päivä ja yöhoito		6,92	2,45	2,14	2,75
Tehostettu palvelu asuminen/ Mäntykoti		283,47	242,72	234,00	248,72
Potilaiden lukumäärä					
Intervallihoido		59	56	54	59
Lyhytaikaishoido		357	359	361	316
Pitkäaikaishoido		30	15	37	40
Päivä ja yöhoito		12	21	16	23
Tehostettu palveluasuminen/ Mäntykoti (sis. intervallit)		14	18	18	17
Potilaat yhteensä		398	414	407	357
Kotihoidon käyntimäärä		145 045	158 228	161 420	161 167
Omaishoido, yli 65-vuotiaat		36+18	43+17+1	31+12+2	44+22+1
Akuuttipaikat/ hoivapaikat			26	26	
Intervallihoido		6-7	6-7	6	6
Tehostetun palveluasumisen paikat, oma toiminta				58	58
Katajakoti		60	60	60	62
Palveluasuminen, oma toiminta		11	11	11	11
Perhehoito		6	6	6	3

Tehtäväalue: Vammaispalvelut ja kehitysvammatyö

Toiminta-ajatus

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut ja tukitoimet. Vammaispalvelulain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla vammasta tai sairaudesta johtuen on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua arjen toiminnoista. Vammaistyön tavoitteena on edistää vammaisen henkilön itsenäistä selviytymistä ja vähentää vamman aiheuttamia rajoitteita tai esteitä. Vammaistyöhön voi ottaa yhteyttä, jos vamma tai sairaus aiheuttaa vaikeuksia esim. asumisessa, liikkumisessa tai kotona selviytymisessä.

Kehitysvammatyön tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen henkilön sopeutumista yhteiskuntaan sekä turvata yksilöllisesti hänen tarvitsemansa kuntoutus, hoito ja huolenpito. Someron toimintakeskus järjestää työ- ja päivätoimintaa ensisijaisesti aikuisille kehitysvammaisille, mutta myös koululaisten aamu- ja iltpäivä- sekä loma-ajan hoitoa Toimintamuotoja ovat avotyö, alihankinta- ja käsityöt / askartelu sekä päivätoiminta.

Tuulentuvan ryhmäkodissa tarjotaan ympärivuorokautista asumista tukien kehitysvammaisen asiakkaan arjen toimintaa. Tuulentupa tarjoaa myös tilapäishoitoa kotona asuville, itsenäistä elämää harjoitteleville sekä omaishoidon vapaita kehitysvammahuollon asiakkaille. Tuulentuvan ryhmäkodissa on 14 asuntoa. Tuulentuvan lisäksi asumista tarjotaan myös ohjatussa asumisessa. Ohjatussa asumisessa asiakkaat asuvat yksin tai yhdessä tavallisissa kerrostalo- tai rivitaloasunnoissa, joihin ohjatun asumisen työntekijät antavat yksilöllisen tarpeen mukaisia ohjaus- ja tukipalveluja.

Kehitysvammatyö tarjoaa asumispalvelujen sekä työ- ja päivätoiminnan lisäksi vapaa-ajan toimintaa. Tätä toimintaa tuottaa vapaa-ajan ohjaaja toimintakeskuksen toisessa päässä olevassa Kipinä-nimisessä vapaa-ajan tilassa. Vapaa-ajan ohjaaja järjestää asiakkaiden toiveiden mukaisia kerhoja sekä retkiä (teatteriin, tansseihin, laivalle jne.) tarjoten erilaisia elämyksiä asiakkaille. Vapaa-ajan toiminnassa pyritään lisäämään ja tukemaan kehitysvammaisten asiakkaiden liikkumista monin eri tavoin. Kipinä toimii myös itsenäisesti asuvien viikonlopun tukikohtana, jossa on mahdollisuus myös ruokailla.

Vammaispalveluiden ja kehitysvammahuollon sosiaalityöstä vastaa vammaistyön sosiaalityöntekijä sekä osastonsihteerit. Vammaispalveluiden asiakkuudessa on ollut vuonna 2020 yhteensä 277 asiakasta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Toimintakeskuksen, Tuulentuvan ja ohjatun asumisen päällekkäisen yhteistoiminnan kehittäminen.

Mittari: Palveluprosessit kuvattu ja päällekkäiset toiminnot karsittu. Kyllä / ei:

2. Vammaisneuvosto edistää käsitystä vammaisista henkilöistä aktiivisina toimijoina lisäämällä tunnettuuttaan ja vahvistamalla yhteistyötä.

Covid-19 –pandemiasta johtuen vammaisneuvoston kokouksia on ollut vuoden 2020 aikana 4 kertaa (suunniteltu 6) ja kokoukset on toteutettu osittain etäyhteydellä. Esteettömyyskartoituksia ei ole voitu pandemiatilanteesta johtuen vuoden 2020 aikana tehdä. Vammaisneuvosto on puoltanut Voice-Intuitive –äänipalvelun käyttöönottoa, esittänyt Someron kaupungin verkkosivuille tehtäväksi saavutettavuuskartoitusta sekä esittänyt esteettömyysasiantuntijan nimeämistä tekniseen toimeen.

560 VAMMAISPALV JA KEHITYSVAMMATYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	222 300	-3 600	218 700	213 601	-5 099
TOIMINTAKULUT	-1 921 100	9 000	-1 912 100	-2 503 225	-591 125
TOIMINTAKATE	-1 698 800	5 400	-1 693 400	-2 289 624	-596 224
SISÄISET TUOTOT	0	0	0	3 853	3 853
SISÄISET KULUT	-338 600	-3 024	-341 624	-350 585	-8 961

Toiminta

Covid-19 –pandemiatilanne on vaikuttanut merkittävästi kehitysvammahuollon palveluihin. Vuoden 2020 aikana kehitysvammahuollon asumispalvelua on selkiytetty siten, että Tuulentuvan autetun asumisen rinnalla ohjattu asuminen (kotiin annettava tuki) on muutettu valtakunnallisen linjauksen mukaisesti tuetuksi asumiseksi. Ohjattu asuminen rinnastetaan palveluasumiseen, jossa ei ole yöaikaista hoitoa. Ohjattua asumista ei Somerolla ole tällä hetkellä saatavissa. Tuetun asumisen ohjaajat ovat saaneet oman toimistotilan toimintakeskuksesta ja asumisyksikön ja toimintakeskuksen yhteistyötä on pyritty entisestään tiivistämään.

Covid-19 –tilanteesta johtuen toimintakeskus jouduttiin sulkemaan keväällä 2020 huhti-kesäkuun ajaksi. Lisäksi Tuulentuvan asumisyksikkö joutui määräaikaiseen karanteeniin Covid-19 tartuntatautipauksesta johtuen. Toimintakeskuksen henkilökunta otti hoitaakseen kotona asuvien kehitysvammaisten päivittäisen huolenpidon toimintakeskuksen ollessa kiinni ja sosiaalisten kontaktien hetkellisesti vähentyessä. Tuulentuvan ryhmäkodin asukkaat hoidettiin oman henkilökunnan turvin, jotta eri yksiköiden väliset kontaktit saatiin minimoiduksi. Lisätartunnoilta vältyttiin. Vapaa-ajan ohjaaja jatkoi viriketoimintaa yksilöllisesti ja pienryhmätoiminnoin Tuulentuvassa. Muut ryhmätoiminnot jouduttiin ajamaan alas tartuntojen välttämiseksi. Samoihin aikoihin keväällä 2020 molempien yksiköiden vastaavat ohjaajat vaihtuivat ja vuosi on kaikin tavoin ollut muutoksentaiteinen.

Syksyllä 2020 toimintakeskus avattiin suositusten mukaisesti. Toimintakeskuksen toiminta on järjestetty turvaohjeet huomioiden täysimääräisenä koko loppuvuoden ajan. Työ- ja päivätoiminnan merkitys katsotaan osallisuuden sekä arjen ja elämänhallinnan kannalta tärkeäksi ja sulkeminen todettiin myös valtakunnallisesti haitalliseksi ja viimesijaisesti toteutettavaksi.

Jo useiden vuosien ajan on ollut tiedostettuna, että kehitysvammahuollon autetun asumisen paikkatilanne ei ole riittävä paikallisesti ja kehitysvammaisia asumispalvelun tarpeessa olevia henkilöitä on jouduttu sijoittamaan yksityisiin sekä Kehitysvamma-alan tuki ja osaamiskeskuksen autetun asumisen yksiköihin eri kaupunkien alueille. Uuden kehitysvammahuollon asumispalveluyksikön osalta on päädytty ratkaisuun, että KTO aloittaa uuden yksikön rakennuttamisen Somerolle. Ohjausryhmä on kokoontunut vuoden 2020 aikana useampia kertoja ja yhteistyöstä sovittiin jo hyvin pitkälle vuoden 2020 aikana. Uuden yksikön rakennuttaminen alkanee alustavan suunnitelman mukaisesti vuoden 2021 aikana.

Kehitysvammahuollon laitoshoidossa on edelleen vuoden 2020 aikana ollut muutamia asiakkaita ja odotettavissa on, että pidempiaikaisiin erityisen tuen asumispalveluiden tarpeisiin pystytään vastaamaan vuoden 2021 aikana ja näin ollen vähentämään raskaan sekä kustannuksiltaan kalliin laitoshoidon tarvetta.

Vammaispalveluissa nähtävissä on palveluntarpeiden lisääntyminen vuosi vuodelta Someron kaupungin ikärakenne huomioiden. Vammaispalveluiden (asunnon muutostyöt, kuljetuspalvelut, henkilökohtainen apu, omaishoito) tarve tulee lisääntymään entisestään. Rajapinnat kehitysvammahuollon ja vammaispalveluiden sekä ikääntyneiden palveluiden kesken vaatii täsmentämistä sekä linjauksia tulevien vuosien aikana.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Autettu asuminen (5812)	2020	
Vastaava ohjaaja / sairaanhoitaja	1	Vaihdos maaliskuussa 2020 sekä elokuussa 2020
Ohjaaja	8,5	(joista 1,5 tuettu asuminen)
Laitosapulainen	0,5	
Yhteensä	10	
Toimintakeskus (5811)		
Vastaava ohjaaja	1	
Ohjaaja	4	
Vapaa-ajan ohjaaja	1	
Laitosapulainen	0,5	
Keittiötyöntekijä	1	
Yhteensä	7,5	

Asiakkaat

Asiakkaat	2019	2020
Vammaispalvelut	304	277
Kehitysvammahuolto	67	59
Yhteensä:	371	288
Kuljetuspalveluasiakkaat	196	185
Henkilökohtainen avustaja	35	38
Ryhmäkoti Tuulentupa	13	13
Asumispalvelut yksityisiltä	6	8
Asumispalvelut KTO:lta	4	4
Alle 65 omaishoitaja	26	27
Kehitysvammahuolto asiakaspalveluiden ostot	1 325 078	1 559 607
Vammaisille annetut avustukset	1 064 953	1 093 690
Muut avustukset	409 425	895 823

7.1.5 Sivistyslautakunta

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus

Sivistystoimialan visiona on osaava ja hyvinvoiva Somero. Arvoina ovat asiakaslähtöisyys, yhteistyö, hyvinvointi ja vastuullisuus.

Sivistystoimialan yhteisenä tavoitteena on tarjota laadukkaita palveluita kuntalaisille. Oman toiminnan jatkuva suunnitelmallinen kehittäminen ja tehostaminen ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Sivistystoimen kaikissa yksiköissä henkilökunnan pätevyysaste on korkea ja vaihtuvuus vähäinen.

Sivistystoimiston tehtävänä on huolehtia sivistystoimialan palvelujen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä sekä sivistyslautakunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Sivistyskunta 2025 -strategialla kohti 2020 -lukua sivistyspalveluissa keskeistä muun muassa mahdolliseen soteuudistukseen valmistautuminen sivistystoimialalla

Mittari: Strategiatyö valmis

Kustannukset 0 €

Toteutuminen: Ei toteutunut koronatilanteen vuoksi.

Oppimisympäristöselvitystyö

Mittari: Selvitystyö valmis.

Kustannukset 0 € (v. 2020)

Toteutuminen: Ei toteutunut koronatilanteen vuoksi. Helmikuussa valtuutetuille järjestettiin iltakoulu. Oppimisympäristöselvitystyötä on jatkettu vuonna 2021.

Liikuntapalveluiden järjestämismallien arvioiminen ja ratkaiseminen

Mittari: Ratkaisu kaupungin liikuntapalvelujen järjestämismallista saadaan päätökseen.

Kustannukset selvityksen alla.

Toteutuminen: Toteutui. Liikuntapalvelut siirtyivät 1.1.2021 kaupungille ja Liikunta ry:n henkilöstä siirtyi kaupungin palvelukseen.

600 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	3 000	-1 200	1 800	200	-1 600
TOIMINTAKULUT	-320 100	2 500	-317 600	-287 578	30 022
TOIMINTAKATE	-317 100	1 300	-315 800	-287 378	28 422
SISÄISET KULUT	-29 500	-840	-30 340	-33 253	-2 913

Toiminta

Toimintakautta 2020 leimasi voimallisesti sivistystoimialan kaikilla vastualueilla koronaepidemia 16.3.2020 alkaen. Toimintoja jouduttiin mukauttamaan erittäin nopealla aikataululla useaan kertaan vuoden aikana. Toimintojen muuttamisen lisäksi toimialalla kehitettiin myös koronan johdosta uusia palvelumuotoja. Koronatoimien johtamisesta vastasi kaupungin tasolla koronajohtoryhmä, jossa olivat edustettuina sivistystoimialalta sivistysjohtaja ja kirjastonjohtaja sekä päiväkodinjohtaja, vs. kasvatuspäällikkö (kasvatuspäällikkö 1.12.2020 lähtien). Ryhmä kokoontui keväällä monta kertaa viikoittain ja tämän jälkeen vähintään kerran viikossa. Sivistystoimialalla oli lisäksi oma koronaryhmä, mikä kokoontui keväällä useamman kerran viikossa ja loppuvuoden lähes viikoittain. Viestinnän rooli toimialojen välillä ja sivistystoimialan sisällä oli merkittävä epidemiatilanteessa. Vuoden aikana laadittiin muun muassa lukuisia tiedotteita ja ohjeistuksia koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi palveluissa sekä muutettiin ketterästi toimintakäytänteitä vallitsevan koronatilanteen mukaan.

Vuoden 2020 toiminnallisen tavoitteena oli sivistystoimialan kokoavan strategian valmistelu, oppimisympäristöselvityksen loppuunsaattaminen sekä liikuntapalveluiden järjestämismallin ratkaiseminen. Koronan aiheuttaman suuren työmäärän johdosta strategiaa ei valmisteltu eikä oppimisympäristöselvityksessä pystytty etenemään suunnitellussa aikataulussa. Ennen koronatilannetta helmikuussa oppimisympäristöselvityksestä pidettiin valtuutetuille iltakoulu. Selvitystyö jatkuu vuoden 2021 aikana.

Liikuntapalveluiden järjestämismallin osalta saatiin ratkaisu liikuntapalveluiden siirrosta kaupungille. Valtuusto teki asiasta päätöksen 24.2.2020 § 11. Sopimus liikkeenluovutuksesta hyväksyttiin 17.8.2020 § 146. Vuoden aikana selvitettiin ja valmisteltiin siirtoon liittyvät asiat siten, että siirto pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti 1.1.2021. Siirtoa koskevaan valmisteluun palkattiin lokakuusta liikuntakoordinaattori, joka toimii liikuntapalveluiden esimiehenä. Liikunta ry:n henkilöstö siirtyi kokonaisuudessaan Someron kaupungin palvelukseen vuoden 2021 alusta.

Sivistystoimialalla olleiden hankkeiden, valtionavustusten määrä oli 23, mikä nousi edellisestä vuodesta 2019 tuntuvasti (+10). Osa uusista valtionavustuksista oli korona-avustuksia (4). Hankkeista oli kuusi (6) käynnissä perusopetuksessa, neljä (4) lukiossa, yksi (1) etsivässä nuorisotyössä, yksi (1) starttipajalla, neljä (4) kirjastossa, viisi (5) varhaiskasvatuksessa, yksi (1) Somero-opistossa ja yksi (1) liikuntapalveluissa.

Tehtäväalue: Peruskoulutus

Toiminta-ajatus

Somerolla annetaan laadukasta perusopetusta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Kuntakesun 2018-2020 eli opetuksen järjestäjän paikallisen kehittämissuunnitelman jalkauttaminen

- uuden opetussuunnitelman mukainen oppilasarviointi: Turun yliopiston täydennyskoulutuslaitoksen arviointihankkeeseen osallistuminen

Mittari: Paikallinen arviointikäsikirja valmis

Kustannukset: koulutusmenot 1 500 €

Toteutuminen: Toteutui. Perusopetuksen opetussuunnitelman uudet muutokset arvioinnin osalta ja paikallinen arviointikäsikirja hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 17.11.2020 § 101.

2. Paikallisen ja alueellisen tutoropettajatoiminnan kehittäminen

Mittari: Tutoropettajatoiminnan paikallinen ja alueellinen malli luotu.

Kustannukset: menot +13 900 € - tulot -11 100 € = +2 800 €

Toteutuminen: Toteutui. Hanke jatkuu vuonna 2021

3. Koulujen kerhotoiminnan kehittäminen

- yhteistyön kehittäminen Somero-opiston kanssa
- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja liikuntastrategian toteuttaminen (hyvinvointitavoite)

Mittari: Koulujen toimintakertomukset (osio kerhojen toteutumisesta), kerhojen ja kerholaisten määrät

Kustannukset: menot +13 500 € - tulot -9 500 € = +4 000 €

Toteutuminen: Toteutui. Kerhoja järjestettiin kaikilla alakouluilla yhteensä 11 kerhoa ja osallistujia oli yhteensä 184 alakoululaista. Somero-opiston kanssa yhteistyössä järjestettiin kaksi (2) kerhoa.

610 PERUSOPETUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	694 200	-18 200	676 000	591 430	-84 570
TOIMINTAKULUT	-6 285 300	65 500	-6 219 800	-6 004 675	215 125
TOIMINTAKATE	-5 591 100	47 300	-5 543 800	-5 413 245	130 555
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-15 000	0	-15 000	-32 545	-17 545
SISÄISET KULUT	-2 289 600	-15 288	-2 304 888	-2 308 818	-3 930

Toiminta

Koronaepidemian johdosta perusopetuksessa siirryttiin 16.3.2020 ensimmäistä kertaa historiassa etäopetukseen. Siirtymä tapahtui erittäin nopealla aikataululla, ja siihen ei ollut aikaa valmistautua etukäteen. Somerolla etäopetukseen siirtyminen ja etäopetus onnistuivat hyvin. Somerolla panostus tieto- ja viestintäteknologiaan sekä sen opetuskäyttöön viimeisten vuosien aikana edesauttoivat etäopetuksen onnistunutta järjestämistä. Oppilaat palasivat takaisin kouluun lähiopetukseen pari viikkoa ennen kevätlukukauden päätöstä ja lukukausi 2020-2021 aloitettiin lähiopetuksena. Yläkoulu toimi etäopetuksessa 7.-20.12.2020.

Koulujen arki muuttui vuoden aikana merkittävästi koronarajoitusten vuoksi. Erityisesti sosiaalinen kanssakäyminen, yhteistoiminnallinen toiminta vähentyi kouluissa. Koronatilanteella on ollut merkittävä negatiivinen vaikutus hyvinvointiin perusopetuksessa. Koronana aiheuttama pelko ja epätietoisuus ovat vaikuttaneet etäopetuksen ohella sekä opettajien että oppilaiden, mutta myös huoltajien jaksamiseen. Osa koronan vaikutuksista näkyi jo vuoden 2020 aikana, mutta suurimmat vaikutukset tulevat näkymään tulevaisuudessa, kun akuutti korona-aika on ohi. Etäopetuksen aikana kiinnitettiin erityistä huomiota lasten/nuorten tukemiseen.

Perusopetuksen opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016. Yläkoululla opetussuunnitelma otettiin käyttöön vaiheittain ja vuonna 2019 opetussuunnitelma astui voimaan 9.-luokkalaisilla. Perusopetuksen opetussuunnitelman käyttöönotto ja uudenlaisen opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin luominen olivat keskiössä. Toimintakulttuurin kehittämistä varten Somerolla jatkui tutoropettajahanke, mikä alkoi syyslukukaudella 2018. Paikallisesta kehittämistyöstä vastaa pedagoginen tutor sekä kolme digitutoria muutaman tunnin viikossa. Lisäksi tehtiin yhteistyötä Loimaan kanssa yhteishankkeen tiimoilta. Tulevaisuuden opettajuus pohjautuu monipuoliseen ja laaja-alaiseen pedagogiseen osaamiseen, digitaalisten menetelmien hyödyntämiseen, yhdessä tekemiseen, uuden luomiseen sekä itsensä ja työyhteisön kehittämiseen. Tutoropettaja ohjaa muita opettajia muun muassa digitaalisuuteen ja uuden pedagogiikan käyttökelpoiseen hyödyntämiseen. Pedagogisen tutorin tehtäväkuvaa tarkennettiin.

Kuntakesun 2018-2020 eli opetuksen järjestäjän paikallisen kehittämissuunnitelman jalkauttamista yksiköihin jatkettiin. Arvioinnin paikallinen kehittäminen oli keskeistä vuoden 2020 aikana. Somero on ollut mukana Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen arviointi-hankkeessa, minkä avulla on pystytty kehittämään arviointityötä ja tarjoamaan henkilöstölle asiaan liittyvää koulutusta. Paikallinen arviointi-työryhmä on vastannut paikallisen arviointikäsikirjan tekemisestä Opetushallituksen arviointia koskevien uusien määräysten pohjalta. Perusopetuksen opetussuunnitelman uudet muutokset arvioinnin osalta ja paikallinen arviointikäsikirja hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 17.11.2020 § 101.

Perusopetuksessa kehittämistiimejä olivat A1-kielen varhentamisen kehittämistiimi, tv-tiimi, yrittäjyyskasvatustiimi ja arviointitiimi. Perusopetuksessa oli käynnissä kuusi (6) hanketta.

Vuoden 2020 aikana panostettiin koulujen kerhotoiminnan kehittämiseen, mihin myönnettiin valtionavustus. Jokaisessa alakoulussa oli käynnissä kerhotoimintaa lukukausien 2020 aikana. Yhteensä kerhoja oli käynnissä 11 kerhoa ja kerhoihin osallistui 184 alakoululaista. Kerhotoiminnan yhteistyötä kehitettiin Somero-opiston kanssa ja kaksi (2) kerhoa järjestettiin yhteistyössä Somero-opiston kanssa. Keväällä etäopetusjaksolla kerhotoimintaa ei luonnollisesti pystytty järjestämään. Kerhotoiminnan kehittäminen jatkuu vuonna 2021.

Perusopetuksen erityisopettajan virka (nro 0232) muutettiin erityisluokanopettajan viraksi sekä yläkoulun kemian lehtorin virka (virka nro 0209) muutettiin lukion ja peruskoulun kemian lehtorin viraksi.

Perusopetuksen oppilasmäärä laski -5 oppilasta edellisestä vuodesta (v. 2020 oppilaita 826 ja v. 2019 oppilaita 831).

Tehtävääalueen keskeisimmät suoritteet <i>Esim.</i>	TA 2020	TP 2020	Taloussuunnitelma		
			2021	2022	2023
Perusopetuksen oppilasmäärä (kpl)	815	822	801	767	738
Mittarit					
Suoritetavoitteet: Peruskoulun päättäneistä jatkopaikan saaneet oppilaat	100%	100%	100%	100%	100%
Toiminnan laajuus/ Oppilasmäärät					
Alakoulut	528	531	505	499	482
Yläkoulut	287	291	296	268	256
Henkilöstö tehtävääalueittain					
Rehtorit/koulunjohtajat ja opettajat *resurssiopettaja ja osa-aikainen erityisopettaja hankerahoituksella	69 *	70 *	69 *	68	68
Kuraattori ja koulupsykologi	2	2	2	2	2
Koulunkäynninohjaajat (osalla ohjaajista palkka laskutetaan oppilaiden kotikunnilta)	26	36	26	25	25
Toimistohenkilöstö	0,60	0,60	1*	1*	1*

Tehtävääalue: Toisen asteen koulutus

Toiminta-ajatus

Someron lukiossa annetaan laadukasta opetusta. Lukiota valmistuvat nuoret ovat itsenäisiä ja pärjäävät jatko-opinnoissaan.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Yrittäjyyskasvatuksen opettamisen kehittäminen

Mittari: Osallistuminen Taitavasti Tulevaisuuden Työelämään -hankkeen tapahtumiin ja hankkeen hyödyntäminen opiskelijoille järjestettävässä toiminnassa.

Välitön kustannusarvio: 2 169 € (Taitavasti Tulevaisuuden Työelämään -hankkeen omakustannus-osuus)

Toteutuminen: Toteutui. Korona on hankaloittanut hankkeeseen liittyvää toimintaa ja suunniteltuja tapahtumia on jouduttu siirtämään osin eteenpäin ja osin nettiin. Hanke piti päättyä vuoden lopussa, mutta koronasta johtuen hankeaikaa jatkettiin toukokuun 2021 loppuun. Hankkeen tiimoilta opiskelijoille järjestettiin muun muassa tammikuussa alumni-iltapäivä, pakohuonepedagogiikkaa, Tee hyvää -päivä, työelämän murhamysteeritapahtuma, Dream-etäluento ja Yllättävä tulevaisuus -iltapäivän. Lisäksi koulutettiin opettajia.

2. Vuonna 2021 käyttöön otettavan opetussuunnitelman laadinnan valmistelu

Mittari: Opetussuunnitelma lähes valmis.

Välitön kustannusarvio: 1 000 € (opettajien koulutuskustannukset)

Toteutuminen: Toteutui osittain. Lukion uusi opetussuunnitelma saatiin oppiaineiden osalta valmiiksi. Opettajat osallistuivat oppiainekohtaisiin koulutuksiin, jotka toteutettiin etänä. Yleisiä osioita työstetään vuoden 2021 alussa.

3. Liikkuva opiskelu -hanke lukiolaisten liikkumista edistäen

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (hyvinvointitavoite)
- liikuntastrategia

Mittari: Opiskelijat ottavat taukoliikunnan osaksi arkeaan.

Välitön kustannus: 7 000 € - 3 500 € = 3 500 €

Toteutuminen: Toteutui osittain. Koronan johdosta hanketta ei pystytty täysin toteuttamaan. Opiskelijat käyttivät alkuvuodesta innokkaasti uusia hankkeen varoilla hankittuja välineitä.

620 TOISEN ASTEEN KOULUTUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	27 100	-1 800	25 300	26 909	1 609
TOIMINTAKULUT	-932 000	4 500	-927 500	-950 877	-23 377
TOIMINTAKATE	-904 900	2 700	-902 200	-923 969	-21 769
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 000	0	-7 000	-3 079	3 921
SISÄISET KULUT	-566 500	-1 512	-568 012	-567 391	621

Toiminta

Kevätlukukaudella lukiossa opiskeli 160 lukiolaista. Uusia ylioppilaita valmistui keväällä 46 ja syksyllä 3. Syksyllä lukion aloitti 47 uutta opiskelijaa.

Opetus järjestettiin suunnitelman mukaisesti maaliskuun 13.3.2020 asti. Maanantaista 16.3. alkaen opetus tapahtui lukujärjestyksen mukaan etäopetuksena. 6. jakson koeviikko siirrettiin aivan lukukauden loppuun. Koronan vuoksi kevätjuhla järjestettiin Google Meetissä. Kevään ylioppilaiden lakkiaisjuhla siirrettiin ja järjestettiin monitoimihallissa 29.8.

Syyslukukaudella korona vaikutti edelleen lukion toimintaan merkittävästi. Jotta varmistettiin syksyn ylioppilaskirjoitusten järjestämisen onnistuminen ja opiskelijoiden osallistuminen kirjoituksiin, kaksi opettajaa ja abiturientit työskentelivät etänä syyskuun ajan. Koronatilanteesta johtuen koko lukio oli etäopetuksessa 4.12. alkaen joululomaan asti.

Etäopetuksen aikana huoltajille toteutettiin kysely nuoren etäopiskelun sujumisesta. Opiskelijoille toteutettiin myös kysely, jossa kysyttiin opiskelusta ja hyvinvoinnista etäopiskelussa. Yhteisöllisyyden ylläpitämiseksi opiskelijoille järjestettiin erilaista toimintaa, kuten haasteita ja virtuaalinen pakohuonepeli. Ryhmänohjaajat tapasivat Meetissä ryhmänsä viikoittain koeviikkoja lukuun ottamatta. Oppituntien lomassa opiskelijoita kannustettiin liikkumaan ja pistäytymään välillä ulkona. Opiskelijoiden läksyjen määrää vähennettiin, jotta opiskelijoiden tietokoneen ääressä viettämä aika ei etäopetusajana kasvaisi liian suureksi.

Syksyn lakkiaiset, joka on samalla koulun itsenäisyysjuhla, toteutettiin internetin välityksellä. Perinteistä puurojuhlaa ei joulukuussa pystytty järjestämään. Syyslukukauden lopuksi järjestettiin joulujuhla Meetissä.

Viisi abiturienttia suoritti liikunnan lukiodiplomin. Kuvataiteen lukiodiplomin suoritti kuusi opiskelijaa. Lisäksi viisi opiskelijaa suoritti lukiodiplomin teatteritaiteesta. Teatteritaiteen diplomeista kolme tehtiin näyttelijäntyöstä, yksi ohjaajantyöstä ja yksi dramaturgiasta. Dramaturgiasta tehty diplomi on ensimmäinen Someron lukiossa.

Koronatilanne heijastui muun muassa hankkeiden toteuttamiseen ja aikatauluihin. Tutoropettaja-hanke jatkui vuoden loppuun. Kolmas Tulevaisuus -hanketta jatkettiin 31.5.2021 asti. Kolmas Tulevaisuus -hankkeeseen liittyen järjestettiin 30.10. lukion opiskelijoille Dream-etäluento, jonka vieraana oli tulevaisuusmuotoilija Minna Koskelo. Opettajille järjestettiin 9.12. verkossa opettajille tapahtuman, johon oli avoin kutsu myös somerolaisille yrittäjille. Illan avauspuheenvuoron piti ohjaaja ja käsikirjoittaja Sami Kieksi.

Lukion ensimmäinen alumnipäivä järjestettiin 10.1. Alumnipäivässä viisi entistä opiskelijaamme kertoivat opiskelustaan sekä yksi työelämän edustaja työurastaan. Lisäksi myöhemmin vieraaksi saatiin Aalto yliopiston sähkötekniikan ja automaation laitoksen johtajan.

Ennen koronapandemian alkua lukion kakkosvuosikurssilaiset esittivät Lumikuningatar-karonkkanäytelmän ja tanssivat vanhojen tanssit helmikuussa.

Retkien osalta vuoden aikana kakkosvuosikurssilaiset pääsivät vierailulle Hämeen ammattikorkeakouluun ja Turun yliopistoon tutustuminen toteutettiin virtuaalivierailuna. Abiturientit puolestaan vierailivat syksyllä virtuaalisesti Oulun yliopistossa ja pääkaupunkiseudun ammattikorkeakouluissa (Metropolia, Haaga-Helia, Laurea yms.).

Akseli Koukin esittämän monologiesityksen Nuoret sotilaat saatiin järjestettyä lukiolaisille 6.10. Esityksen jälkeen opiskelijat pääsivät esittämään näyttelijälle kysymyksiä esityksestä ja hänen urastaan. Saimme tukea Someron Kulttuuri ry:ltä esitysten kustannuksiin. Koulukiertueen järjestämisestä kouluihin vastasi Väinö Linnan seura ja Pentinkulman päivät osana Väinö Linna 100-juhlavuotta.

Syksyn vanhempainillat toteutimme etänä HowSpace alustalla, jonka olemme saaneet käyttöömmme 3T-hankkeen kautta hankeajaksi.

Kiiruun koulun ja Someron lukion kevätkonserttia ja lukion kuvataiteen lukiodiplominäyttelyä ei voitu järjestää.

Etäopetuksen aikana huoltajille toteutettiin kysely nuoren etäopiskelun sujumisesta. Opiskelijoille toteutettiin myös kysely, jossa kysyttiin opiskelusta ja hyvinvoinnista etäopiskelussa. Samoin opiskelijoille järjestettiin nalle- ja vappuhaasteet, jotta voitiin pitää yllä yhteisöllisyyttä. Toukokuussa pelasimme virtuaalista pakohuonetta pienissä ryhmissä etänä. Ryhmän ohjaajat tapasivat meetissä ryhmänsä viikoittain koeviikkoja lukuun ottamatta. Oppituntien aikana, kun opetukseen sopi, kehotimme opiskelijoita liikkumaan ja pistäytymään välillä ulkona. Vähensimme opiskelijoiden läksyjen määrää, jotta opiskelijoiden aika tietokoneen ääressä ei etäopetusaikana kasvaisi niin paljon.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet <i>Esim.</i>	TP 2019	TA 2020	Taloussuunnitelma		
			2021	2022	2023
Toiminnan laajuus/lukion oppilasmäärä	160	158	160	150	150
Mittarit Toiminnan laajuus/ Lukiolaisten määrä (kts. edellä) Henkilöstö	9	10	10	10	10
Suoritetavoitteet/ Ylioppilaiden määrä/ hylätyt Lukion keskeyttäneet	38/1 1,2%	47/1 1,3%			

Tehtäväalue: Vapaa sivistystyö

Toiminta-ajatus

Somero-opistossa järjestetään lähipalveluna monipuolista vapaan sivistystyön lain mukaista toimintaa, avointa yliopisto-opetusta ja taiteen perusopetusta sekä tuotetaan elämänpituisen oppimisen mahdollistavia palveluita paikallisen (Somero ja Koski TI) historian ja kulttuurin lähtökohdista tulevaisuuteen suunnaten.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Vapaa sivistystyö

1. Opettajien aktivoiminen digipalveluiden käyttöön (HelleWi ja Peda.net)

Mittari: Puolet tuntiopettajista ottanut HelleWin sähköisen päiväkirjan käyttöön ja luonut oman profiilin Peda.net -palveluun.

Välittömät kustannukset: Peda.net palvelun vuosimaksu 500 €.

Toteutuminen: Toteutunut osittain.

HelleWin sähköisen päiväkirjan on ottanut käyttöön 87% tuntiopettajista.

Peda.netin osalta tavoitteeseen ei päästy.

2. Digneuvonnan kehittäminen yhteistyössä kirjaston kanssa ja vakiinnuttaminen kaupungin omaksi toiminnaksi (hyvinvointia edistävä tavoite).

Mittari: Neuvontaan

Välittömät kustannukset: neuvonnan palkkakulut n. 4 000 €.

Toteutuminen: Toteutui.

Neuvontaan osallistui vuoden aikana 43 henkilöä. Koronarajoitukset keskeyttivät kirjastossa järjestetyn digineuvonnan maaliskuussa.

3. Kudonnan opetustilojen ja opetuksen kehittäminen sekä toimintamallin luominen (hyvinvointia edistävä tavoite).

Mittari: Opetustila-asia ratkaistu ja toimintamalli luotu.

Välittömät kustannukset: tilavuokraan mahdollisesti tuleva muutos.

Toteutuminen: Tavoite ei toteutunut.

Urheilukenttähankkeen viivästymisen vuoksi tilakysymystä ei ole vielä ratkaistu. Kudonnanopetus jatkaa edelleen Solussa. Toimintamallia on kehitetty yhdessä kudonnanopettajien kanssa ja osaamisperustaisuutta otettu mukaan opetukseen.

630 VAPAA SIVISTYSTYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	106 200	-600	105 600	76 356	-29 244
TOIMINTAKULUT	-427 300	1 500	-425 800	-371 253	54 547
TOIMINTAKATE	-321 100	900	-320 200	-294 897	25 303
SISÄISET TUOTOT	0	0	0	1 215	1 215
SISÄISET KULUT	-230 900	-504	-231 404	-238 441	-7 037

Toiminta

Vuosille 2014–2020 laaditussa kehittämissuunnitelmassa oli painopistealueiksi määritelty terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, taiteen perusopetus, ammatillinen täydennyskoulutus sekä yhteistyön kehittäminen. Toiminnan keskeisiä kohderyhmiä olivat ikääntyvät, lapset ja nuoret sekä erityisryhmät. Uusi kehittämissuunnitelman valmisteltiin vuoden 2020 aikana ja hyväksyttiin sivistyslautakunnassa tammikuussa 2021.

Koronapandemia ja siitä johtuneet lähiopetusrajoitukset vaikuttivat Somero-opiston toimintaan merkittävästi. Maaliskuussa opiston lähiopetus keskeytettiin kokonaan. Keskeytyksen vuoksi opetustuntimäärä laski lähes 12 %. Opiskelijamäärä ei kuitenkaan laskenut, vaan nousi hieman, mikä johtuu luennoille osallistuvien laskemisesta opiskelijoiksi.

Toimintakertomusvuonna opistossa järjestettiin opetusta 222 kurssilla ja luennolla yhteensä 4443 opetustuntia. Kurssien yhteenlaskettu osallistujamäärä oli 2867 henkilöä. Noin 80 % opetuksesta järjestettiin Somerolla, 19 % Koskella ja 1 % verkossa.

Vuoden aikana järjestettiin 11 perinteistä luentoa, joille osallistui yhteensä 297 henkilöä. Yksittäisiä verkkoluentoja järjestettiin neljä ja niille osallistui 164 henkilöä. Erityisen suosion sai verkkoluento uudesta tieliikennelaista, jota seuraamaan ilmoitautui 125 henkilöä. Kolmeen verkkoluentosarjaan osallistui 53 henkilöä. Osa alun perin lähiopetuksena suunnitelluista luennoista jouduttiin peruuttamaan tai toteuttamaan verkko-opetuksena. Luentotarjonta sisälsi myös Jyväskylän kesäyliopiston ikääntyvien yliopiston verkkoluentoja.

Digitukitoimintaa kehitettiin alkuvuodesta, mutta koronarajoitukset keskeyttivät toiminnan lähes koko loppuvuodeksi. Kirjastossa tarjottua digitukea ei maaliskuun puolivälin jälkeen enää ole annettu, mutta syksyllä opiston asiakaspalvelusihteeri on neuvonut tuentarvitsijoita ajanvarauksella.

Opetushallitus myönsi kertomusvuonna Somero-opistolle 2500 euron opintoseteliavustuksen työttömien, maahanmuuttajien ja ikääntyneiden kurssimaksujen alentamiseen. Avustusta jaettiin hakemuksesta kohderyhmiin kuuluville, joiden kurssimaksujen yhteissumma ylitti 70 euroa.

Somero-opisto oli mukana yhdessä kehittämishankkeessa. Salon ja Vakka-Suomen kansalaisopistojen kanssa järjestettiin opettajille koulutusta Osaava opettaja -hankkeeseen.

Koulutuskoordinaattorin toimenkuvaan kuuluvat myös Someron kaupungin hyte-koordinaattorin tehtävät.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet ja mittarit

Suoritteet	TP 2020	TP 2019	TP 2018
Opetustuntimäärä	4443	5041	5009
Taiteen perusopetuksen opetustuntimäärä (sis.	507	356	311
Opiskelijamäärä	1468	1457	1546
Taiteen perusopetuksen opiskelijamäärä (sis.	95	97	72
Mittarit			
Eläkeläisten osuus opiskelijoista %	33,2	31,2	34,0
Työttömien osuus opiskelijoista %	3,8	3,0	4,5
Alle 15-vuotiaiden osuus opiskelijoista %	20,6	24,1	23,8

Tehtäväalue: Kirjastotoimi

Toiminta-ajatus

Yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492, 6 §).

Laadukkaat kirjastopalvelut parantavat Someron elinvoimaisuutta edistämällä ihmisten hyvinvointia ja ennaltaehkäisemällä esimerkiksi syrjäytymistä. Somerolla kirjasto toimii aktiivisesti osana Kiiruun kampusaluetta. Kiiruun koulun lisäksi kirjasto panostaa yhteistyöhön muiden koulujen, varhaiskasvatuksen sekä paikallisten yhdistysten kanssa. Somerolaisten lisäksi myös muut lähialueiden asukkaat sekä Someron kesäasukkaat tuntevat Someron kirjaston laadukkaat palvelut, mikä lisää Someron vetovoimaisuutta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Kirjastotoimi

1. Laadukas kirjastotoiminta

Mittari: Valtakunnalliset vertailuluvut (julkaistu 1.4.2021)

Mittarit	v. 2020	v. 2019	v. 2018	v. 2017	v. 2016
Hankinnat (asukasluku/1000)	307,67	320,10	347,90	332,03	328,46
Lainaus/asukas	12,81	15,67	15,43	15,57	16,02
Käynnit/asukas	6,42	9,79	9,09	9,15	8,99
Taloudellisuus = henkilöstökulut + aineistokulut / (käynnit + lainaus)	1,86	1,48	1,50	1,49	1,52
Tapahtuminen osallistumismäärä/(asukasluku/1000)	120,36	180,97	169,83	175,94	174,49

Välitön kustannusarvio 2020: 0 € (olemassa olevien resurssien ohjaus)

Toteutuminen: Someron kirjaston keskeiset tunnusluvut ovat olleet pitkään valtakunnallista keskitasoa paremmat.

Vuoden 2020 vertailulukuihin edellisiin vuosiin nähden on vahvasti vaikuttanut koronapandemian aiheuttamat kirjastojen sulkemiset ja palvelujen rajoitukset. Tämä on myös nähtävissä, kun tarkastellaan pelkkiä Someron kirjastoa koskevia tilastolukuja. Koronapandemian vaikutus on kuitenkin ollut lähes samanlainen kaikissa Suomen kirjastoissa, joten keskinäisiin vertailuihin pandemian vaikutus on pienempi. Yllä olevassa taulukossa vuoden 2020 vertailulukujen laskemiseen käytetty asukasluku on 8711.

Valtakunnalliset vertailutilastot vuodelta 2020 julkistettiin huhtikuun alussa. Vuonna 2020 Someron kirjaston asukaslukuun suhteutettu lainaus (13,4) oli lähes samalla tasolla tai hieman parempi kuin valtakunnallinen keskiarvo (12,8 lainaa/asukas). Asukaslukuun suhteutettu kävijämäärä (9 käyntiä/asukas) ylitti valtakunnallisen keskiarvon (6 käyntiä/asukas) selvästi.

Vaikka tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten määrä oli pienempi koronapandemiasta johtuen, niin kävijöitä oli kuitenkin valtakunnallista keskiarvoa enemmän. Someron kirjaston tapahtumissa kävijöitä oli tuhatta asukasta kohti 157 kun muissa kunnissa keskimäärin kävijöitä oli noin 120.

2. Palveluiden joustavuuden kehittäminen

Otetaan käyttöön kirjaston omatoimikäytön mahdollistavia ratkaisuja.

Mittari: Käyttöön otetut ratkaisut; asiakaspalaute sekä muutokset käyttäjämäärissä.

Välitön kustannusarvio 2021: (Investointi siirretty vuodelle 2021)

- Sivistystoimen investointi 33 000 € - AVI:n rahoitus 20 000 € = 13 000 €
- Teknisen toimen investointi 60 000 € (huomioitavaa: Teknisen johtajan arvion mukaan noin puolet teknisen toimen osuuteen kuuluvista muutoksista ja hankinnoista olisi tehtävä joka tapauksessa muutaman vuoden kuluessa.
- Laajan omatoimikirjaston ylläpitokustannukset n. 4 000 €/vuosi)

Toteutuminen: Toteutui. Vuoden 2020 aikana on AVI:n hankerahoituksella hankittu kirjastoon kaksi lainaus-/palautusautomaattia sekä jättitabletti lehtien lukua varten. Hanke jatkuu vuodelle 2021 ja laitteiden käyttöönotto ajoittuu alkuvuoteen 2021.

3. Tiedottaminen kirjaston esteettömistä palveluista

Tiedotetaan lukemisesteisille (mm. lukihäiriö, näkövamma, kehitysvamma) suunnatuista palveluista mediassa, kouluissa ja vanhustalouksissa. Luetteloidaan kirjaston Celia-äänikirjat kirjastotietokantaan.

Mittari: Muutokset palvelujen käyttäjämäärissä; Celia-äänikirjojen luettelointi

Välitön kustannusarvio 2020: 0 € (olemassa olevien resurssien ohjaus)

Toteutuminen: Toteutui. Vuoden 2020 aikana uusimpia Celia-äänikirjoja luettelointiin tietokantaan yhteensä noin 400 nimekettä. Kirjaston esteettömistä palveluista kerrottiin syyskuussa Somerolehdessä. Muu markkinointi (kouluissa ja vanhustalouksissa) jäi koronan vuoksi hamaan tulevaisuuteen. Tällä hetkellä Someron kaupunginkirjaston rekisteröimiä Celia-asiakkaita on 43.

640 KIRJASTOTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	12 300	-1 600	10 700	15 177	4 477
TOIMINTAKULUT	-497 700	4 000	-493 700	-494 366	-666
TOIMINTAKATE	-485 400	2 400	-483 000	-479 189	3 811
SISÄISET KULUT	-221 800	-1 344	-223 144	-237 661	-14 517

Toiminta

Kirjasto on Somerolla paikkakuntalaisten arvostama ja ahkerasti käyttämä palvelu. Vuonna 2020 koronapandemian vaikutukset kirjaston palveluihin ja käyttöön olivat merkittävät. Tilastoluvuissa näkyy selkeästi kirjaston sulkua sekä palvelujen rajoitustoimenpiteitä.

Kirjasto oli suljettuna 17.3.-7.5.2020 välisenä aikana. Myös kirjastoautotoiminta oli lakkautettuna. Tämän jälkeen kirjasto palveli vain varausten noutopalveluna 8.5.-30.5. Kesäkuusta lähtien kirjaston palvelut ovat olleet avoinna melko normaalisti. Loppusyksyllä kirjaston palveluja rajattiin jälleen voimakkaammin ja kirjastossa sai käydä vain nopeasti asioimassa ja tapahtumatoiminta oli peruttu. Aukiolotuntien määrä laski vuonna 2020 rajoitusten vuoksi 480 tunnilla.

Lainauksen määrä laski rajoitusten vuoksi vuositasolla 14,8 %, mutta kuukausitasolla laskettuna lainausmäärät ovat kuitenkin pysyneet ennallaan. Lainausluvuissa suuri muutos alaspäin oli musiikkiäänitteiden lainauksessa. Erilaisten suoratoistopalvelujen suosia näkyy musiikkiäänitteiden suosiossa tällä hetkellä. Muuten fyysisen aineiston lainausluvut olivat samankaltaiset kuin aiemmin hienoista nousua on kaunokirjallisuuden lainauksessa.

Verkossa tarjottavien palvelujen tarve kasvoi kirjaston ollessa suljettuna. E-kirjoja ja varsinkin e-äänikirjoja hankittiin huomattavasti enemmän kuin aiempina vuosina ja myös lainausmäärä kasvoi. E-aineistojen käyttäjiä on kuitenkin edelleen vain murto-osa asiakkaista. Verkkosivustojen käyttö kirjastossa (aineiston etsiminen verkkopalvelusta somero.finna.fi, lainojen uusiminen ja varaaminen) oli suosituimpaa kuin edellisellä vuonna. Kävijöitä oli peräti 27,8 % enemmän kuin

vuonna 2019. Kirjaston fyysiseen kävijämäärään koronapandemia vaikutti merkittävästi. Kirjastossa kävi asiakkaita noin 40 % vähemmän kuin vuonna 2019.

Vuoden 2020 aikana kirjastossa järjestettiin 196 erilaista tapahtumaa ja koulutusta, joihin osallistui noin 2261 kävijää. Koronapandemian vuoksi tapahtumia ja koulutuksia ei pystytty järjestämään samaan malliin kuin aiemmin. Esimerkiksi käyttäjäkoulutusten määrä väheni noin 77 % vuodesta 2019. Suurin osa kirjaston koulutuksista on suunnattu koululuokille ja varhaiskasvatuksen ryhmille. Koulutusten teemoja ovat mm. kirjallisuus, monipuolisten lukutaitojen edistäminen sekä kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus. Erityisesti keväällä tehtiin myös erilaisia kirjallisuuteen sekä kirjastonkäytön opetukseen liittyviä videoita korvaamaan perinteisiä koulutuksia.

Vapaa-ajan säännöllisenä toimintana koronarajoitukset huomioiden jatkoivat senioreiden Muistikammari, pienten lasten Nallejengin satukerho sekä käsityöihmisten Neule & novelli -illat. Näistä viimeksi mainittuja järjestettiin keväällä myös virtuaalisesti netissä. Kirjaston tiloissa järjestettiin keväällä ennen koronasulkua myös maksutonta tietoteknistä neuvontaa. Taide- ja muita näyttelyitä oli kirjaston Parvigalleriassa ja muualla kirjastossa esillä vuoden aikana 9 (pl. kirjaston omat aineistonäyttelyt).

Someron pääkirjastorakennus täytti 20 vuotta 28.2.2020. Tätä juhlittiin yhdessä asiakkaiden sekä yhteistyötahojen kanssa koko päivän. Juhlapäivä lähti liikkeelle asiakkaille tarjotuilla aamukahveilla. Päiväjuhlassa pidettiin puheita ja saatiin nauttia koululaisten draama- sekä lauluesityksistä. Päiväjuhlan lopuksi tarjottiin kakkukahvit. Juhlapäivän päätteeksi oli vuorossa vielä kirjastojazzit, jossa saatiin kuunnella musiikkia kahden yhtyeen voimin.

Pääkirjaston omatoimikäyttöä edistettiin vuoden 2020 aikana avaamalla lehtisali omatoimiseen käyttöön aamuisin sekä hankkimalla hankerahoituksella lainaus- ja palautusautomaatit sekä isokokoinen lehtienlukutabletti. Automaattien varsinainen käyttöönotto kuitenkin siirtyi vuoden 2021 alkuun.

Kirjaston lastenosasto sai keväällä 2020 täysin uudistetun ilmeen hankerahoituksella, kun Satulinna muuttui Satumetsäksi maalattuine koivuineen ja eläimineen. Satumetsään hankittiin myös uusia kalusteita, jotka lisäsivät viihtyisyyttä ja käytettävyyttä. Myös helppolukuisten kirjojen alue sai uudet kalusteet.

Alakoululaisille suunnattu ”Tarinat tutuiksi itse tehden”-hanke käynnistyi syksyllä 2020, koronarajoitusten takia hieman myöhässä. Hankkeen tavoitteena on tarjota kaikille Someron alakouluikäisille mahdollisuutta tutustua tarinoihin itse tekemällä. Pajat tarjoavat eri luokka-asteille ikäkauden mukaista tekemistä tarinoiden pohjalta. Hanke käynnistyi 1.-2.-luokkien tarinapajoilla syksyllä 2020. Pajat jatkuvat syksyllä 2021 mm. 3.4.-luokkien sanataide-, ja 6.-luokkien pelin teko pajoilla. Hankkeen toteutusaika on tällä hetkellä vuoden 2021 loppuun, mutta mahdollisesti lisäaikaa joudutaan hakemaan koronarajoitusten vuoksi.

Yläkoululaisille suunnattu Lukemisen salaisuutta etsimässä -hanke jatkui vuonna 2020. Hankkeen tavoitteena on kehittää uusia keinoja yläkouluikäisten lukemisen edistämiseen sekä tiedonhaun opetukseen. Hankkeen aloitusvuonna (2019) hankkeessa luotiin mm. tiedonhaku opettava pakohuonepeli kahdeksaluokkalaisille. Vuonna 2020 koronapandemia vaikutti huomattavasti hankkeen toimintojen kehittämiseen. Lukemisen edistämistä toteutettiin kuitenkin monella tavalla mm. sosiaalisessa mediassa. Yläkoululaisille järjestettiin lisäksi yksi kirjailijavierailu, yksi tapahtuma ja kirjavinkkauksia. Nuorille tehtiin myös kirjastoon oma alueensa, jonka avajaisia vietettiin pienimuotoisesti syksyllä 2020. Samalla myös aikuisten osaston sekä lehtilukusalin kalustusta uudistettiin hieman. Lukemisen salaisuutta etsimässä -hanke jatkuu ainakin kesäkuun loppuun 2021.

(Kirjastoja koskevat suoritteet saadaan käyttöön 1.4.2021 ja lisätään tuolloin toimintakertomukseen)

Suoritteet	TP 2018	TA 2019	TP 2020
Kokoelman koko (1000 kpl)	99	100	93
Lainaukset (1000 kpl)	137	140	116
Fyysiset käynnit (1000 kpl)	130	130	77
Verkkokäynnit (1000 kpl)	27	30	40
Käyttäjäkoulutukset, tapahtumat ja näyttelyt (kpl)	231	200	102
Mittarit			
Hankinnat/(asukasluku/1000)	503	530	560
Lainaus/asukas	15	16	13
Käynnit/asukas	15	14	9
Taloudellisuus (=henkilöstökulut + aineistokulut)/ (käynnit+lainaus)	1,6	1,7	2,3

Tehtäväalue: Vapaa-aikatoimi

650 VAPAA-AIKAPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	345 900	-600	345 300	282 431	-62 869
TOIMINTAKULUT	-1 218 000	1 500	-1 216 500	-1 163 422	53 078
TOIMINTAKATE	-872 100	900	-871 200	-880 991	-9 791
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-12 600	-12 600
SISÄISET KULUT	-1 016 900	-504	-1 017 404	-1 019 475	-2 071

Liikuntatoimi (Somero Liikunta ry 31.12.2020 asti)

Toiminta-ajatus

Someron liikuntatoimen alaisen toiminnan järjestämisestä huolehtii Liikunta ry. Someron liikuntatoimi tuottaa ja kehittää laadukkaita liikuntapalveluja tehokkaasti ja kannattavasti yhteistyössä asiakkaiden (asukkaiden), jäsenseurojen, Someron kaupungin ja muiden sidosryhmien kanssa sekä ylläpitää ja kehittää paikkakunnan liikuntapaikkoja. Laadukkaat liikuntapalvelut parantavat Someron elinvoimaisuutta edistämällä ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Someron laadukkaat liikuntapalvelut ja aktiivinen seuratoiminta tunnetaan myös kaupungin ulkopuolella, mikä lisää Someron vetovoimaisuutta.

Liikuntatoimi (Someron Liikunta ry)

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Someron kaupungin liikuntastrategian jalkauttaminen

Mittari: Liikuntaläheteiden ja liikuntaneuvonnan pilotointi; harrastusryhmiin osallistuvien määrä ikäryhmittäin; liikuntaseuratoimintaan osallistuneiden lasten ja nuorten suhteellinen osuus ja liikuntapaikojen käyntitiedot

Välitön kustannusarvio 2020: Liikuntaläheteiden pilotointiin n. 10 000 € + olemassa olevien resurssien ohjaus.

Toteutuminen: Toteutui osittain. Koronan johdosta kaikkia toimintoja ei pystytty toteuttamaan.

2. Urheilukentän peruskorjauksen suunnittelu ja työvaiheeseen valmistautuminen.

Mittari: Peruskorjauksen aikataulun selvittyä toimintojen mitoittaminen mahdolliseen tilojen käyttökatkokseen.

Välitön kustannusvaikutus 2020: Urheilukentän peruskorjausinvestoinnin kustannusarvio 1,57 milj. euroa.

Toteutuminen: Toteutunut osittain. Peruskorjauksen suunnittelu edennyt, mutta aikataulu aikataulua ei vielä selvillä.

3. Ilo kasvaa liikkuen -ohjelman hyvät käytännöt tulevaisuuden toiminnoiksi

Mittarit: Hankkeen aikana tehtyjen toimintojen arviointi jatkokäyttöä varten ja resurssien mitoittaminen varhaiskasvatukseen kanssa tehtävään yhteistyöhön mm. kerhotoiminnan ja tapahtumien järjestämiseen.

Välitön kustannusarvio 2020: 1 000 €

Toteutuminen: Toteutunut osittain: Hankkeen myötä varhaiskasvatusryhmille järjestettiin liikuntapeuhuja monitoimitalolla, perhepäivähoitoryhmille liikuntapeuhuja pidettiin lähialueen leikkipuistoissa. Yhteistyössä suunniteltiin myös liikunnallisia hakuhetkiä, joiden tavoitteena oli aktivoida lasten huoltajia lapsen liikkumisen tärkeydestä

Toiminta

Someron Liikunta ry:n toteutti vuonna 2020 kaupungin liikuntapalvelut. Yhdistyksen toiminnan keskeisinä painopisteinä olivat liikuntapaikkojen hoito, liikuntapalvelujen järjestäminen sekä yhteistyö seurojen kanssa.

Toimintavuoteen vaikutti merkittävimmin korona, minkä johdosta 9.3.2020 kaikki liikuntatilat suljettiin. Koronatilannetta seurattiin kahden viikon ajan tehden sosiaaliseen mediaan ja paikallislehteen liikuntavinkkejä, asiakaspalveluhenkilöstö suoritti inventaariota ja uimahallin puolella valmisteltiin kattavampaa huoltoa. Koronatilanteen jatkuessa päätettiin tehdä normaalisti heinäkuussa oleva uimahallin vuosihuolto. Lähes kaikki henkilökunnasta pitivät tämän jälkeen kesälomansa, jonka jälkeen päätettiin osan henkilökunnan lomautuksesta noin kuukauden ajaksi. Liikuntapaikkojen ovet saatiin avata jälleen 1.6.2020. Poikkeuksellisen tilanteen vuoksi, sekä jo pidettyjen kesälomien johdosta, päätettiin Uimahalli Loiske, Monitoimitalo sekä Kuntosali Kareliini pitää koko kesän avoinna asiakkaille. Koronarajoitusten vuoksi uimahallin kävijämääriä supistettiin 50 henkilöön.

Liikuntaneuvontaa edistävän Liikuntalähete -hankkeen oli tarkoitus alkaa huhti-toukokuun vaihteessa. Poikkihallinnollinen toimintaryhmä oli kokoontunut muutama otteeseen, ja toiminta oli suunnitelmiseen valmis alkamaan. Korona siirsi Liikuntalähete -hankkeen alkua syksylle.

Terveydenhoitohenkilökunta alkoi antamaan läheteitä terveytensä kannalta liian vähän liikkuville elokuussa ja ensimmäiset asiakkaat aloittivat Liikuntaneuvonnassa 1.9.2020. Tavoitteena oli saada vuoden loppuun mennessä liikkeelle 40 lähetettä. Liikuntaläheteitä jaettiin 38, joista 34 asiakasta jatkoi toiminnan parissa. Liikuntaläheteasiakkaille tarjottiin yksilöllisen liikuntaneuvonnan lisäksi viikoittain kokoontuvaa matalan kynnyksen ryhmää. Liikuntaneuvonta sai jatkoa yksilötapaamisina vuoden loppuun asti, mutta ryhmän toiminta keskeytettiin 3.12.2020 alkaneella koronasululla.

Someron Liikunta ry:n ohjattu toiminta alkoi 31.8.2020. Ohjattua toimintaa oli niin lapsille, lapsiperheille, työikäisille kuin seniori-ikäisillekin. Ryhmät toteutettiin koronarajoituksin ja maksimi ryhmäkoko oli 20 henkilöä. Ryhmät jouduttiin seisauttamaan ja liikuntatilat sulkemaan jälleen 3.12. Uimahallin asiakaspalvelu pidettiin vuoden loppuun saakka avoinna, jotta asiakkaat pystyivät hyödyntämään työnantajiltaan saamia kulttuuri-/liikuntarahojaan. Someron Liikunta ry:n henkilöstö valmistautui liikuntapalveluiden siirtymiseen Someron kaupungin alaiseksi. Vaihdos tapahtui 2020 vuoden loputtua.

Vallitseva koronatilanne vaikutti kokonaiskävijämääriin kaikilla sisäliikuntapaikoilla sekä ryhmissä. Kokonaiskävijämäärä vuonna 2020 Uimahalli Loiskeessa oli 51 709 ja kuntosali Kareliinissa 55 896. Kokonaiskävijämääriin osaltaan vaikutti yhteensä 15 viikkoa kestänyt koronasulku (11viikkoa keväällä ja 4 viikkoa jouluna). Vuonna 2020 Uimahalli Loiske oli avoinna 261 päivää, joten päiväkohtaiseksi keskiarvoksi muodostui 198 kävijää/päivä.

Toimintavuoden aikana Liikunta ry teki aikaisempien vuosien tavoin yhteistyötä Someron varhaiskasvatuksen kanssa Liikunnallinen elämäntapa -hankkeen parissa. Hankkeen myötä varhaiskasvatusryhmille järjestettiin liikuntapeuhuja monitoimitalolla, perhepäivähoitoryhmille liikuntapeuhuja pidettiin lähialueen leikkipuistoissa. Yhteistyössä suunniteltiin myös liikunnallisia hakuhetkiä, joiden tavoitteena oli aktivoida lasten huoltajia lapsen liikkumisen tärkeydestä.

Nuorisotoimi

Toiminta-ajatus

Nuorisotoimi tarjoaa Someron nuorille (alle 29-vuotiaille) laadukkaita ja monipuolisia vapaa-ajan palveluita ja tiloja sekä tukee nuorten kansalaistoimintaa (Nuorisolaki § 8). Palvelut suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan yhdessä nuorten kanssa ja nuoria kuunnellen. Palveluita tuotetaan yhteistyössä muiden nuorille palveluita tuottavien viranomaisten ja muiden tahojen kanssa. Nuorisovaltuusto ajaa paikallisten nuorten etuja ja tuo esiin nuorten näkemyksiä kaupungin päätöksenteossa. Laadukkaat nuorisopalvelut ja nuorten vaikuttamismahdollisuudet lisäävät Someron vetovoimaisuutta osoittamalla osaltaan, että Somero on elinvoimainen kaupunki, jossa satsataan tulevaisuuteen.

Etsivä nuorisotyö tarjoaa tukea ja ohjausta 15-29 -vuotiaille nuorille, jotka ovat ilman opiskelu- tai työpaikkaa. Etsivän nuorisotyön tarkoitus on ohjata nuoret oikeiden palveluiden piiriin. Etsivä nuorisotyö parantaa Someron elinvoimaisuutta ehkäisemällä syrjäytymistä ja parantamalla nuorten mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Nuorten starttipajatoiminnan käynnistäminen yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa.

Mittari: Nuorten starttipajatoiminta on aloitettu.

Välitön kustannusarvio 2020: 45 000 € - 30 000 € = 15 500 €

Toteutuminen: Toteutunut

2. Tilastoinnin kehittäminen ja päättäjille palvelusta välitettävän tiedon tarkentaminen

Mittari: Logbook-tilastointityökalu otettu käyttöön. Uusina tilastoitu seuraavat tiedot (vuodesta 2020 alkaen): nuorisotilojen kokonaiskävijämäärä, ryhmätoimintoihin osallistuneiden nuorten määrä, toimintatuntien määrä toimintatyypeittäin, nuorten vaikuttajaryhmien (nuva, lapa) kokoontumisten määrä sekä tuettujen järjestöjen määrä.

Välitön kustannusarvio 2020: 0 €

Toteutuminen: Ei toteutunut

3. Erityisnuorisotyön ennaltaehkäisevien palvelumuotojen vakiinnuttaminen

Mittari: Erityisnuorille suunnattujen ryhmien määrä; GoodFather -konseptin jalkauttaminen etsivän nuorisotyön käytäntöihin yhdessä Someron Rotaryklubin kanssa.

Välitön kustannusarvio 2020: edellyttää nuorisotoimen kolmannen työntekijän palkkauskustannuksia loka-joulukuu 2020 (oppisopimuskoulutus 30.9.2020)

Toteutuminen: Ei toteutunut

Toiminta

Nuorisotoimi kiihdytti digiloikkaa vuoden 2020 aikana koronatoimien johdosta. Maaliskuun puolessa välissä nuorisotilat sulkeutuivat ja toiminnot siirrettiin lähes saumattomasti verkkoon sekä samalla kaikki palvelut muotoiltiin nuorille uusiksi. Pääasiallisina kanavina toimivat striimauspalvelu Twitch ja sosiaalisen median alustat kuten Discord ja Instagram. Twitchissä oli joka arkipäivä lähetys, joka kesti noin 3 h kerrallaan ja Discord oli avoinna 24/7. Twitchissä osallistujia ohjelmaan oli 835 aikavälillä 18.3-12.5.2020. Discordissa nuorisopalvelut tavoitti 75 nuorta. Erityisnuorisotyöntekijä ylläpiti lisäksi puhelinpäivystystä, johon tuli säännöllisesti soittoja nuorilta. Nuorisotyöntekijä veti myös kaupungin henkilöstölle koulutuksen striimaamisesta.

Syyskuussa 2020 palattiin takaisin ”normaaliin”, siten kuin se oli rajoitusten puitteissa mahdollista. Nuortenillat olivat avoinna maanantaisin ja keskiviikkoisin 15.00- 20.00 sekä tiistaisin ja torstaisin klo 15.00-17.00. Bänditilassa harjoiteltiin yhteensä kuudella eri käyttövuorolla vuoden 2020 aikana. Moottoripaja toimi viikoittain syksyllä 2020, ja siellä oli kävijöitä 1-4/toimintakerta. Seurakunnan kanssa yhteistyössä aloitettua moottoripajatoimintaa järjestettiin Joensuuntie 49:ssä olevassa hallirakennuksessa. Kerran viikossa kokoontuvalla moottoripajalla kädentöiden ohjauksesta vastasivat vapaaehtoiset alan harrastajat, mutta myös määräaikainen nuorisotyöntekijä kävi pajalla nuoria tapaamassa ja huolehti tilan toimivuudesta sekä tarpeista.

SoLu:n tila vakiinnutti paikkansa nuorisotilana ja väljät tilat ovat mahdollistaneet myös turvavälien pitämisen niin nuortenilloissa kuin starttipajalla. Nuorisotilatoimintaa on haastanut koronarajoitukset ja niihin totuttautuminen. Suuremmassa tilassa nuoret pääsevät helpommin vetäytymään erilaisiin ryhmiin ja kaiken kaikkiaan erilaisia toimintoja on helpompi järjestää. Nuorisotilojen sijainti muualla kuin koulurakennuksessa on myös laskenut joidenkin nuorten kynnystä osallistua toimintaan vapaa-ajallaan. Kävijämäärät ovat pysyneet melko tasaisina lukuun ottamatta kuukausia, jolloin tilat olivat kiinni koronarajoitusten vuoksi ja toisaalta kesäkuun piikkiä kävijämäärissä, mikä johtuu vahaisnuorille tarjotusta ohjelmasta. Tavallisten nuorteniltojen lisäksi järjestettiin erilaisia teemailtoja (esim. anime- ja manga-illat). Ryhmätoimintoina aloitettiin pelinkehitys ja pöytäroolipelitoiminta, jossa kävijämäärät tuplaantuivat syksyn aikana. Nuortenillat ja ryhmätoiminnat ovat suunnattuja pääasiassa

yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille. Kesäaikana ryhmät eivät kokoontuneet, mutta avointa toimintaa järjestettiin myös alakouluikäisille.

Osa nuorisotoimen iltatoiminnasta järjestettiin edelleen Kiiruun koulukeskuksen nuorisotilassa, joka palvelee paremmin esim. pelinkehitysryhmän ja ZempPari-toiminnan tarpeita. Kouluajana järjestettävä erityisnuorten ryhmätoiminta (6 ryhmää) jatkoi alkuvuodesta Kiiruun koulukeskuksen nuorisotilassa.

Loma-ajan toiminnot koostuivat toimintapäivistä ja retkistä. Esimerkiksi talvilomalla tehtiin retki Vantaan Jumboon, jolle osallistui 17 nuorta. Toimintapäiviin osallistui yhteensä 33 henkilöä. Paikallista yhteistyötä nuorisotoimi teki mm. seurakunnan, Liikunta ry:n sekä kirjaston kanssa. Nuorisotoimen kouluyhteistyö jatkui myös tiiviinä. Etsivä nuorisotyöntekijä ja erityisnuorisotyöntekijä kuuluvat yläkoulun oppilashuoltoryhmään ja etsivä nuorisotyöntekijä myös lukion opiskelijahuoltoryhmään.

Erityisnuorisotyö tukee erityisnuoria läpi kouluvuoden. Vuoden aikana toimi kouluajalla 8 kokoontuvaa 6.–9.-luokkalaisten ryhmää, joissa harjoiteltiin sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja sekä etsittiin voimaa nuorten arkeen. Erityisnuorten ryhmätoimintaa järjestettiin myös Joensuun ja Oinasjärven kouluilla. Erityisnuorten ryhmien lisäksi nuorisotoimi järjesti koululaisille (yhteistyössä koulun ja muiden toimijoiden kanssa) seiskaleirin, Kiva koulu -tunteja, ennaltaehkäisevän päihdetyön päivän sekä lukion ja alakoulun ryhmäyttämistunteja. Nuorisotoimi, oppilashuolto, koulu ja MLL jatkoivat yhteistyössä ZempPari-toimintaa syksyllä 2020.

Someron nuorisovaltuusto jatkoi toimintaansa 2020 nuorisotoimen ohjauksessa. Nuorisovaltuustoon kuuluu 9 jäsentä, ja se pitää vuodessa 4 virallista kokousta. Nuorisovaltuuston pöytäkirjat saatetaan tiedoksi sivistyslautakunnalle. Pöytäkirjat ovat julkisesti saatavissa nuorisovaltuuston verkkosivuilla ja myös KTweb-alustalla.

Etsivä nuorisotyö on pääosin yksilöohjausta ja verkostoyhteistyötä. Etsivä nuorisotyöntekijä tukee opiskelunsa keskeyttäviä, ilman opiskelupaikkaa jääneitä ja palveluiden ulkopuolella olevia nuoria kartoittamalla heidän palvelutarpeensa ja ohjaamalla heitä oikeiden palveluiden piiriin. Etsivä nuorisotyö tavoitti Somerolla vuonna 2020 yksilöohjaukseen yhteensä 58 nuorta.

Etsivä nuorisotyöntekijä kuuluu laajasti eri verkostoihin ja pyrkii tuomaan palvelujen ulkopuolella olevien nuorten ääntä kuuluville myös palvelurakenteen osalta. Kouluyhteistyö on tiivistä erityisesti yhdeksäsluokkalaisten kanssa.

Starttipaja

Alle 29 -vuotiaiden nuorten starttipaja käynnistyi elokuussa 2020 AVI:n tukemana. Marraskuussa 2020 Somerolla oli TE-toimiston tietojen mukaan 66 alle 29-vuotiasta työnhakijaa, joista työttöminä oli 41. Starttipajalla oli marraskuussa 2020 toiminnassa mukana 7 nuorta. Neljää nuorta on tavoiteltu toimintaan ja kolmea haastateltu, mutta he eivät kokeneet toimintaa itselleen sopivaksi tällä hetkellä. Starttipaja on pystynyt vastaamaan Somerolta puuttuneeseen nuorten pajatoiminnan tarpeeseen. Nuoret ovat kiinnittyneet toimintaan hyvin. Luvattomia poissaoloja ja myöhästelyjä ei ole ollut. Nuoria on pajalla työkokeilussa, kuntouttavassa työtoiminnassa, sosiaalisessa kuntoutuksessa, Forssan ammatti-instituutin Valman ja Salon seudun ammattiopiston koulutussopimuksella. Muutkin sopimusmallit ovat mahdollisia nuoren tarpeen mukaan

Toiminnan tarkoituksena ehkäistä nuorta syrjäytymästä yhteiskunnasta, parantaa nuoren elämänhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja osallisuuttaan

yhteiskuntaan. Toiminta on aina yksilöllisesti suunniteltua, tulevaisuuteen suuntaavaa ja tavoitteellista. Toiminta järjestetään ryhmätoimintana, mutta jokaisen nuoren tarpeet yksilöllisesti huomioiden. Toiminnassa pyritään erityisesti sosiaaliseen vahvistamiseen. Menetelminä mm. ryhmä- ja yksilökeskustelut tunnetaitokortit ja rentoutusharjoitukset.

Retkeily- ja luontotoiminnassa kohteisiin pyritään valmistautumaan ennalta. Paikkoihin tutustutaan virtuaalisesti tai kirjallisuuden avulla. Kerran viikossa toimintaan on vakiintunut retkihaaste, jossa nuorten kanssa yhteistyössä valitaan kohde. Retkeilyssä olennaisena osana on yhteinen suunnittelu, eväät, niiden valinta ja valmistaminen.

Ohjelmassa on ollut mm. retki rotkole, kansallispuistoon, linturetki Viurilanlahdelle Turun lintutieteellisen oppaan johdolla, retki tähtitornille, museot, frisbeegolf, keilailu, uinti, luonto- ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, onginta, sieniretki, kirjasto, luontopolut, kierrätys ja kestävä kehitys. Retket suoritetaan Ecotekolasta vuokraamallamme autolla n. 50 km säteellä, mutta nyt korona-aikana on käyty retkellä vain kävelyetäisyydellä olevissa kohteissa.

Ruoanlaitto, talous-, terveysasiat opiskellaan käytännön harjoituksina.

Ruokailuhetkistä pyritään tekemään yhteisöllisiä tapahtumia: ruokailun suunnittelu, raaka-aineiden hankinta, ruoanvalmistus, kattaus opettavat uusia taitoja.

Yhteistyö on saatu käyntiin hyvin kaupungin eri tahojen kanssa. Koulukeskuksen polkupyörien huolto ja muut kaupungilta tulevat, kevyet siivous-, korjaus- ja kunnostustyöt osataan jo ohjata starttipajalle. Myös kaupungin vuokramökkien syyssiivoukset starttipaja on hoitanut. Toiminnassa huomioidaan, ettei vaikuteta haitallisesti paikallisten yrittäjien toimintaedellytyksiin.

Toiminnassa huomioidaan paikalliset ja kansainväliset tapahtumat ja vuodenaikojen vaihtelu (esim. satokauden tuotteet ruoanvalmistuksessa). Keskitymme myös omien kädentaitojen kehittämiseen, talouden hallintaan ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Ryhmässä on hyväksyvä ja ystävällinen ilmapiiri, uudet nuoret sulautuvat nopeasti mukaan ryhmään. Nuoret ovat huomanneet säännöllisen vuorokausirytmän, terveellisen ravinnon ja riittävän liikunnan vaikutuksen omaan hyvinvointiinsa. Nuoret kokevat mielialansa ja unenlaadunsa parantuneen.

Suunnitellut työpaikka- ja oppilaitostutustumiset ovat koronarajoitteiden takia jääneet vähemmälle, kuin alkuperäinen oli tarkoitus. Tutustumisia on suoritettu virtuaalisesti ja erilaisten harjoitusten avulla (mm. ohjaajien entisten ammattien Elävä-kirjasto menetelmällä). Korona on aiheuttanut ryhmätoimintaan omat haasteensa. Toiminnan suunnitteluun ja turvallisen työskentely-ympäristön järjestämiseen on kiinnitetty nyt erityistä huomiota.

Nuorten erilaisten haasteiden ja tarpeiden vuoksi pajalle kaivattiin apuvoimia ja niitä saatiin rekrytoimalla palkkatuettu henkilö starttipajan ohjaajan avuksi. Pajalla on mahdollista suorittaa myös harjoittelujaksoja. Joulukuussa 2020 opiskelija aloitti starttipajalla suorittaakseen nuoris- ja yhteisöohjauksen tutkinnonosan.

Starttipajassa harjoitellaan elämänhallintataitoja ja kartoitetaan nuoren tulevaisuudennäkymiä. Pajan toiminta koostuu pienryhmätoiminnasta, jossa työskennellään yhdessä ryhmänä tai yksin tarpeiden mukaan. Tarkoituksena on harjoitella yhdessä arkiaskareita, oppia työrotiineja, vahvistaa omaa osaamistaan ja oppia luottamaan omiin kykyihin ja taitoihin. Pajalaisilla on myös mahdollisuus yksilöohjaukseen työpajavalmentajan tai etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Toimintaa järjestetään

myös tutustumiskäynteinä esim. harrastus- ja työpaikkoihin sekä yhteiskunnan palveluita tarjoaviin paikkoihin. Toimintaa voidaan järjestää myös osana vapaaehtoistyön hankkeita.

Pajassa käsitellään mm. seuraavia teemoja:

- omat tavoitteet, tulevaisuus
- jatkopolut koulutukseen tai työelämään
- päivärytmi, ajankäyttö
- asuminen, kodinhoito, talous
- oma hyvinvointi ja terveys
- itsetuntemus, minäkuva
- yhteisöllisyys, ihmissuhteet
- vapaa-aika, harrastukset
- yhteiskunnallisuus, osallisuus.

Pajalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa pajatoiminnan sisältöön omien kiinnostustensa ja taitojensa mukaan. Teemoja käsitellään sekä ryhmässä että yksilöllisesti erilaisten tehtävien, keskustelujen ja harjoitusten avulla.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Mittarit			
Nuorteniltojen kävijämäärät (hlö/nuorten ilta)	2-40	15-60	13
Ryhmätoiminta: säännöllisesti kokoontuvien koululaisryhmien ja vapaa-ajan ryhmien määrä	15	9	10
Tapahtumat, retket ja kurssit	8	10	3
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	50	45	58
Starttipajalla asiakkaita			13

Kulttuuritoimi (Someron Kulttuuri yhdistys ry)

Someron Kulttuuri yhdistys ry:n toimintakertomus 2020 on erillisenä liitteenä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Kulttuuristrategian mukaisen toiminnan toteuttaminen, hyvinvointi ja saavutettavuus, monipuolisuus ja arvostuksen lisääminen

Mittari: Tilaisuuksien ja yleisön määrä

Toteutuminen: Toteutui. Koronasta huolimatta järjestimme 10 tilaisuutta aikuisille, 53 tilaisuutta lapsille ja kesänäyttelyn Kivimakasiinissa. Lisäksi toteutimme hyvinvointikyselyn.

2. Kivimakasiinin käytön tehostaminen

Mittari: Näyttelyiden ja tapahtumien määrä

Toteutuminen: Toteutui. Kivimakasiinin kunnostus, Kesänäyttely 25.6.-15.8.2020 ja kaupungin matkailuinfo toivat paljon kävijöitä Kivimakasiiniin.

3. teatteritilan löytyminen

Mittari: Teatteritoimintaan sopivan tilan käyttöön saaminen

Toteutuminen: Ei toteutunut

Tehtäväalue: Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus

Lakisääteisten ja laadukkaiden varhaiskasvatuspalvelujen tarjoaminen asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Varhaiskasvatussuunnitelman ja laadunhallintajärjestelmän jalkauttaminen

Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden ja arvioinnin toteutuminen varhaiskasvatuksen arjessa.

Mittari: Varhaiskasvatussuunnitelma ja laadunhallintajärjestelmä otettu käyttöön

Välitön kustannusarvio: Ei uusia kustannuksia (vain lakisääteiset koulutuskustannukset)

Toteutuminen: Toteutui. Varhaiskasvatussuunnitelma on käytössä ja suunnitelma sisältää varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin.

2. Lapsi ja perhepalveluiden (Lape) muutosohjelman mukainen varhaiskasvatuspalveluiden kehittäminen ennaltaehkäisyä painottaen

Lasten kerhotoiminnan aloittaminen avoimessa päiväkodissa syksyllä 2020 alkaen.

Mittari: Avoimen päiväkodin toimintaan osallistuvien määrä ja kerhojen kävijämäärä.

Välitön kustannusarvio 2020 (+menot-tulot = netto): +47 100 € - 3 500 € = +43 600 € (yksi kokoaikainen ja yksi osa-aikainen määräaikainen työntekijä)

Toteutuminen: Toteutui osittain. Avoin päiväkotitoiminta on ollut suljettuna 16.3.-31.5.2020 välisen ajan koronasta johtuvien rajoitusten vuoksi. Tämä on laskenut kokonaiskävijämäärää kevään osalta.

Avoin päiväkotitoimi 1.6 -17.6. leikkikenttätoimintana kaksi kertaa viikossa. Toimintaan on osallistunut keskimäärin 26 aikuista/lasta/päivä. Lasten kerhotoiminta on aloitettu elokuussa 2020. Kerhossa on käynyt syksyn aikana yhteensä 8 lasta.

3. Lasten liikunnallisen elämäntavan kehittäminen, Ilo kasvaa liikkuen

Lasten liikunnan lisääminen varhaiskasvatuksessa.

Mittari: Liikunnan määrän arviointi ”Ilo kasvaa liikkuen” -ohjelman arviointityökalulla.

Välitön kustannusarvio: Ei uusia kustannuksia (vain lakisääteiset täydennyskoulutukset)

Toteutuminen: Toteutui. Varhaiskasvatus on mukana ”Ilo kasvaa liikkuen” -ohjelmassa ja ohjelman mukaisia arviointeja on toteutettu lapsiryhmissä. Varhaiskasvatus on myös mukana Liikunnallisen elämäntavan -hankkeessa, jossa on tarkoitus lisätä lasten päivittäistä liikkumista vuoden 2020 aikana. Hankesuunnitelma liikunnan lisäämisestä lasten arjessa on tehty yhteistyössä Someron Liikunta ry:n kanssa. Koronapandemia on vaikuttanut siihen, että kaikkia suunniteltuja liikunnallisia toimintoja ei ole voitu toteuttaa.

660 VARHAISKASVATUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	457 900	-15 500	442 400	377 962	-64 438
TOIMINTAKULUT	-4 011 180	38 500	-3 972 680	-3 649 627	323 053
TOIMINTAKATE	-3 553 280	23 000	-3 530 280	-3 271 665	258 615
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
	-5 000	0	-5 000	-5 057	-57
SISÄISET TUOTOT					
	1 000	0	1 000	4 624	3 624
SISÄISET KULUT					
	-935 300	-12 936	-948 236	-973 721	-25 485

Toiminta

Vuosi 2020 oli haasteellinen koronapandemian takia varhaiskasvatuksessa. Valtioneuvoston antaman linjauksen (16.3.2020) mukaan varhaiskasvatuksen toimintayksiköt pidettiin avoimina. Linjausten mukaisesti huoltajia pyydettiin mahdollisuuksien mukaan kuitenkin järjestämään lapsensa hoidon itse. Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 7.4.2020 (§27), että koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan takia varhaiskasvatuksen asiakasmaksut jätetään perimättä valtioneuvoston suositusten välisen ajan. Lasten määrän vähentyessä merkittävästi Leivonpesän ja Tuulihatun päiväkotien toiminnat yhdistettiin siten, että lapset sijoitettiin Tuulihatun päiväkotiin ajalle 23.3.-13.4.2020.

Sivistyslautakunta päätti 21.1.2020 (§4), että Somero hakee edelleen 5-vuotiaiden maksuttomaan 20 tunnin varhaiskasvatuksen kokeiluun ajalle 1.8.2020-31.7.2021. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyi Someron kokeiluun 10.3.2020 (OKM/5/520/2020).

Sivistyslautakunta päätti edelleen 21.1.2020 (§ 5) avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan käynnistämisestä elokuusta 2020 alkaen ja lisäksi lautakunta päätti kerhotoiminnan asiakasmaksut.

Avoin päiväkotitoimi on ollut suljettuna ajalla 16.3.-31.5.2020 koronasta johtuvien rajoitusten vuoksi ja toiminta toteutettiin 1.6.-17.6. leikkikenttätoimintana kaksi kertaa viikossa.

Varhaiskasvatus on ollut edelleen mukana ”Liikunnallinen elämäntapa” -hankkeessa. Pandemia on kuitenkin vaikuttanut siihen, että kaikkia suunniteltuja toimintoja ei ole voitu järjestää. Lisäksi varhaiskasvatus (ml esiopetus) on yhdessä alkuopetuksen kanssa ”Lukemisen kulttuurin ja lukutaidon edistämisen” -hankkeessa. Hanke päättyi 31.7.2022.

Vuoden 2020 alussa varhaiskasvatuksen piirissä oli 312 lasta (v. 2019, 306), joista esiopetuksessa oli 88 lasta ja perhepäivähoidossa 50 lasta. Esiopetuksen 88 lapsesta 23 lasta osallistui vain maksuttomaan lakisääteiseen esiopetukseen ja esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa oli 65 lasta.

Perhepäivähoitajia oli vuoden alussa 13 (v. 2018, 16).

Vuoden 2020 lopussa varhaiskasvatuksen piirissä oli yhteensä 291 lasta (2019, 301), joista esiopetuksessa oli 76 lasta (2019, 88) ja perhepäivähoidossa 55 lasta (2019, 45). Esiopetukseen osallistuneista 76 lapsesta 20 lasta osallistui vain maksuttomaan lakisääteiseen esiopetukseen ja esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 56 lasta.

Tilastojen mukaan (Sotkanet) vuonna 2019 kunnan kustantamassa varhaiskasvatuksessa Somerolla 1-2 vuotiaista lapsista on ollut 37 % (v. 2018, 30,7 %) vastaavan ikäisestä väestöstä. 3-5 -vuotiaita lapsia on ollut 81,5 % (v. 2018, 79,7 %) vastaavan ikäisestä väestöstä.

Päiväkotien kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa kertyi läsnäolopäiviä kaikkiaan 20653 pv (v. 2019, 25883 pv) ja osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa yhteensä 9494 pv (v. 2019, 10706 pv), Esiopetukseen osallistui syksyllä 76 lasta eli noin 100 % ja läsnäolopäiviä kertyi 10328 pv (v. 2019, 13979 pv).

Perhepäivähoidossa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 55 lasta (v. 2019, 45 lasta). Lisäksi perhepäivähoidon varahoitoryhmässä (Varikset, Tervapääskyssä) oli 5 vakituista lasta (v. 2019, 4 lasta) ja läsnä-olopäiviä kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa 1643 pv (v.2019, 2125 pv) sekä osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa 3 pv (v. 2019, 67 pv). Perhepäivähoitajia oli vuoden lopussa 18 (v. 2019, 17).

Lasten kotihoidon tukea maksettiin vuoden 2020 lopussa 60 perheelle (v. 2019, 73) kaikkiaan 89 lapsesta (v. 2019, 107) ja yksityisen hoidon tukea kahdeksasta lapsesta (v. 2019, 3). Lisäksi osittaista/joustavaa tukea maksettiin 25 lapsesta (v. 2019, 15). Kotihoidon tuen kuntalisää sai vuoden lopussa 46 perhettä (v. 2019, 58), joista tukeen oikeuttavia lapsia oli 72 (v. 2019, 91).

Ostopalveluna vuoden 2020 aikana oli kaikkiaan neljä lasta eli näille lapsille Somero osti varhaiskasvatus-palvelua muista kunnista. Lisäksi varhaiskasvatus myös myi muille kunnille varhaiskasvatustilaa neljän Somerolle sijoitetulle lapsen osalta.

Varhaiskasvatuksen toimintatuottoihin oli varattu 458 900 euroa, mutta tuottoja kertyi yhteensä 382 586 344 euroa eli 76 314 euroa arvioitua vähemmän. Varhaiskasvatuksen toimintatuotot koostuvat pääosin asiakasmaksu-tuotoista, joita oli arvioitu kertyvän 354 500 euroa. Asiakasmaksutuottoja saatiin kuitenkin 282 766 euroa eli 71 734 euroa vähemmän. Opetus ja kulttuuriministeriön kokeilu 5-vuotiaiden maksuttomasta 20 viikkotuntin varhaiskasvatuksesta on osaltaan vaikuttanut maksukertymän vähenemiseen eli noin 50 00 euroa. Valtion tukea kompensoimaan kokeilun maksukertymän vähennyistä vuodelle 2020 Somero sai 29 062,12 euroa.

Toimintakuluihin oli varattu 4 946 480 euroa, mutta kuluja koitui kuitenkin 3 28 236 euroa vähemmän eli 4 618 244 euroa. Toimintakuluista merkittävin osuus muodostuu henkilöstömenoista, joihin oli varattu 3 029 880 euroa. Henkilöstökuluihin kului 2 958 731 euroa eli 71 149 euroa arvioitua vähemmän.

Palveluiden ostot muodostuvat pääosin majoitus- ja ravitsemuspalveluista, puhtaanapito- ja pesulapalveluista, matkustus- ja kuljetuspalveluista- sekä muilta kunnilta ostetuista varhaiskasvatuspalveluista. Palveluiden ostoon oli vuonna 2020 varattu 783 400 euroa, mutta niihin kului 696 309 euroa eli 87 091 euroa vähemmän.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin oli varattu 62 500 euroa ja niihin kului 66 088 euroa eli 3 588 euroa enemmän.

Avustukset pitävät sisällään lasten kotihoidon tuen, kotihoidon tuen kuntalisän ja yksityisen hoidon tuen. Avustuksiin oli talousarviossa varattu 637 200 euroa, mutta niitä maksettiin 186 424 euroa vähemmän eli 450 776 euroa.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma	
			2022	2023
<i>Päiväkotihoido</i>				
- lapsia	160	160	150	140
- läsnäolopäiviä	30147	30147	28262	26378
<i>Perhepäivähoido</i>				
- lapsia	55	55	53	51
- läsnäolopäiviä (sisältää pph:n varahoidon)	7875	7875	7588	7301
<i>Esiopetus</i>				
- lapsia	76	73	68	60
- läsnäolopäiviä	10328	9920	9240	8153
Kotihoidon tuen hakijat	60	60	55	55
- lapsia	89	89	75	75
Osittaista/joustavaa hoitorahaa saaneet	25	25	20	20
- lapset	25	25	20	20
Kotihoidon tuen kuntalisää hakeneet	46	46	40	40
- lapsia	72	72	66	66
Yksityisen hoidon tuen hakijat	5	5	4	4
- lapsia	8	8	7	7

Päiväkodit

Leivonpesän päiväkoti

Leivonpesän päiväkodissa toimii kuusi päiväkotiryhmää, joista Metsätien esiopetusryhmä on vain esiopetusta tarvitseville lapsille. Vuoden lopussa päiväkodin kuudessa lapsiryhmässä oli lapsia yhteensä 97 lasta (v.2019, 108 lasta).

Leivonpesän päiväkodin lapsista esiopetuksessa oli syksyllä 29 lasta (v.2019, 46 lasta). Heistä yksi lapsi oli pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Päiväkodin lapset jakautuivat joulukuun 2020 lopulla seuraavasti: alle 3-vuotiaita oli 2 lasta hoidossa, 3-5-v. oli 66 lasta ja 6-v. 29 lasta.

Leivonpesän päiväkodissa kertyi vuonna 2020 läsnäolopäiviä seuraavasti:

- kokoaikaisessa, 7301 pv (v.2019, 9096 pv)
- osa-aikaisessa, 3533 pv (v.2019, 4919 pv)
- esiopetuksessa 4336pv (v.2019, 7780 pv)

Leppäkertun päiväkoti

Leppäkertun päiväkodissa oli vuoden 2020 lopussa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa yhteensä 18 lasta (v.2019, 19 lasta). Esiopetuksessa heistä oli 3 lasta (v. 2019, 4 lasta), joista kolme tarvitsi lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta esiopetuksen lisäksi.

Leppäkertun päiväkodissa kertyi läsnäolopäiviä seuraavasti:

- kokoaikaisessa 1689 pv (v. 2019, 2010 pv)
- osa-aikaisessa 531 pv (v. 2019, 722 pv)
- esiopetuksessa 432 pv (v. 2019, 922 pv)

Sammalniityn päiväkoti

Sammalniityn päiväkodissa oli vuoden 2020 lopussa lapsia kaikkiaan 25 (v. 2019, 28 lasta), joista esiopetuksessa 10 lasta (v. 2019, 11 lasta). Esiopetuksessa olevista lapsista viidellä oli myös täydentävän varhaiskasvatuksen tarve.

Sammalniityn päiväkodissa kertyi läsnäolopäiviä seuraavasti:

- kokoaikaisessa 1836 pv (v.2019, 2387 pv)
- osa-aikaisessa 1073 pv (v.2019, 1076 pv)
- esiopetuksessa 1355 pv (v.2019, 1671 pv)

Tuulihatun päiväkoti

Tuulihatun päiväkodissa on neljä ryhmää, joista yksi on vuorohoitoryhmä. Päiväkodin ryhmissä oli vuoden lopulla yhteensä 70 lasta (2019, 76 lasta), heistä vuorohoitoryhmässä oli 17 lasta (v.2019, 20 lasta).

Päiväkodin Olkihattujen ryhmän aukioloaika on klo: 6-18, jotta on voitu tarjota laajennettua varhaiskasvatusta sitä tarvitseville.

Lapsista 5 oli vuoden lopussa alle 3-vuotiasta (v. 2019 lopussa 12 lasta).

Päiväkodissa oli vuoden lopussa 25 esiopetukseen osallistuvaa lasta (v. 2019, 27 lasta), joista täydentävää varhaiskasvatusta tarvitsi 21 lasta (v.2019, 26 lasta) ja joista 3 on ollut pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä.

Päiväkodissa läsnäolopäiviä kertyi seuraavasti:

- kokoaikaisessa, 7788 pv (v. 2019, 9359 pv)
- osa-aikaisessa, 3621 pv (v. 2019, 3546 pv)
- esiopetuksessa, 3542 pv (v. 2019, 3606 pv).

Esiopetuslukuja yhteensä

Kaikkien yksiköiden esiopetuksen läsnäolopäivien lukumäärä oli yhteensä 10328 pv (v.2019, 13979 pv). Varhaiskasvatuksen järjestämään esiopetukseen osallistui syksyllä 76 lasta eli noin 100 % (v. 2019, 88 lasta) ikäluokasta (lukumäärissä on mukana 11-vuotiset).

Esiopetuskuljetuksien piirissä oli syksyllä 2020 18 lasta (v. 2019, 23 lasta).

Tervapääskyn päiväkotiryhmä Leijat

Tervapääskyn päiväkoti on perustettu määräaikaisena syksyllä 2017. Päiväkodissa on 21 lapsen ryhmä Leijat ja lisäksi perhepäivähoidon varahoitoryhmä Varikset.

Läsnäolopäiviä Leijoissa kertyi seuraavasti:

- kokoaikaisessa 2039 pv (v. 2019, 3031 pv)
- osa-aikaisessa 736 pv (v. 2019, 443 pv)
- esiopetuksessa 663 pv (v. 2019, 0 pv)

Kuntalisän vertailu:

Vuoden loppu	Perheitä tuen piirissä	Tukeen oikeutettuja lapsia
2006	71	129
2007	63	122
2008	55	110
2009	67	138
2010	55	107
2011	49	89
2012	67	115
2013	62	100
2014	78	130
2015	71	124
2016	59	107
2017	61	114
2018	65	114
2019	58	91
2020	46	72

7.1.6 Tekninen lautakunta

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tehtäväalue: Tekninen hallinto

Toiminta-ajatus

Tekniseen hallintoon kuuluu tietohallinto, toimihenkilöiden palkkoja ja erilaisia asiantuntijapalveluja. Teknisen hallinnon tehtävänä on hallinnollisten palvelujen tuottaminen teknisen toimen palvelujen ja asiakaspalvelun toiminnan varmistamiseksi.

Tietohallinnon tehtävänä on välittää, tuottaa ja ylläpitää tietotekniikkaan liittyviä palveluja Someron kaupungin eri toimialoille.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Tietohallinto:

1. Kehitetään ja otetaan käyttöön mittareita, joilla selvitetään päätelaitteiden käyttöasteita toimialoittain.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): + 1 000 € - 0 € = + 1 000 €
(ohjelmistokulut)

Osittain toteutunut. Laittehallintojen (Airwatch ja Google) kautta saadaan tietoa laitteiden aktiivijajoista. Hallintasovelluksista kerätty tieto ei ollut totuudenmukainen, koska laitteet olivat koronan johdosta pitkiä aikoja tilassa, josta ei tietoja saatu, joko sammutettuina tai verkottomassa tilassa.

800 TEKNINEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	20 200	-1 800	18 400	10 871	-7 529
TOIMINTAKULUT	-1 605 290	4 500	-1 600 790	-1 485 268	115 522
TOIMINTAKATE	-1 585 090	2 700	-1 582 390	-1 474 397	107 993
SISÄISET TUOTOT	997 200	0	997 200	1 099 548	102 348
SISÄISET KULUT	-49 300	-1 512	-50 812	-54 430	-3 618

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Työasemien lukumäärä lautakunnittain (kpl)	TA 2020	TOT 2020 (2019)
Hallitus	20	21 (21)
Perusturva	165	180 (167)
Sivistys (ei sis. oppilaskoneita)	165	156 (156)
- Lukio* (Windows/Ipad)	25/30	
- Perusopetus* (Windows/Chrome/Ipad)	55/412/173	50/447/173 (-)
- Varhaiskasvatus (Ipad)	56	81 (-)
Tekninen	28	33 (27)
Ympäristö	12	12 (12)

*Lukion ja perusopetuksen Ipadit jaettu 50:50 suhteelle yläkoulu/lukio (taideaineet)

Kustannus per työasema lautakunnittain (€/kk)

	TA 2020	TOT 2020
Hallitus	197	216 (181)
Perusturva	278	285 (266)
Sivistys (ei sis. oppilaskoneita)	197	198 (189)
Sivistys (oppilaskoneet)	-	198 (189)
Tekninen	229	230 (220)
Ympäristö	265	269 (264)

Tehtäväalue: Tilahallinto

Toiminta-ajatus

Tilahallinnon tulosityksikköinä toimivat kiinteistöjen ylläpito ja vuokraus, tilakeskuksen hallinto, ruokahuolto- ja siivouspalvelut sekä rakennuttamispalvelut. Toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa huomioidaan Someron kaupungin ilmasto-ohjelma.

Tilahallinto ja kiinteistöjen kunnossapito

Tilahallinnon toiminta-ajatuksena on järjestää kaupungin toimielinten käyttöön tarkoituksenmukaiset ja hyvätasoiset toimitilat tontteineen kilpailukykyiseen hintaan ja huolehtia kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyvyydestä ja tuottavuudesta.

Vuokra-asuntojen osalta tilakeskuksen tarkoituksena on luoda ja ylläpitää tarvetta vastaava huoneistotyyppijakautumaltaan tarkoituksenmukainen asuntokanta huomioiden, että vanhuksilla ja liikuntarajoitteisilla on mahdollisuus käyttää osaa asunnoista. Kartoitetaan olemassa olevien kiinteistöjen muutosmahdollisuuksia esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

Toiminta-ajatustaan tilahallinto toteuttaa ostamalla, myymällä, rakennuttamalla ja vuokraamalla kiinteistöjä ja huoneistoja tilantarpeiden tyydyttämiseksi mahdollisuuksiensa mukaan. Tilojen hankinta nykyisen tilanteen mukaan painottuu olemassa olevien omien tilojen uudistamiseen ja saneeraamiseen niin, että kyetään toteuttamaan muun toimialan palvelun tuottajalle mahdollisimman toimivat alakohtaiset tilaratkaisut ja vuokratuista tiloista pyritään luopumaan mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tilahallinto tuottaa erillispalveluina ruoka- ja siivouspalveluja.

Ruokahuolto

Ruokapalvelujen toiminta on lailla säädettyä. Ruoan tarjoamisen tarkoituksena on edistää asiakkaiden hyvinvointia ja tarjota asiakasryhmille ravitsevaa sekä mieltävää ruokaa. Ruokakasvatus on olennainen osa päiväkotij- ja kouluikäisten ruokapalveluissa ja ikääntyneille ruokatarjoilu on päivän kohokohta ja auttaa paranemaan sairauksista. Laadukkailla ruokapalveluilla on tärkeä merkitys asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden, arjessa jaksamisen ja elämysten luomisessa. Ruokapalvelujen valttina ja vetovoimatekijänä Somerolla on turvallisten, kotimaisten ja lähiruokapainotteisten elintarvikkeiden ja raaka-aineiden käyttö.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelujen toiminta-ajatuksena on luoda omalta osaltaan toimintaedellytykset kaupungin tiloissa työskenteleville ja toimiville asiakkaille. Siivouspalvelut ylläpitävät ja parantavat tilojen puhtaus- ja hygieniatasoa vaikuttaen terveyteen, hyvinvointiin sekä toimintaympäristön viihtyvyyteen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Kiinteistöjen kunnossapito

1. Arvotetaan Someron kaupungin kiinteistöt tuottavuuden mukaisesti osana kiinteistöstrategiaa.

Mittari: Luetteloidaan Someron kaupungin kiinteistöt järjestykseen taloudellisen tuottavuuden ja/tai kustannusten pohjalta. Luetteloinnissa huomioidaan selvitetyn korjausvelan vaikutus.

Mittari: Selvitetään kiinteistöjen käyttö- ja täyttöasteita.

Mittari: Kiinteistöstrategia valmis.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): + 8 000 € - 0 € (asiantuntijapalvelut)

Toteutunut pääosin. Koronan tuomat toimet ovat osaltaan vaikuttaneet käyttöasteen määrittämiseen. Kiinteistöstrategian työstäminen jatkuu vielä mm. oppimisympäristöselvityksen pohjalta.

Siivous

2. Kerätään asiakaspalautetta kustannustehokkuuden parantamiseksi niin, että laatu ja asiakastyytyväisyys säilyvät.

Mittari: Laaditaan asiakaspalautteen pohjalta suunnitelmaa kustannussäästöavoitteista/toimista ja palvelun laadun kehittämiseksi asiakkaan näkökulmasta.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): + 0 € - 0 € = 0 €

Toteutunut osittain. Siivoustoimen toteutusta on muutettu koronan tuomien toimenpiteiden pohjalta. Osittain laajentunut palvelun tarve on vaikuttanut lisäävän palvelun laadun kehitystarvetta.

Ruokahuolto

3. Ruokapalvelun vetovoimatekijöiden vahvistaminen (kotimaiset ja lähiruokaelintarvikkeet).

Mittari: Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus kaikista elintarvikkeista.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): +10 000 € - 0 € = +10 000 € (elintarvikekustannukset)

Toteutunut. Lähiruokaostojen osuus elintarvikeostoista on 23%.
Kotimaisten elintarvikkeiden osuus elintarvikeostoista on 82,5%.

Lähiruokatavoite on toteutunut. Kotimaisten elintarvikkeiden osuus tavoite (90 %) ei toteutunut. Osuus on kuitenkin hieman noussut vuodesta 2019.

4. Selvitetään hukka –sovelluksen (ruokahävikki) käyttöönottoa.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): + 0 € - 0 € = 0 €

Toteutunut. Otettu vähitellen käyttöön kouluilla ja päiväkodeissa. Dataa on kerätty n. 1.9.2020 alkaen -> tästä saadaan vuonna 2021 jatkettua ja tehostettua seurantaa ja toimia hävikin pienentämiseksi. Vuonna 2021 terveyskeskuksen sekä Kirkonmäen keittiö ottavat Hukka-sovelluksen käyttöön.

810 TILAHALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	1 487 400	-9 300	1 478 100	1 285 170	-192 930
TOIMINTAKULUT	-6 340 880	23 000	-6 317 880	-5 771 736	546 144
TOIMINTAKATE	-4 853 480	13 700	-4 839 780	-4 486 566	353 214
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 014 600	0	-2 014 600	-2 012 475	2 125
SISÄISET TUOTOT	8 237 350	0	8 237 350	8 244 949	7 599
SISÄISET KULUT	-206 800	-7 728	-214 528	-242 143	-27 615

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet:

	TA 2020	TOT 2020 (2019)
Kiinteistöjen kerrosalaneliöt (m ²)	73 352	73 352 (73 352)
Kiinteistöjen k-pitomenot (€)		
Palkat	158.000	141.127 (110.061)
Rakenn. ja alueiden rakent.kunn.	587.100	735.536 (702.218)
Rakennusmateriaali	152.500	158.397 (104.550)
Yhteensä	897.600	1.035.060 (916.829)
	18,50 €/m²	14,11 €/m² (12,50)

Kiinteistöjen hyödykemenot (€)

Puhtaanapito- ja pesulapalv.	184.600	155.095 (165.072)
Lämpö	610.500	541.897 (595.445)
Sähkö	537.900	476.028 (507.070)
Vesi	73.400	51.148 (48.323)
Yhteensä	1.406.400	1.224.168 (1.315.910)
	23,00 €/m²	16,69 €/m² (17,94)

TA 2020 (2019)

TOT 2020 (2019)

Kouluaterian hinta €/oppilas	3,39 € (3,34)	3,56 € (3,00)
Perust. aterian hinta €/henk.	4,15 € (4,09)	4,01 € (3,95)
Lähirookapäivät (kpl/kk)	5 (5)	5 (5)
Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus	90 (-)	82,5 (-)

Suoritemäärät putosivat koronakeväänä huomattavasti kouluilla ja päiväkodeissa. Siksi suoritehinnat niissä kohonneet tuntuvasti. Säästöjä on tullut suurimmaksi osaksi elintarvikekustannuksista ja muista kuluista.

Poissaolot ovat aiheuttaneet tietyille kohteille lisäkuluja. Henkilöstön siirto terveyskeskukseen aiheutti sinne palkkakuluja enempi.

Tehtäväalue: Liikennealueet ja yleiset alueet

Toiminta-ajatus

Katujen kunnossapidossa huolehditaan katuverkoston rakenteellisesta kunnosta, talvi- ja kesäkunnossapidosta ja pyritään siten parantamaan liikenneturvallisuutta.

Katuvalaistuksessa ylläpidetään ja uusitaan olemassa olevaa katuvaloverkkoa sekä rakennetaan uutta.

Puistoalueilla tarjotaan kaupungin asukkaille mahdollisuuksia ulkoiluun ja lisätään viihtyvyyttä asuinalueilla.

Leikkipaikoilla lisätään puistojen käyttöastetta ja tarjotaan kasvaville lapsille virikkeitä fyysiseen aktiviteettiin.

Tori tarjoaa paikan paikallisten tapahtumien pitopaikkana sekä toimii säännöllisenä myyntipaikkana pientuottajille.

Muut yleiset alueet (esim. matonpesupaikat, pulkkamäet) tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden omatoimiseen aktiviteettiin.

Jätehuollossa vanhojen kaatopaikkojen sekä maankaatopaikkojen näytteidenotot ja tilan seuranta.

820 LIIKENNEALUEET JA YLEISET ALUEET	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 900	-700	7 200	5 658	-1 542
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-626 500	1 500	-625 000	-478 053	146 947
TOIMINTAKATE	-618 600	800	-617 800	-472 396	145 404
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
	-795 900	0	-795 900	-822 991	-27 091
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ					
	-1 414 500	800	-1 413 700	-1 295 386	118 314
SISÄISET KULUT					
	-36 200	-504	-36 704	-36 330	374

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

	TA 2020	TOT 2020 (2019)
Katujen kunnossapitomenot (€)	297.980 (272.630)	171.810 (353.101)
Kunnossapidettävät kaavatiet 56 km	5.321 €/km (4.868)	3.068 €/km (6.305)

Alituksista suurin yksittäin kokonaisuus oli palveluiden osto. Vähennys edelliseen vuoteen nähden johtui vuoden 2020 leudosta talvesta. Talvikunnossapidon kustannukset (auraus, hiekoitus ja lumenajo) olivat vuonna 2020 noin 22.000 euroa (vuonna 2019 noin 150.000 euroa).

	TA 2020	TOT 2020 (2019)
Puistojen ylläpitokustann. (€)	177.100 (166.100)	160.943 (146.252)
Puistot 29 ha	6.107 €/ha (5.728)	5.550 €/ha (5.043)

Tehtäväalue: Vesihuolto

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitos perii kunnalta vesihuoltolain 19 a §:n mukaisesti korvauksen yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä (lakimuutos 1.9.2014).

1.1.2018 alkaen huleveden hallinta on siirtynyt kaupungin vastuulle Someron Vesihuolto Oy:ltä, lakimuutoksen 1.9.2014 myötä. Someron Vesihuolto Oy ylläpitää hulevesijärjestelmää asemakaava-alueella erillisen operointisopimuksen mukaisesti. Yleisellä hulevesimaksulla katetaan hulevesijärjestelmien käyttö-, kunnossapito- ja investointikustannukset.

830 VESIHUOLTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	160 000	0	160 000	166 841	6 841
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-59 000	0	-59 000	-15 481	43 519
TOIMINTAKATE	101 000	0	101 000	151 360	50 360
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-87 400	0	-87 400	-146 886	-59 486
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	13 600	0	13 600	4 475	-9 125

Tehtäväalue: Suojelutoimi

Toiminta-ajatus

Alueellisen pelastustoimen järjestäminen yhteistyössä Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen kanssa.

840 SUOJELUTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	7 278	7 278
TOIMINTAKULUT	-648 600	0	-648 600	-646 986	1 614
TOIMINTAKATE	-648 600	0	-648 600	-639 708	8 892

7.1.7 Ympäristölautakunta

Toimielin: Ympäristölautakunta

Tehtäväalue: Ympäristötoimen hallinto

Toiminta-ajatus

Ympäristötoimen yleishallinnollisten palvelujen ja avustavien tehtävien tuottaminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Kaupungin rakennusrekisteritietojen ajantasaistaminen kiinteistörekisterikylien mukaisesti edeten kaava-alueelta aloittaen.

Mittari: Korjatun aineiston välittäminen verohallinnolle.

Tehtävä-alueen keskeisenä suoritteena/mittarina on toiminnan arvioidut vaikutukset kiinteistöverotulojen kehitykseen (tavoitteet tässä vaiheessa täysin alustavia arvioita). Kiinteistöverotulojen kehitys vuosille 2021 +35.000 ja 2022 +35.000 euroa, lisäystä edellisten vuosien kertymään.

Toteutus

Kiinteistöverotietojen ajantasaistamisen osalta on käyty läpi kiinteistön omistajilta palautuneet kyselylomakkeet. Kiinteistön omistajilta saatujen tietojen, rakennuslupien ja karttatarkastelujen avulla rakennus- ja huoneistorekisteriä ajantasaistettu ja täydennetty. Tarvittaessa tehty maastokäyntejä kiinteistölle. Lopuksi verottajan sekä rakennus- ja huoneistorekisterin tietoja on verrattu keskenään.

Selvitystyössä on edetty kyläalueittain. Ruunala ja Jaatila ovat valmiit ja Pappila 90% valmis. Verohallinnolle on tässä vaiheessa ilmoitettu 300 rakennusta, joista 76 oli aiemmin verottajalta puuttuvaa ja 224 korjattavaa. Työ jatkuu edelleen.

900 YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	400	-400	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-112 200	1 000	-111 200	-105 235	5 965
TOIMINTAKATE	-111 800	600	-111 200	-105 235	5 965
SISÄISET KULUT	0	-336	-336	-216	120

Tehtäväalue: Tietoimi

Toiminta-ajatus

Tietoimessa valmistellaan järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannusavustushakemukset sekä seurataan yksityistieverkon kuntoa ja annetaan tiekunnille ja yksityisteiden käyttäjille yksityisteihin liittyvää ohjausta ja neuvontaa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

- 1. Järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapitoavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi voimassa olevien avustusperiaatteiden mukaisesti.***
- 2. Täydellisenä jätetyt perusparannusavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.***
- 3. Seurataan yksityistieverkon kuntoa pääosin vuotuisin tarkastuksin sekä tarvittaessa ilmoitusten perusteella.***

Toteutus

Tietoimeen asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Kunnossapito- ja perusparannusavustushakemukset valmisteltiin päätettäväksi voimassa olevien avustusperiaatteiden mukaisesti. Tiekuntia ja yksityisteiden käyttäjiä on pyritty neuvomaan aina tarvittaessa. Yksityisten teiden kuntoa on seurattu muiden tehtävien suorittamisen yhteydessä.

Edellä mainitun seurannan lisäksi lautakunnan keskuudestaan valitsevat tarkastajat suorittavat kunnossapitoavustusten hakuun liittyen rakennustarkastajan kanssa erillisen tiekuntien toimintaa koskevan tarkastuksen, joka kohdistuu arvonnassa valittuihin kahdeksaan tiekuntaan. Tarkastukset

kattavat koko tiekunnan toiminnan, niin tien kunnossapidon, tiekunnan asiakirjahallinnon, kuin kunnossapitohakemusten sisällönkin osalta.

Toiminta

Kertomusvuonna lautakunta käsitteli kokouksissaan 8 tietoimeen liittyvää pykäläasiaa. Tie kuntien jättämiä kunnossapitoavustushakemuksia valmisteltiin päätettäväksi 173 kpl ja maksettavaksi 173 kpl. Lisäksi tie kuntien jättämiä perusparannusavustushakemuksia valmisteltiin päätettäväksi ja maksettavaksi 5 kpl.

910 TIETOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	149	149
TOIMINTAKULUT	-235 300	0	-235 300	-203 207	32 093
TOIMINTAKATE	-235 300	0	-235 300	-203 058	32 242
SISÄISET KULUT	-500	0	-500	-103	397

Tehtäväalue: Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonnan tavoitteena on turvata hyvän ja viihtyisän rakennetun ympäristön säilyminen sekä edistää hyvää rakennustapaa ja ympäristöönsä sopivan rakennuskannan syntymistä.

Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki, asetukset ja kunnan rakennusjärjestys. Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki.

Somerolla rakennusvalvontaviranomaisena toimii kaupungin ympäristölautakunta. Sen alaisena toimii rakennusvalvontatoimisto.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

- 1. Rakennuslupahakemukset käsitellään neljän viikon aikana siitä, kun hakemus on täydellisenä liiteasiakirjoineen jätetty rakennustoimistoon ja pyydyt katselmukset suoritetaan viikon kuluessa katselmuksen tilaamisesta lukien.***
- 2. Rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa annetaan kahtena päivänä viikossa osan päivästä.***

Tavoitteiden toteutus

Rakennuslupahakemukset on pääsääntöisesti käsitelty neljän viikon aikana ja pyydyt katselmukset on suoritettu tavoitteen mukaisesti viikon sisällä tilaamisesta lukien.

Toimistossa tapahtuvaa rakentamiseen liittyvää lain edellyttämää neuvontaa on annettu aina tarvittaessa.

Toiminta

Kertomusvuonna lautakunta käsitteli yhteensä 115 pykälää, joista 12 koski rakennusvalvontaa. Rakennusluvan muutoksia (RM) lautakunta käsitteli 4 kpl. Poikkeamishakemuksia käsiteltiin kertomusvuonna 3 kpl.

Rakennusvalvonta käsitteli 78 rakennuslupahakemusta. Toimenpidelupahakemuksia käsiteltiin 48 kpl ja rakentamiseen johtavia ilmoituksia 77 kpl.

Uusien omakotitalon rakentamiseen johtavia rakennuslupia myönnettiin 3 kpl. Yhteensä rakennusluvilla myönnettiin lupa 5390 kerrosneliömetrin ja 28 130 kuutiometrin uudisrakentamiseen. Lisäksi käsiteltiin 29 kpl rakennusluvan jatkoaikahakemuksia, sekä 9 kpl purkuilmoituksia / purkulupia.

Rakennuslupiin liittyvissä katselmuksissa käytiin 153 kertaa, joista oli rakennuksen sijainninmerkitsemisiä 17 kpl.

920 RAKENNUSVALVONTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	46 300	-300	46 000	47 911	1 911
TOIMINTAKULUT	-71 800	500	-71 300	-61 305	9 995
TOIMINTAKATE	-25 500	200	-25 300	-13 393	11 907
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-11	-11
SISÄISET KULUT	-22 700	-168	-22 868	-24 185	-1 317

Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus

Ympäristölautakunta toimii kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, jonka tehtävänä on huolehtia eri lainsäädännössä sille määrätystä tehtävistä. Lisäksi sen tulee mm. huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta ja siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista ja ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta. Sen tulee osallistua ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita muille viranomaisille ja edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.

Ympäristönsuojelun valvonta, edistäminen ja asianmukainen lupakäsittely vaikuttavat kuntalaisten viihtyvyyteen ja luonnon monimuotoisuuteen ja vaikuttavat sitä kautta kaupungin vetovoimaisuuteen ja elinvoimaisuuteen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

- Ympäristölupahakemukset käsitellään rutiinimaisissa tapauksissa kolmen kuukauden kuluessa hakemusten jättämisestä. Yhteisluvut ja maa-ainesluvut käsitellään vastaavasti kahdeksan kuukauden kuluessa.***

Kertomusvuonna käsiteltiin yksi ympäristölupahakemus, yksi maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa, ja yksi maa-aines- ja ympäristöluvan muutos YSL 47 a § ja MAL 4 a § mukaisessa yhteiskäsittelyssä. Marraskuussa jätettiin ympäristölupahakemus, jonka käsittely ei ole

vielä päättynyt. Tavoitteeksi asetetut rutiininomaisia tapauksia koskevat käsittelyajat toteutuivat yhteislupien osalta, mutta ympäristölupahakemus oli jätetty jo 10.12.2018.

2. Toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa mm. tekemällä tarkastuskäynti 16-17 ympäristöluvanvaraisella laitoksella.

Ympäristöluvanvaraisilla laitoksilla tehtiin 11 valvontakäyntiä. Luvanvaraisia laitoksia valvottiin myös edellisen vuoden toimintaa koskevien raporttien kautta.

3. Ympäristölautakunnan alainen viranhaltija on omalla työpanoksellaan mukana edistämässä ympäristönsuojeluun tehtävää toimintaa toimimalla yhteistyössä Paimionjoki-yhdistyksen, Valonian, Varsinais-Suomen –ELY-keskuksen, järvien hoitoyhdistysten ja vastaavien sekä kaupungin oman organisaation kanssa.

Ympäristönsuojelusihteeri osallistui Paimionjoki-yhdistyksen hallituksen jäsenenä ainakin yhteen ja vs. ympäristönsuojelusihteeri läsnäolo- ja puheoikeudella kahteen Paimionjoki-yhdistyksen hallituksen kokoukseen. Jätehuoltoon liittyen vs. ympäristönsuojelusihteeri osallistui yhteistyöhön Forssan jätelautakunnan, Loimi-Hämeen jätehuolto Oy:n ja yhteistyöalueen kuntien ympäristönsuojeluhenkilöstön kanssa. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Turun Seudun Vesi Oy:n kanssa tehty yhteistyö Paimionjoen yläosan säännöstelyn kehittämiseksi johti Aluehallintoviraston päätökseen myöntää Someron kaupungille lupa Hovirinnankosken säännöstelypadon osittaiseen purkamiseen, osittaiseen pysyttämiseen ja muuttamiseen pohjapadoksi kivikynnyksineen, alivirtaamaumoineen, altaineen sekä kutusoraikkoineen, Rautelankosken kunnostamiseen ja Painion pohjapadon sekä rullaradan rakentamiseen. Ympäristönsuojelusihteeri, ja hänen tilallaan vs. ympäristönsuojelusihteeri on toiminut varaedustajana Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmässä. Ympäristönsuojelusihteeri ja vs. ympäristönsuojelusihteeri ovat havainnoineet Painiolla sinilevätilannetta Suomen ympäristökeskuksen, ELY-keskusten ja kuntien yhdessä toteuttamaa valtakunnallista leväseurantaa varten.

Toiminta

Kertomusvuonna lautakunta käsitteli kokouksissaan ympäristönsuojeluun liittyviä pykäläasioita 43 kpl. Viranhaltijapäätöksiä tehtiin 2 kpl. Lautakunta antoi Vaasan hallinto-oikeudelle lausunnot ympäristölupa- ja kahteen yhteislupa- ja kahteen jätevesien käsittelyyn liittyvään valitukseen. Salon kaupungille annettiin lausunto ympäristönsuojelulain 115 a § mukaisesta ilmoituksesta, ja Valoniale annettiin lausunto Valonian Ohjelma 2030 -luonnoksesta.

Lautakunta käsitteli kahden huoltoaseman rekisteröinti-ilmoitukset, myönsi kaksi lupaa betoni- ja tilijätteen hyödyntämiseen, käsitteli yhden meluilmoituksen ja teki yhden päätöksen, joka koski ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamista. Jätevesien käsittelyvelvoitteita koskevia poikkeamishakemuksia käsiteltiin lautakunnassa 12, ojitukseen liittyviä asioita yksi, ympäristönsuojelulain 115 a § mukaisia ilmoituksia yksi, ja jätelain 100 § mukaisia ilmoituksia yksi. Nitraattiasetuksen mukaisia aumausilmoituksia tehtiin lautakunnalle 13 ja ilmoituksia lannan levytyksestä poikkeustilanteissa yksi.

Luvanvaraisten laitosten valvontakäyntien lisäksi on vs. ympäristönsuojelusihteeri tehnyt 1.9.2020 alkaen noin 19 valvonta- ja neuvontakäyntiä, jotka koskivat mm. roskaamista ja muita jätehuoltorikkeitä, maisematyöluvan tarvetta, maaperän ja vesien mahdollista pilaantumista ja vesistön täyttöihin liittyviä asioita.

930 YMPÄRISTÖNSUOJELU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	4 300	-300	4 000	13 564	9 564
TOIMINTAKULUT	-106 800	500	-106 300	-129 507	-23 207
TOIMINTAKATE	-102 500	200	-102 300	-115 943	-13 643
SISÄISET KULUT	-10 300	-168	-10 468	-10 725	-257

Tehtäväalue: Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus

Kaavoitus

Kaavoituksessa tuotetaan toimivaa, taloudellista ja ympäristöön sopivaa yhdyskuntarakenteen suunnittelua Someron kaupungin, sekä maankäytösopimukseen perustuvien järjestelyin myös yksityisten maanomistajien tarpeisiin. Lisäksi annetaan kaavoitukseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta sekä hoidetaan kaavoitukseen liittyviä viranomaistehtäviä.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

Mittaus- ja kiinteistötoimessa tuotetaan ja ylläpidetään kartta- ja paikkatietoaineistoja sekä toimitetaan edellä mainittuja aineistoja kaupungin oman organisaation ohella muidenkin tarpeisiin. Lisäksi toimitaan kaupungin edunvalvojana Maanmittauslaitoksen suorittamissa maanmittaustoimituksissa sekä annetaan yleistä neuvontaa ja ohjausta kiinteistöihin liittyvissä maankäyttöön liittyvissä kysymyksissä.

Pohjakartta

Ylläpidetään kaavan pohjakarttaa.

Maa-ainesvalvonta

Maa-ainesvalvontaan sisältyvät erilaiset maa-aineslain mukaiset maa-ainesten ottoon liittyvät viranomaistehtävät, kuten lupien ja ilmoitusten käsittely ja valmistelu sekä ainestenoton valvonta. Lupiin liittyvää valvontaa suoritetaan ensisijaisesti vuotuisin tarkastuskierroksin. Muuta maa-ainesten ottamiseen liittyvää valvontaa suoritetaan saatujen ilmoitusten ja muiden maastokäyntien yhteydessä tehtävien havaintojen perusteella.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Kaavoitus

- 1. Tavanomaista rakentamista koskevat ja täydellisenä jätetyt suunnittelu-
tarveratkaisuhakemukset valmistellaan päätettäväksi kahden kuukauden kuluessa siitä,
kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.***

Mittari: Toteutunut (keskimääräinen käsittelyaika; kk) / ei ole toteutunut

2. Keskustaajaman osayleiskaavoituksen eteneminen.

Mittari: Aloitusvaiheen perusselvitykset (seuraavien teemojen osalta: luonto, muinaisjäännökset/arkeologia, maisema, rakennuskanta, liikenne/muu verkostoja koskeva infra, melu, kauppa, elinvoima) valmiit

Toteutus

Suunnittelutarveratkaisun käsittelyn tavoite toteutui (noin 2 kk), keskustaajaman osayleiskaavoituksen osalta ei. Osayleiskaavahankeen selvityksiä täydennetään vielä kevään aikana ja selvitysten pitäisi valmistua kesällä 2021.

Toiminta

Kaavoitukseen liittyen valmisteltiin kaupungin toimielimiin viisi pykälääasiaa sekä neljä palveluostojen hankintapäätöstä. Lisäksi annettiin kaava- ja karttaotteita sekä tarjottiin maankäyttöön ja sen suunnitteluun liittyviä tukipalveluita (erityisesti rakentamisen ohjauksen neuvontaa) lukuisille asiakkaille sekä valmisteltiin muutakin kaavatoimeen liittyvää materiaalia niin organisaation sisäiseen kuin ulkopuoliseenkin käyttöön.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

3. Rakennusvalvontaviranomaisen mittaustarpeet täytetään.

Mittari: Toteutunut (keskimääräinen käsittelyaika; vrk) / ei ole toteutunut.

Toteutus

Mittaustoimelle asetettu tavoite on täytynyt vastaamalla kysyntään keskimäärin noin kahdessa vuorokaudessa.

Toiminta

Mittaus- ja kiinteistötoimea työllistivät erityisesti uuden asemakaavan pohjakartan esivalmisteluun ja konsulttityön tarkastamiseen liittyvät työt sekä rakennuslupakohteiden sijainnin merkintä- ja valvontamittaukset. Vähäisemmässä määrin kului resursseja muutamiin mittauspalvelutöihin ja kunnallisteknisiin työmaa- ja suunnitelmamittauksiin. Maastomittauksia tehtiin maa-ainesten oton valvonnan ja kaavoituksen sekä muun teknisen toimen tarpeisiin.

Sisätöiden osalta työllistivät erityisesti mm. erottamattomien katualueiden lunastamiseen liittyvien asioiden valmistelu ja kaupungin edunvalvonta maanmittaustoimituksissa sekä hulevesilaskutukseen liittyvät tukipalvelutehtävät. Kaupungin sisäiseen käyttöön laadittiin lukuisia selvityksiä mm. kaupungin kiinteistöjen vaihdantaan, kaupungin omistuksiin sekä kiinteistönomistajille esimerkiksi osoitetietojen epäselvyyksiin liittyen. Lisäksi mittaus- ja kiinteistötoimi oli omalta osaltaan mukana kaupungin kiinteistökauppoja koskevien asioiden valmistelussa sekä vastasi kaupungin käyttämän ja seutuyhteistyönä ylläpidettävän paikkatietojärjestelmän tietosisällön täydentämisestä ja kehittämisestä. Paikkatietojärjestelmän osalta käytettiin aikaa erityisesti Trimble Locuksen selainpohjaisen käyttöympäristön (Cloud) sekä rakennusvalvonnan sähköisen asiointin palvelusovellusten käyttöönoton valmisteluun. Mittaus- ja kiinteistötoimessa hoidetaan myös yhdyskuntasuunnittelun tehtävälueen hallinnolliset tehtävät.

Pohjakartta

Tarkoituksena on ylläpitää asemakaavan pohjakarttaa, joka on ollut Somerolla tapana uudistaa kokonaisuudessaan kerran vuosikymmenessä. Viimeisin projekti käynnistettiin osin jo vuonna 2017 ja se saatiin viime vuonna valmiiksi. Sekä onnistuneista palveluhankinnoista että ennakoitua suuremmasta oman työn osuudesta johtuen hankkeen ostopalveluihin kului lopulta reilusti yli 50 000 euroa budjetoitua vähemmän.

Maa-ainesvalvonta

4. Maa-aineslupahakemukset valmistellaan päätettäväksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu.

Mittari: Käsittelyaika (kk; alkaen siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu luvan valmistelijalle.

Toteutus

Toteutumisesta ei ole seurantatietoa, koska uusia lupahakemuksia ei jätetty.

Toiminta

Lautakunta käsitteli kahta maa-ainesten ottamiseen liittyvää asiaa, jotka koskivat luvanhaltijan vaihtamista ja maa-aineslupakohteiden valvontatarkastuksia.

Maa-aineslupakohteiden tarkastuskierros tehtiin viranhaltijan toimesta seitsemään lupakohteeseen. Yksittäisiä, erillisiä maa-ainesvalvontaan liittyviä maastokäyntejä on suoritettu vuoden aikana noin 10 kpl, joiden joukossa on ollut kaksi maa-ainesluvan aloituskatselmusta. Maa-ainesten ottoon ja sen edellytyksiin liittyen on myös annettu neuvontaa kymmeniä kertoja eri maa-ainestoimijoiden ja viranhaltijoiden kesken. Lisäksi on kaupungin edun nimissä reagoitu kahden maa-aineslupakohteen erääntyvään vakuuteen.

940 YHDYSKUNTASUUNNITTELU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
ULKOISET					
TOIMINTATUOTOT	6 700	-600	6 100	3 722	-2 378
TOIMINTAKULUT	-381 600	1 500	-380 100	-143 400	236 700
TOIMINTAKATE	-374 900	900	-374 000	-139 679	234 321
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 800	0	-5 800	-5 826	-26
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-380 700	900	-379 800	-145 505	234 295
SISÄISET KULUT	-44 600	-504	-45 104	-42 222	2 882

7.2 Käyttötalousosan toteutuminen

Edellä esitetyistä valtuuston hyväksymien tehtäväalueiden toteutumisvertailuista ilmenevät talousarvioon varatut määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuminen sekä poikkeama toteutumisesta. Alkuperäinen talousarvio ja siihen hyväksytyt muutokset on esitetty erikseen. Määrärahan ylitys talousarviosta on esitetty -merkillä ja alitus ilman etumerkkiä.

Sisäiset menot ovat tilahallinnon laskuttamia sisäisiä vuokria, ateria- ja siivouspalveluiden ostoja, atk-kustannusten ja taloushallintopalvelujen jakoja sekä kopiointimenoja ja muita lautakuntien välisiä palvelujen ostoja. Sisäiset tulot taas ovat vastaavasti laskuttavan yksikön palvelujen myyntituloja.

Poistot talousarvioon verrattuna näkyvät suoraan ao. tulosalueen kohdalta. Poistojen ylitykset johtuvat uusista investoinneista, niitä ei ole perusteltu. Vain ulkoisten menojen ylitykset ja tulojen alitukset on perusteltu.

Seuraavassa on esitetty perustelut olennaisista menojen ylityksistä ja tulojen alituksista valtuuston hyväksymien tehtäväalueiden (sisältää talousarvion muutokset) tasolla.

Kaupunginhallitus

Maa- ja metsätilat	Tulojen alitus noin 103 000 euroa ja menojen ylitys noin 45 000. Metsänhoitotöitä tehtiin vuoden aikana: istutuksia 64 ha, taimikonhoitoa 27 ha ja ennakkoraivausta 125 ha. Osa talousarvion mukaisista tuloista jaksottui hakkuuaikataulusta johtuen vasta vuodelle 2021.
--------------------	--

Perusturvalautakunta

Erikoissairaanhoido	Tulojen alitus noin 648 760 euroa. Koronatilanteesta johtuen käynnit ovat vähentyneet.
Sosiaalityö	Tulojen ylitys noin 309 700 euroa. Ylitys johtuu lastensuojelun ja vammaispalvelujen ostopalveluiden kasvusta.
Kehitysvammahuolto	Tulojen ylitys noin 596 200 euroa. Ylitys johtuu kalliista hoitajaksoista KTO:n erityisyksiköissä.

Sivistyslautakunta

Peruskoulutus	Menojen alitus 139 000 euroa Koronan myötä matkustus- ja kuljetuspalveluiden kustannukset laskivat. Tulojen alitus 101 000€ Saadut kotikuntakorvaukset ja myönnettyt valtionavustukset laskivat ennakoidusta määrästä.
---------------	---

Varhaiskasvatus	<p>Tulojen alitus 75 000 euroa.</p> <p>Varhaiskasvatuksen toimintatuotot kertyvät pääosin varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotoista. Opetus ja kulttuuriministeriön kokeilu 5 -vuotiaiden maksuttomasta 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksesta on osaltaan vaikuttanut asiakasmaksukertymän alenemiseen.</p>
Tekninen lautakunta	
Tekninen hallinto	<p>Menojen alitus n. 115 000 euroa. Alitus johtui pääosin henkilöstökuluista 44 000 euroa, ICT-palveluista 43 000 euroa sekä asiantuntijapalveluista 23 000 euroa.</p>
Tilahallinto	<p>Tulojen alitus n. 192 000 euroa. Tulojen alitus johtui pääosin muiden rakennusten (mm. liiketilat) vuokrista n. 99 000 euroa, muista myyntituotoista n. 63 000 euroa sekä muista tuotoista n. 21 000 euroa.</p> <p>Menojen alitus n. 546 000 euroa. Alitus johtui pääosin henkilöstökuluista 126 000 euroa, elintarvikkeet (korona) 63 000, sähkö ja lämpö leudon talven johdosta 140 000 euroa, rakennusten ja huoneistojen vuokrat 173 000 euroa sekä muut toimintakulut 30 000 euroa.</p>
Liikennealueet ja yl.alueet	<p>Menojen alitus n. 147 000 euroa.</p> <p>Alitus johtui pääosin henkilöstökuluista 25 000 euroa, puhtaanapitopalvelut 95 000 euroa leudon talven johdosta (auraus, hiekoitus ja lumenajo) sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 23 000 euroa.</p>
Viemärilaitos	<p>Menojen alitus n. 43 000 euroa koostui pääosin puhtaanapitopalveluista 25 000 euroa, asiantuntijapalveluista 10 000 euroa sekä henkilöstökuluista 7 000 euroa.</p>

<u>10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA</u>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0		
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-32	-32		
TOIMINTAKATE	0	0	0	-32	-32		
<u>20 TARKASTUSLAUTAKUNTA</u>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0		
TOIMINTAKULUT	-21 300	0	-21 300	-13 247	8 053	37,81%	62,19%
TOIMINTAKATE	-21 300	0	-21 300	-13 247	8 053	37,81%	62,19%
<u>30 KAUPUNGINHALLITUS</u>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	384 400	-18 900	365 500	289 526	-75 974	-20,79%	79,21%
TOIMINTAKULUT	-2 134 630	4 000	-2 130 630	-1 999 054	131 576	6,18%	93,82%
TOIMINTAKATE	-1 750 230	-14 900	-1 765 130	-1 709 528	55 602	3,15%	96,85%
<u>50 PERUSTURVALAUTAKUNTA</u>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	5 011 000	16 100	5 027 100	5 804 584	777 484	15,47%	115,47%
TOIMINTAKULUT	-37 227 130	-60 000	-37 287 130	-37 155 583	131 547	0,35%	99,65%
TOIMINTAKATE	-32 216 130	-43 900	-32 260 030	-31 351 000	909 030	2,82%	97,18%
<u>60 SIVISTYSLAUTAKUNTA</u>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	1 646 600	-39 500	1 607 100	1 370 465	-236 635	-14,72%	85,28%
TOIMINTAKULUT	-13 691 580	118 000	-13 573 580	-12 921 798	651 782	4,8%	95,2%
TOIMINTAKATE	-12 044 980	78 500	-11 966 480	-11 551 333	415 147	3,47%	96,53%
<u>80 TEKNINEN LAUTAKUNTA</u>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	1 675 500	-11 800	1 663 700	1 475 818	-187 882	-11,29%	88,71%
TOIMINTAKULUT	-9 280 270	29 000	-9 251 270	-8 397 524	853 746	9,23%	90,77%
TOIMINTAKATE	-7 604 770	17 200	-7 587 570	-6 921 706	665 864	8,78%	91,22%
<u>90 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA</u>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	57 700	-1 600	56 100	65 345	9 245	16,48%	116,48%
TOIMINTAKULUT	-907 700	3 500	-904 200	-642 653	261 547	28,93%	71,07%
TOIMINTAKATE	-850 000	1 900	-848 100	-577 308	270 792	31,93%	68,07%
<u>YHTEENSÄ</u>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 775 200	-55 700	8 719 500	9 005 738	286 238	3,28%	103,28%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-63 262 610	94 500	-63 168 110	-61 129 892	2 038 218	3,23%	96,77%
TOIMINTAKATE	-54 487 410	38 800	-54 448 610	-52 124 154	2 324 456	4,27%	95,73%

7.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä vuosikate oli 6,1 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli 1,1 milj. euroa.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 9 milj. euroa. Toimintatuottojen toteutumisprosentti oli 103,3. Tuotot olivat lähes 300 000 euroa (-3,2 %) edellisvuotta pienemmät. Talousarviomuutoksia toimintatuottoihin hyväksyttiin vuoden 2020 aikana yhteensä -55 700 euroa. Myyntituottoja kertyi 2,5 milj. euroa, joka oli lähes yhtä paljon, kuin edellisenä vuotena vastaavana ajankohtana. Maksutuottoja kertyi 3,9 milj. euroa, joka oli 57 300 euroa edellisvuotta vähemmän. Tuet ja avustukset olivat 0,5 milj. euroa ja muut toimintatuotot 2,1 milj. euroa. Tukiin ja avustuksiin on kirjattu mm. työllistettävistä saatu palkkatuki, valtionkorvaus kuntouttavaan työtoimintaan, Kelan työterveyshuollon korvaus sekä erilaisia hanketukia. Muut toimintatuotot vähenivät noin 0,24 milj. euroa (- 10,4 %) viime vuodesta. Muihin tuottoihin kirjataan pääasiassa vuokratuottoja. Tämän lisäksi muita tuloja ovat kertaluonteiset muihin tulolajeihin kuulumattomat tulot. Muut toimintatuotot ovat pääasiassa vuokria yht. n. 2,1 milj. euroa, myyntivoittoja 0,01 milj. euroa ja muita sekalaisia tuottoja 0,1 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut olivat v. 2020 talousarviossa noin 63,2 milj. euroa. Ulkoisten toimintakulujen toteutuma oli noin 61,1 milj. euroa, joka oli 96,8 % talousarviosta. Laskua edelliseen vuoteen oli noin 265 000 euroa.

Ulkoisista toimintakuluista henkilöstökulujen osuus oli 25,5 milj. euroa. Henkilöstökulujen toteutuma oli 94,6 % ja ne alittivat talousarvion noin 1,5 milj. eurolla. Varsinaiset palkkamenot olivat noin 20,5 milj. euroa ja niissä oli vähennystä edelliseen vuoteen noin 20 100 euroa. Palkoista on vähennetty sairausvakuutuskorvaukset ja tapaturmakorvaukset. Näiden tulojen osuus oli vuonna 2020 yhteensä 333 433 euroa, vuonna 2019 yhteensä 280 000 euroa ja vuonna 2018 yhteensä 309 000 euroa. Henkilösivukulujen toteutuma oli noin 5,1 milj. euroa ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna noin 14 000 euroa.

Palvelujen ostojen toteutuma oli 27,5 milj. euroa, joka oli 100,2 % talousarviomäärärahasta. Palveluiden ostot olivat 45 % toteutuneista toimintakuluista. Suurimmat menot ovat asiakaspalveluiden ostot 21,3 milj. euroa, muut yhteistoimintaosuudet 1,2 milj. euroa, rakentamis- ja kunnossapitopalvelut 1,1 milj. euroa, ICT-palvelut 0,95 milj. euroa ja matkustus- ja kuljetuspalvelut 0,96 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon palvelujen ostoon oli varattu 12,9 milj. euroa ja lopullinen toteutuma oli yhteensä noin 12,2 milj. euroa. Vuoden aikana oli jo nähtävissä, että ennakkoja maksettiin enemmän kuin todellinen käyttö oli. Näin ollen ennakkojen palautusta saatiin 57 749 euroa. Vuonna 2020 erikoissairaanhoidon (VSSHP) käyttö oli noin 11,7 milj. euroa.

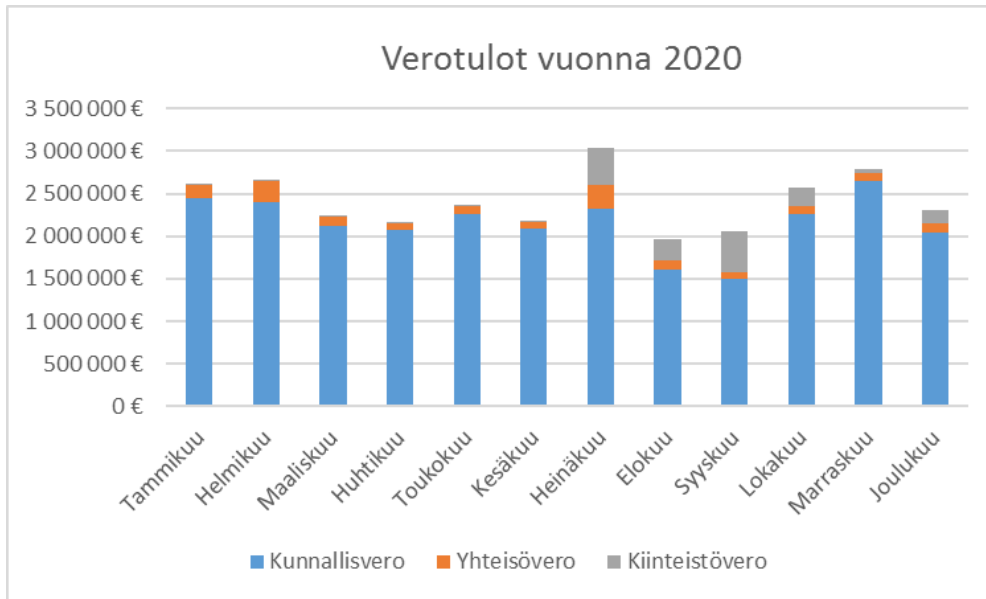
Aineet, tarvikkeet ja tavarat olivat noin 4,04 milj. euroa, avustukset noin 2,95 milj. euroa ja muut toimintakulut noin 1,1 milj. euroa, jotka ovat suurimmaksi osaksi vuokratuloja.

Talousarviossa toimintakate oli noin 54,4 milj. euroa. Tilinpäätöksessä toimintakate oli 52,12 milj. euroa ja se jäi noin 2,32 milj. euroa alle talousarvion. Vuoden 2020 toimintakate oli noin 35 427 euroa edellisvuotta suurempi.

Verotuloja oli budjetoitu 28,65 milj. euroa ja niitä kertyi yhteensä noin 28,9 milj. euroa. Vuonna 2019 verotulot olivat 27,5 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,4 milj. euroa eli noin 5,1 %.

Tuloverojen toteutuma oli noin 25,8 milj. euroa ja kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 1,5 milj. euroa eli noin 6 %. Yhteisöveron tuotto oli noin 1,5 milj. euroa, joka oli noin 132 000 euroa (9,6 %) edellisvuotta enemmän. Kiinteistövero kertyi noin 1,7 milj. euroa, joka oli 180 700 euroa edellisvuotta vähemmän.

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama
Kunnan tulovero	25 350 000	0	25 350 000	25 751 934	401 934
Kiinteistövero	1 800 000	0	1 800 000	1 662 738	-137 262
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 500 000	0	1 500 000	1 514 515	14 515
Yhteensä	28 650 000	0	28 650 000	28 929 187	279 187

Verovuodelta maksuunpantu veroja valmistuneen verotuksen mukaan:

Verovuosi	Tulovero-%	Verotettava tulo, milj. €	Muutos-%
2012	18,50	21,9	4,5 %
2013	19,00	22,8	4,1 %
2014	19,50	23,9	4,9 %
2015	19,50	23,8	-0,4 %
2016	19,50	23,9	0,6 %
2017	19,50	23,2	-3,4 %
2018	20,00	24,1	4,2 %
2019	20,00	27,5	3,0 %
2020	20,00	28,9	5,1 %

Kiinteistöveroprosentit

Verovuosi	Yleinen	Vakit. asuinrakennus	Muu rakennus
2012	0,60 %	0,32 %	0,90 %
2013	0,70 %	0,32 %	0,90 %
2014	0,70 %	0,32 %	0,90 %
2015	0,80 %	0,37 %	0,90 %
2016	0,80 %	0,37 %	0,90 %
2017	0,93 %	0,41 %	0,93 %
2018	0,93 %	0,41 %	0,93 %
2019	0,93 %	0,41 %	0,93 %
2020	0,93 %	0,41 %	0,93 %

Someron kaupungin vuoden 2020 talousarviossa valtionosuuksia ennakoitiin saatavan 26,9 milj. euroa. Lopullinen kertymä oli 29,3 milj. euroa. Ylitystä oli noin 2,4 milj. euroa, mikä johtuu pääosin valtion myöntämistä koronatukipaketeista. Kaikkiaan valtionosuudet kasvoivat edellisestä vuodesta noin 3,7 milj. euroa.

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	26 900 000	0	26 900 000	17 612 088
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	0	0	0	6 808 888
Verotulojen maks. lykk. kompensatio	0	0	0	138 881
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	0	0	0	-185 886
Verotulomenetysten kompensatiot	0	0	0	4 924 141
Yhteensä	26 900 000	0	26 900 000	29 298 112

Korkotuottoja kertyi noin 1 550 euroa. Muita rahoitustuottoja saatiin n. 123 700 euroa, joista osinkotuottoja oli noin 99 000 euroa ja muita rahoitustuottoja 24 700 euroa. Osinkotuotoista Someron Lämpö Oy maksoi 14 104 euroa, Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy 32 900 euroa ja Someron Talkkari Oy 8 120 euroa. Lisäksi osinkotuottoja saatiin Lounealta 9 369 euroa, Säästöpankkien keskuspankilta 8 250 euroa, Metsäliiton osuukunnasta 4 246 euroa ja Kuntarahoitukselta 1 600 euroa. Lainojen korkoja maksettiin noin 87 600 euroa.

Käyttöomaisuuden poistot olivat yhteensä 3,2 milj. euroa.

Lopullinen tilikauden ylijäämä on 3 milj. euroa.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2020

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMIS- VERTAILU 1-12/2020 (sisäiset ja ulkoiset erät)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITTUOTOT	6 157 450,00	66 820,00	6 224 270,00	6 728 691,03	504 421,03	108,1%
MAKSUTUOTOT	3 940 100,00	0,00	3 940 100,00	4 092 143,18	152 043,18	103,86%
TUET JA AVUSTUKSET	552 400,00	-40 200,00	512 200,00	512 435,81	235,81	100,05%
MUUT TOIMINTATUOTOT	8 006 100,00	0,00	8 006 100,00	7 828 151,81	-177 948,19	97,78%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	18 656 050,00	26 620,00	18 682 670,00	19 161 421,83	478 751,83	102,56%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-27 015 810,00	0,00	-27 015 810,00	-25 544 282,67	1 471 527,33	94,55%
PALKAT JA PALKKIOT	-21 505 700,00	0,00	-21 505 700,00	-20 469 708,61	1 035 991,39	95,18%
HENKILÖSIVUKULUT	-5 510 110,00	0,00	-5 510 110,00	-5 074 574,06	435 535,94	92,1%
ELÄKEKULUT	-4 665 200,00	0,00	-4 665 200,00	-4 413 854,61	251 345,39	94,61%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-844 910,00	0,00	-844 910,00	-660 719,45	184 190,55	78,2%
PALVELUJEN OSTOT	-31 669 400,00	12 180,00	-31 657 220,00	-31 893 457,72	-236 237,72	100,75%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 043 750,00	0,00	-4 043 750,00	-4 041 943,45	1 806,55	99,96%
AVUSTUKSET	-3 289 700,00	0,00	-3 289 700,00	-2 952 144,41	337 555,59	89,74%
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 124 800,00	0,00	-7 124 800,00	-6 853 747,73	271 052,27	96,2%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-73 143 460,00	12 180,00	-73 131 280,00	-71 285 575,98	1 845 704,02	97,48%
TOIMINTAKATE	-54 487 410,00	38 800,00	-54 448 610,00	-52 124 154,15	2 324 455,85	95,73%
VEROTULOT	28 650 000,00	0,00	28 650 000,00	28 929 187,48	279 187,48	100,97%
VALTIONOSUUDET	26 900 000,00	0,00	26 900 000,00	29 298 112,00	2 398 112,00	108,91%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	500,00	0,00	500,00	1 548,91	1 048,91	309,78%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	124 400,00	0,00	124 400,00	123 668,28	-731,72	99,41%
KORKOKULUT	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-87 574,49	12 425,51	87,57%
MUUT RAHOITUSKULUT	-24 000,00	0,00	-24 000,00	-11 029,96	12 970,04	45,96%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	900,00	0,00	900,00	26 612,74	25 712,74	2 956,97%
VUOSIKATE	1 063 490,00	38 800,00	1 102 290,00	6 129 758,07	5 027 468,07	556,09%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 133 000,00	0,00	-3 133 000,00	-3 162 713,63	-29 713,63	100,95%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-3 133 000,00	0,00	-3 133 000,00	-3 162 713,63	-29 713,63	100,95%
TILIKAUDEN TULOS	-2 069 510,00	38 800,00	-2 030 710,00	2 967 044,44	4 997 754,44	-146,11%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 069 510,00	38 800,00	-2 030 710,00	2 967 044,44	4 997 754,44	-146,11%

Tuloslaskelman toteutumisvertailu sisältää sekä ulkoiset että sisäiset erät.

7.4 Investointiosan toteutuminen

Investointeihin oli talousarviossa varattu 3 171 000 euroa. Lisämäärärahoja hyväksyttiin 20.000 euroa, jonka jälkeen talousarviomäärärahat olivat yhteensä 3 191 000 euroa.

Kiinteä omaisuus ja osakkeet

Kiinteän omaisuuden ostoon oli varattu 75 000 euroa. Maa-alueiden ostoon käytettiin n. 22 500 euroa. Maa-alueiden myyntiin oli varattu 150 000 euroa ja myynneistä saatiin noin 16 300 euroa. Palvelutalo Tervaskannon myynti ei toteutunut vuonna 2020. Osakkeiden ostoihin oli varattu 155 000 euroa ja määrärahoja käytettiin yhteensä 5 203 euroa. Vuoden 2020 aikana ostettiin Loimijoen kuntapalvelut Oy:n osakkeita yht. 2 000 euroa (+235 euroa varainsiirtovero) sekä maksettiin vuonna 2019 toteutuneen Someron Talkkari Oy:n osakkeiden oston varainsiirtoveroja.

Irtain omaisuus

Kalustomäärärahoihin ja atk-hankintoihin oli varattu kaikkiaan 386 000 euroa. Määrärahojen käyttö oli 138 210 euroa, joka koostui seuraavista hankinnoista: Lifecare-ohjelma yhteensä n. 19 500 euroa, taloushallinto-ohjelmisto n. 61 600, varhaiskasvatuksen opetuksen digitalisaatio n. 12 300 euroa, sähköiset ylioppilaskirjoitukset n. 22 000 euroa, seudullisen paikkatietojärjestelmän laajentaminen n. 11 100 euroa ja rakennuslupavalvonnan lupapalvelujärjestelmä n. 11 700 euroa.

Talonrakennus

Talousarviossa oli varattu 1 085 000 euroa talonrakennusinvestointeihin. Toteutuneet kustannukset olivat 241 900 euroa. Suurin investointi oli hammashoitolan IV-järjestelmän uusiminen, johon oli varattu 350 000 euroa. Investoinnin toteuma oli n. 60 200 euroa.

Joensuun koulun kuulusjärjestelmän rakentamiseen käytettiin n. 15 400 euroa, kaupungintalon varavoiman johtokeskukseen n. 16 300 euroa, Aholan ulkomaalaukseen ja ikkunoiden kunnostukseen n. 22 000 euroa, kiinteistöjen esteettömyyskorjauksiin n. 15 400 euroa, kiinteistöjen kulunvalvonnan korjauksiin n. 8 300 euroa, urheilukentän huoltorakennuksen n. 1 000 euroa ja katsomoon n. 11 300 euroa ja lisäkappelitilan rakentamiseen 31 400 euroa.

Vuodesta 2018 alkaen keskeneräisissä investoinneissa on ollut Pitkäjärven koulun investointimeno 3 601 euroa, joka koostui arkkitehtisuunnittelusta ja kustannusarvioiden laadinnasta. Koska suunniteltu investointi ei toteutunut, kirjattiin keskeneräisistä investoinneista jo aiheutuneet menot (3 601 euroa) talonrakennusinvestointien oikaisuksi ja kiinteistöjen kunnossapidon kustannuspaikalle menoksi.

Talonrakennusinvestoinneissa Uimahallin kiinteistön investointimenoja vähentää Nordic Guaranteen kaupungille suorittama 400 000 euron sovintokorvaus ja Rakennusliike Kerroskivi Oy:n konkurssissa suoritettu 19 474,87 euron jako-osuus.

Talousarviossa oli varattu julkisen käyttöomaisuuden rakentamiseen 1 470 000 euroa. Toteutuneet kustannukset olivat n. 522 200 euroa. Urheilukentän saneeraukseen käytettiin n. 2 500 euroa. Kaavateitä päällystettiin n. 98 200 eurolla ja kaavateiden rakentamiseen käytettiin n. 306 200 eurolla. Katuvalaistukseen käytettiin n. 43 300 euroa. Mäkelän alueen kunnallistekniikkaan käytettiin n. 2 900 euroa. Kaislarannan kunnallistekniikkaa peruskorjattiin n. 43 600 eurolla. Frisbeegolf-ratakentän rakentamiseen käytettiin n. 11 900 euroa ja pururadan kunnostukseen n. 13 600 euroa.

Tietokoneohjelmistot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9200	Effica eArkisto 2. vaihe	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Menot		-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Tulot		0	0	0	0	0		
9201	Suun terveydenhuollon uusi versio	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Menot		-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Tulot		0	0	0	0	0		
9202	Lifecare 2.0	-35 000	0	-35 000	-18 674	16 327	46,65%	53,35%
Menot		-35 000	0	-35 000	-18 674	16 327	46,65%	53,35%
Tulot		0	0	0	0	0		
9203	Lifecare itseilmoittautuminen	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Menot		-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Tulot		0	0	0	0	0		
9204	Lifecare kansalaisen ajanvaraus	-15 000	0	-15 000	-443	14 558	97,05%	2,95%
Menot		-15 000	0	-15 000	-443	14 558	97,05%	2,95%
Tulot		0	0	0	0	0		
9205	Lifecare Omahaito labrojen lähetykseen	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%
Menot		-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%
Tulot		0	0	0	0	0		
9206	Lifecare SMS-muistutukset	-15 000	0	-15 000	-354	14 646	97,64%	2,36%
Menot		-15 000	0	-15 000	-354	14 646	97,64%	2,36%
Tulot		0	0	0	0	0		
9207	Lifecare GDPR	-23 000	0	-23 000	0	23 000	100,0%	0,0%
Menot		-23 000	0	-23 000	0	23 000	100,0%	0,0%
Tulot		0	0	0	0	0		
9208	Talouhallinto-ohjelmisto	-70 000	0	-70 000	-61 642	8 358	11,94%	88,06%
Menot		-70 000	0	-70 000	-61 642	8 358	11,94%	88,06%
Tulot		0	0	0	0	0		
9209	Palkka- ja henkilöstöhallinnon ohjelmisto	-50 000	0	-50 000	0	50 000	100,0%	0,0%
Menot		-50 000	0	-50 000	0	50 000	100,0%	0,0%
Tulot		0	0	0	0	0		
9210	Opetuksen digilisaatio (varhaiskasvatus)	-13 000	0	-13 000	-12 278	722	5,55%	94,45%
Menot		-13 000	0	-13 000	-12 278	722	5,55%	94,45%
Tulot		0	0	0	0	0		
9211	Sähköiset ylioppilaskirjoitukset	-20 000	0	-20 000	-21 957	-1 957	-9,79%	109,79%
Menot		-20 000	0	-20 000	-21 957	-1 957	-9,79%	109,79%
Tulot		0	0	0	0	0		
9212	Seudullisen paikkatietojärjestelmän laajentaminen	-13 000	0	-13 000	-11 146	1 854	14,26%	85,74%
Menot		-13 000	0	-13 000	-11 146	1 854	14,26%	85,74%
Tulot		0	0	0	0	0		
9213	Rakennusvalvonnan lupapalvelu (eSevices)	-12 000	0	-12 000	-11 716	284	2,37%	97,63%
Menot		-12 000	0	-12 000	-11 716	284	2,37%	97,63%
Tulot		0	0	0	0	0		
Tietokoneohjelmistot yhteensä		-371 000	0	-371 000	-138 210	232 790	62,75%	37,25%
Menot		-371 000	0	-371 000	-138 210	232 790	62,75%	37,25%
Tulot		0	0	0	0	0		
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0		
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	0	0		

Maa- ja vesialueet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9000 Maa-alueet	75 000	0	75 000	-6 249	-81 249	-108,33%	-8,33%
Menot	-75 000	0	-75 000	-22 510	52 490	69,99%	30,01%
Tulot	150 000	0	150 000	16 261	-133 739	-89,16%	10,84%
Pysyvien vastaavien myynnit	150 000	0	150 000	16 261	-133 739	-89,16%	10,84%
110 KI / Maa- ja vesialueet yhteensä	75 000	0	75 000	-6 249	-81 249	-108,33%	-8,33%
Menot	-75 000	0	-75 000	-22 510	52 490	69,99%	30,01%
Tulot	150 000	0	150 000	16 261	-133 739	-89,16%	10,84%
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		
Pysyvien vastaavien myynnit	150 000	0	150 000	16 261	-133 739	-89,16%	10,84%

Rakennukset	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9500 Joensuun koulu (kuulutusjärjestelmän uusimin.)	-25 000	0	-25 000	-15 366	9 634	38,54%	61,46%
Menot	-25 000	0	-25 000	-15 366	9 634	38,54%	61,46%
Tulot	0	0	0	0	0		
9501 Kaupungintalo (varavoima johtokeskus)	-25 000	0	-25 000	-16 324	8 676	34,7%	65,3%
Menot	-25 000	0	-25 000	-16 324	8 676	34,7%	65,3%
Tulot	0	0	0	0	0		
9502 Ahola (ulkomaalaus, ikkunoiden ja ovien kunnost.)	-40 000	0	-40 000	-21 959	18 041	45,1%	54,9%
Menot	-40 000	0	-40 000	-21 959	18 041	45,1%	54,9%
Tulot	0	0	0	0	0		
9503 Kiiruun talo (ikkunoiden ja ovien kunnostus)	-30 000	0	-30 000	0	30 000	100,0%	0,0%
Menot	-30 000	0	-30 000	0	30 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9504 Katajakoti (varavoimakone)	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Menot	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9507 Hammashoitola (IV-järjestelmän uusiminen)	-350 000	0	-350 000	-60 152	289 848	82,81%	17,19%
Menot	-350 000	0	-350 000	-60 152	289 848	82,81%	17,19%
Tulot	0	0	0	0	0		
9508 Kiinteistöjen esteettömyyskorjaukset	-25 000	0	-25 000	-15 400	9 600	38,4%	61,6%
Menot	-25 000	0	-25 000	-15 400	9 600	38,4%	61,6%
Tulot	0	0	0	0	0		
9509 Kiinteistöjen kulunvalvonta / hoivakut. (2019-2020)	-30 000	0	-30 000	-8 297	21 703	72,34%	27,66%
Menot	-30 000	0	-30 000	-8 297	21 703	72,34%	27,66%
Tulot	0	0	0	0	0		
9510 Kiinteistöjen muut korjaukset	-71 000	0	-71 000	0	71 000	100,0%	0,0%
Menot	-71 000	0	-71 000	0	71 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9511 Urheilukentän huoltorakennus	-20 000	0	-20 000	-975	19 025	95,13%	4,88%
Menot	-20 000	0	-20 000	-975	19 025	95,13%	4,88%
Tulot	0	0	0	0	0		
9512 Urheilukentän katsomo	-50 000	0	-50 000	-11 290	38 710	77,42%	22,58%
Menot	-50 000	0	-50 000	-11 290	38 710	77,42%	22,58%
Tulot	0	0	0	0	0		
9513 Lisäkappelitila	-29 000	0	-29 000	-31 424	-2 424	-8,36%	108,36%
Menot	-29 000	0	-29 000	-31 424	-2 424	-8,36%	108,36%
Tulot	0	0	0	0	0		
9514 Uimahalli	0	0	0	419 475	419 475		
Menot	0	0	0	419 475	419 475		
Tulot	0	0	0	0	0		
9528 Pitkäjärven koulu	0	0	0	3 601	3 601		
Menot	0	0	0	3 601	3 601		
Tulot	0	0	0	0	0		
111 KI / Rakennukset yhteensä	-710 000	0	-710 000	241 890	951 890	134,1%	-34,1%
Menot	-710 000	0	-710 000	241 890	951 890	123,9%	34,1%
Tulot	0	0	0	0	0		
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		

Kiinteät rakenteet ja laitteet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9505 Urheilukenttä (saneeraus)	-245 000	0	-245 000	-2 501	242 499	98,98%	1,02%
Menot	-350 000	0	-350 000	-2 501	347 499	99,29%	0,71%
Tulot	105 000	0	105 000	0	-105 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	105 000	0	105 000	0	-105 000	-100,0%	0,0%
9506 Urheilukentän muut liikuntakentät	-25 000	0	-25 000	0	25 000	100,0%	0,0%
Menot	-25 000	0	-25 000	0	25 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9700 Kaavateiden kestöpäällystys	-90 000	0	-90 000	-98 234	-8 234	-9,15%	109,15%
Menot	-90 000	0	-90 000	-98 234	-8 234	-9,15%	109,15%
Tulot	0	0	0	0	0		
9701 Kaavateiden rakentaminen	-300 000	0	-300 000	-306 193	-6 193	-2,06%	102,06%
Menot	-300 000	0	-300 000	-306 193	-6 193	-2,06%	102,06%
Tulot	0	0	0	0	0		
9702 Katuvalaistus	-70 000	0	-70 000	-43 315	26 685	38,12%	61,88%
Menot	-70 000	0	-70 000	-43 315	26 685	38,12%	61,88%
Tulot	0	0	0	0	0		
9703 Kevyenliikenteen väylät	-400 000	0	-400 000	0	400 000	100,0%	0,0%
Menot	-495 000	0	-495 000	0	495 000	100,0%	0,0%
Tulot	95 000	0	95 000	0	-95 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	95 000	0	95 000	0	-95 000	-100,0%	0,0%
9704 Joensuuntien esteettömyyskorjaukset	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Menot	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9705 Keskustaajaman liikenneturvallisuuden parantam.	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Menot	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9706 Mäkelän alueen kunnallistekniikka	-50 000	0	-50 000	-2 852	47 148	94,3%	5,7%
Menot	-50 000	0	-50 000	-2 852	47 148	94,3%	5,7%
Tulot	0	0	0	0	0		
9707 Hulevesiverkosto (Kaislaranta)	-350 000	0	-350 000	-43 603	306 397	87,54%	12,46%
Menot	-350 000	0	-350 000	-43 603	306 397	87,54%	12,46%
Tulot	0	0	0	0	0		
9708 Puistojen rakentaminen	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9709 Frisbeegolf-ratakenttä (Rankk.)	-20 000	0	-20 000	-11 900	8 100	40,5%	59,5%
Menot	-20 000	0	-20 000	-11 900	8 100	40,5%	59,5%
Tulot	0	0	0	0	0		
9710 Pururadan kunnostus	-15 000	0	-15 000	-13 620	1 380	9,2%	90,8%
Menot	-15 000	0	-15 000	-13 620	1 380	9,2%	90,8%
Tulot	0	0	0	0	0		
113 Kl / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-1 645 000	0	-1 645 000	-522 219	1 122 781	68,25%	31,75%
Menot	-1 845 000	0	-1 845 000	-522 219	1 322 781	69,07%	28,3%
Tulot	200 000	0	200 000	0	-200 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	200 000	0	200 000	0	-200 000	-100,0%	0,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		

Koneet ja kalusto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9214 Auto kuntouttavaan työtoimintaan	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Menot	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9215 Perusopetuksen etäopetuslaitteet	0	-20 000	-20 000	-17 076	2 924	14,62%	85,38%
Menot	0	-20 000	-20 000	-17 076	2 924	14,62%	85,38%
Tulot	0	0	0	0	0		
116 KI / Koneet ja kalusto yhteensä	-15 000	-20 000	-35 000	-17 076	17 924	51,21%	48,79%
Menot	-15 000	-20 000	-35 000	-17 076	17 924	51,21%	48,79%
Tulot	0	0	0	0	0		
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		

Osakkeet ja osuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9100 Osakkeet	25 000	0	25 000	-5 203	-30 203	-120,81%	-20,81%
Menot	-155 000	0	-155 000	-5 203	149 797	96,64%	3,36%
Tulot	180 000	0	180 000	0	-180 000	-100,0%	0,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	180 000	0	180 000	0	-180 000	-100,0%	0,0%
120 KI / Osakkeet ja osuudet yhteensä	25 000	0	25 000	-5 203	-30 203	-120,81%	-20,81%
Menot	-155 000	0	-155 000	-5 203	149 797	96,64%	3,36%
Tulot	180 000	0	180 000	0	-180 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		
Pysyvien vastaavien myynnit	180 000	0	180 000	0	-180 000	-100,0%	0,0%

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
YHTEENSÄ	-2 641 000	-20 000	-2 661 000	-447 067	2 213 933	83,2%	16,8%
Menot	-3 171 000	-20 000	-3 191 000	-463 328	2 727 672	82,2%	14,5%
Tulot	530 000	0	530 000	16 261	-513 739	-96,93%	3,07%
Rahoitusosuudet	200 000	0	200 000	0	-200 000	-100,0%	0,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	330 000	0	330 000	16 261	-313 739	-95,07%	4,93%

8 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion tuloslaskelma- ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä viimeksi mainittuja eriä ovat mm. antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

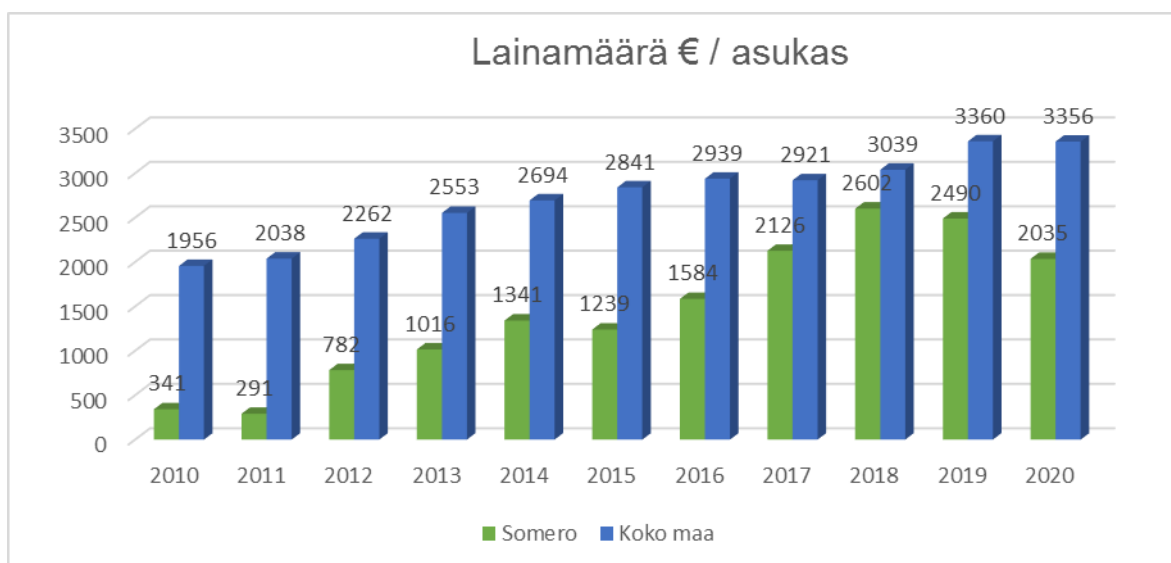
Rahoituslaskelman ensimmäinen luku on tuloslaskelmasta siirtyvä vuosikate 6,1 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauserät sisältävät maa-alueiden ja osakkeiden myyntivoittoa 22 122 euroa.

Investointeihin oli varattu noin 2,7 milj. euroa. Investointien käyttö oli noin 0,5 milj. euroa. Todelliset investointimenot olivat 420.000 suuremmat, sillä investointimenoja vähentävät Nordic Guaranteen kaupungille suorittama 400 000 euron sovintokorvaus ja Rakennusliike Kerroskivi Oy:n konkurssissa suoritettu 19 474,87 euron jako-osuus. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ovat maa-alueiden ja osakkeiden myyntituloja n. 23 122 euroa.

Antolainojen lisäyksiä ei vuoden aikana kirjattu. Vähennyksiin on kirjattu Ktö Oy Jukolantien antolainan lyhennykset 5 496 euroa sekä Jäähallin lyhennys 10 000 euroa. Vuoden 2020 aikana ei nostettu pitkäaikaista lainaa. Sen sijaan nostettiin lyhytaikaista kassalainaa Kuntarahoituksen kuntatodistusohjelmasta. Lyhytaikainen laina maksettiin vuoden 2020 aikana takaisin Kuntarahoitukselle, joten sitä ei ollut jäljellä 31.12.2020. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin n. 2,3 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoituksen rahavirran yhdistäminen osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilivuoden aikana.

Kassavarat kasvoivat vuoden aikana noin 2,6 milj. euroa. Kassavaroja oli vuoden lopussa yhteensä noin 4,86 milj. euroa.

8.1 Yhteenvedo määrärahojen toteutumisesta

	Määrärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talous-arvio	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaalit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta	21	0	21	13	8	0	0	0	0	0
Tilintarkastus	21	0	21	13	8	0	0	0	0	0
Kaupunginhallitus	2 135	-4	2 131	1 999	132	384	-19	366	290	-75
Hallinto	1 464	-6	1 459	1 352	107	19	-2	17	44	27
Elinkeinoelämän kehittäminen	319	-1	318	263	55	2	0	2	1	-1
Maataloustoimi	276	3	279	263	16	113	-16	96	97	1
Maa- ja metsätilat	76	0	76	121	-45	250	0	250	148	-102
Perusturvalautakunta	37 227	60	37 287	37 156	131	5 010	16	5 027	5 805	778
Hallinto ja huolto	1 043	-5	1 039	911	128	58	-2	56	84	28
Ympäristöterveydenhuolto	390	0	390	362	28	1	0	1	1	0
Kansanterveysyö	5 028	112	5 139	5 001	138	917	48	965	932	-33
Erikoissairaanhoido	13 000		13 000	12 351	649	0	0	0	0	0
Sosiaalityö	5 286	-10	5 277	5 486	-209	648	-4	645	541	-104
Vanhustyö	10 559	-29	10 530	10 541	-11	3 164	-23	3 141	4 033	892
Kehitysvammatyö	1 921	-9	1 912	2 503	-591	222	-4	219	214	-5
Sivistyslautakunta	13 692	-118	13 576	12 922	654	1 647	-40	1 607	1 370	-238
Sivistystoimen hallinto	320	-3	318	288	30	3	-1	2	0	-2
Peruskoulutus	6 285	-66	6 220	6 005	215	694	-18	676	591	-85
Toisen asteen koulutus	932	-4	928	951	-23	27	-2	25	27	2
Vapaa sivistystyö	427	-2	426	371	55	106	-1	106	76	-30
Kirjastoimi	498	-4	494	494	0	12	-2	11	15	4
Vapaa-aikatoimi	1 218	-2	1 217	1 163	54	346	-1	345	282	-63
Varhaiskasvatus	4 011	-39	3 973	3 650	323	458	-16	442	378	-64
Tekninen lautakunta	9 280	-29	9 251	8 398	853	1 676	-12	1 664	1 476	-187
Tekninen hallinto	1 605	-5	1 601	1 485	116	20	-2	18	11	-7
Tilahallinto	6 341	-23	6 318	5 772	546	1 487	-9	1 478	1 285	-193
Liikennealueet ja yleiset alueet	627	-2	625	478	147	8	-1	7	6	-1
Vesihuolto	59	0	59	15	44	160	0	160	167	7
Suojelutoimi	649	0	649	647	1	0	0	0	7	7
Ympäristölautakunta	908	-4	904	643	261	58	-1	56	65	10
Tietoimi	235	0	235	203	32	0	0	0	0	0
Rakennusvalvonta	72	-1	71	61	10	46	0	46	48	2
Ympäristönsuojelu	107	-1	106	130	-24	4	0	4	14	10
Yhdyskuntasuunnittelu	382	-2	380	143	237	7	-1	6	4	-2
Ympäristötoimen hallinto	112	-1	111	105	6	0	0	0	0	0
KÄYTTÖTALOUSOSA YHT.	63 263	-95	63 168	61 130	2 038	8 775	-56	8 720	9 006	286
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						28 650		28 650	28 929	-279
Valtionosuudet						26 900		26 900	29 298	-2 398
Korkotulot						1		1	2	-1
Muut rahoitustulot						124		124	124	0
Korkomenot	100		100	88	12					
Muut rahoitusmenot	24		24	11	13					
TULOSLASKELMAOSA YHT.	124	0	124	99	25	55 675	0	55 675	58 353	-2 678

	Määrärahat (1000 €)			Toteu- tuma	Poikke- ama	Tuloarviot (1000 €)			Toteu- tuma	Poikke- ama
	Alkup. talous- arvio	TA:n muut.	TA muut. jälkeen			Alkup. talous- arvio	TA:n muut.	TA muut. jälkeen		
INVESTOINTIOSA										
Kaupunginhallitus	230	0	230	28	202	330	0	330	16	-314
Kiinteä omaisuus (maa-alueet)	75		75	23	52	150		150	16	-134
Kiinteä omaisuus (rakennukset)	0		0	0	0	0		0	0	0
Osakkeet	155		155	5	150	180		180	0	-180
Tietokoneohjelmistot	371	0	371	138	233	0	0	0	0	0
Effica eArkisto	35		35	0	35					
Suunterveydenhuolto	35		35	0	35					
Lifecare 2,0	35		35	19	16					
Lifecare itseilmoittautuminen	15		15	0	15					
Lifecare kansalaisten ajanvar.	15		15	0	15					
Lifecare Omahoito labr.lähett.	20		20	0	20					
Lifecare SMS-muistutukset	15		15	0	15					
Lifecaren GDPR	23		23	0	23					
Taloushallinto-ohjelmisto	70		70	62	8					
Palkka- ja henk.hall. ohjelm.	50		50	0	50					
Opetuksen digitalis. varhaiskasv.	13		13	12	1					
Sähköiset ylioppilaskirjoitukset	20		20	22	-2					
Seud. paikkatietojärj. laaj.	13		13	11	2					
Rakennusvalv. lupap.	12		12	12	0					
Tekninen lautakunta	2 570	20	2 590	297	2 293	200	0	200	0	-200
Koneet- ja kalusto	15	20	35	17	18					
Talorakennus:	710		710	-243	953	0	0	0	0	0
Joensuun koulu	25		25	15	10					0
Kaupungintalo	25		25	16	9					
Ahola	40		40	22	18					
Kiurun talo	30		30	0	30					
Katajakoti	15		15	0	15					
Hammashoitola	350		350	60	290					
Kiinteistöjen esteettömyyskorj.	25		25	15	10					
Kiinteistöjen kulunvalv./hoivakut.	30		30	8	22					
Kiinteistöjen muut korjaukset	71		71	0	71					
Uurheilukentän huoltorakennus	20		20	1	19					
Urheilukentän katsomo	50		50	11	39					
Lisäkappelitila	29		29	31	-2					
Uimahalli	0		0	-419	419	0		0	0	0
Pitkäjärven koulu	0		0	-3	3					
Julkisen käyttöomaisuus	1 845	0	1 845	523	1 322	200	0	200	0	-200
Urheilukenttä	245		245	3	242	105		105	0	-105
Urheilukentän muut liikuntake.	25		25	0	25					
Kaavateiden kestopäällystyks	90		90	98	-8					
Kaavateiden rakentaminen	300		300	306	-6					
Katuvalaistus	70		70	43	27					
Kevyenliikenteen väylät	400		400	0	400	95		95	0	-95
Joensuuntien esteettömyyskorj.	35		35	0	35					
Keskustaaaaj. liikenneturv. parant.	35		35	0	35					
Mäkelän alueen kunnallistekniikka	50		50	3	47					
Hulevesiverkosto (Kaislaranta)	350		350	44	306					
Puistojen rakentaminen	10		10	0	10					
Fisbeegolf-ratakenttä	20		20	12	8					
Pururadan kunnostaminen	15		15	14	1					
Rahoitusosuudet	200		200	0	200					
INVESTOINTIOSA YHT.	3 171	20	3 191	463	2 728	530	0	530	16	-514
RAHOITUSOSA										
Satunnaiset kulut	0		0		0	0		0	0	0
Tulorahoituksen korj.erät	0		0	7	-7					
Antolainasaam. lisäykset	0		0	0	0					
Antolainasaam. vähenn.						16		16	15	1
Pitkäaik. lainojen väh.	2 300		2 300	2 316	-16					
Pitkäaik. lainojen lisäys						3 800		3 800	0	3 800
Lyhytaikaisten lainojen muutos						0		0	1 800	1 800
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0	0		0	0	0
Muut maksuvaliuden muutokset	0		0	0	0	130		130	1 014	-884
RAHOITUSOSA YHT.	2 300	0	2 300	2 323	-23	3 946	0	3 946	2 829	4 717
YHTEENSÄ	68 858	-75	68 783	64 015	4 768	68 926	-56	68 871	70 204	1 811

9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

SOMERON KAUPUNKI TULOSLASKELMA ULKOISET ERÄT

	1.1.-31.12.2020		1.1.13.12.2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 521 510,99		2 520 892,86	
Maksutuotot	3 902 006,53		3 959 274,84	
Tuet ja avustukset	512 435,81		515 638,48	
Muut toimintatuotot	2 069 784,85	9 005 738,18	2 309 727,32	9 305 533,50
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-20 469 708,61		-20 489 812,83	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-4 413 854,61		-4 407 052,18	
Muut henkilösivukulut	-660 719,45		-681 536,50	
Palvelujen ostot	-27 499 194,32		-27 496 576,29	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 039 235,90		-3 890 518,98	
Avustukset	-2 951 899,41		-3 340 413,67	
Muut toimintakulut	-1 095 280,03	-61 129 892,33	-1 088 349,75	-61 394 260,20
TOIMINTAKATE		-52 124 154,15		-52 088 726,70
Verotulot		28 929 187,48		27 510 074,63
Valtionosuudet		29 298 112,00		25 650 130,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 548,91		1 197,60	
Muut rahoitustuotot	123 668,28		182 736,94	
Korkokulut	-87 574,49		-98 832,31	
Muut rahoituskulut	-11 029,96	26 612,74	-19 669,93	65 432,30
VUOSIKATE		6 129 758,07		1 136 910,23
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 162 713,63		-3 282 695,61	
ARVONALENTUMISET	0,00	-3 162 713,63	0,00	-3 282 695,61
TILIKAUDEN TULOS		2 967 044,44		-2 145 785,38
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		2 967 044,44		-2 145 785,38

RAHOITUSLASKELMA 1-12/2020	2 020	2 019	2 018
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	6 129 758,07	1 136 910,23	2 363 466,84
Satunnaist erät	0,00	0,00	70 428,17
Tulorahoituksen korjauserät	-6 860,96	-71 680,86	-65 289,06
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-463 327,63	-2 866 199,75	-7 061 108,05
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	397 358,20	305 435,48
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	23 122,00	146 806,00	2 057 310,62
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 682 691,48	-1 256 806,18	-2 329 756,00
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainaanamisen lisäykset	0,00	0,00	-200 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	15 496,00	15 496,00	5 496,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0,00	0,00	5 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-2 316 104,92	-2 072 168,36	-1 989 276,11
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-1 800 000,00	800 000,00	1 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	0,00	0,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18 931,37	-37 937,70	-27 691,03
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 430,69	1 433,22	1 220,45
Saamisten muutos	721 432,78	6 162,44	-127 655,16
Korottomien velkojen muutos	314 321,43	49 953,60	307 310,96
Rahoituksen rahavirta	-3 086 216,77	-1 237 060,80	3 969 405,11
Rahavarojen muutos	2 596 474,71	-2 493 866,98	1 639 649,11

TASE

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	75 810 944,43	78 542 087,47	OMA PÄÄOMA	58 461 784,67	55 494 740,23
Aineettomat hyödykkeet	302 592,08	146 476,62	Peruspääoma	27 946 987,54	27 946 987,54
Aineettomat oikeudet	302 592,08	146 476,62	Edell. tilikauden yli-/alijäämä	27 547 752,69	29 693 538,07
Muut pitkäaikaiset menot			Tilikauden yli-/alijäämä	2 967 044,44	-2 145 785,38
Aineelliset hyödykkeet	60 144 318,21	63 021 283,27	PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet	6 550 800,82	6 544 552,11	Muut pakolliset varaukset		
Rakennukset	46 905 418,46	49 071 879,72	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 621 426,39	1 636 037,32
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 990 681,87	6 437 490,93	Valtion toimeksiannot	130 514,12	87 190,09
Koneet ja kalusto	456 573,86	648 771,92	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 410 564,72	1 487 389,05
Muut aineelliset hyödykkeet	69 705,56	69 705,56	Muut toimeksiantojen pääomat	80 347,55	61 458,18
Ennakkom. ja keskenen. hankin.	171 137,64	248 883,03	VIERAS PÄÄOMA	24 409 137,33	28 210 920,82
Sijoitukset	15 364 034,14	15 374 327,58	Pitkäaikainen	15 263 860,14	17 580 568,51
Osakkeet ja osuudet	14 429 330,56	14 424 128,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	15 087 824,18	17 378 254,46
Muut lainasaamiset	780 003,27	795 499,27	Muut velat	176 035,96	202 314,05
Muut saamiset	154 700,31	154 700,31	Lyhytaikainen	9 145 277,19	10 630 352,31
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	490 960,57	486 640,13	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	2 290 430,28	4 090 430,28
Lahjoitusrahastojen varat	490 960,57	486 640,13	Lainat julkisyhteisöiltä	26 278,10	25 674,65
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 190 443,39	6 312 970,77	Saadut ennakot	250 850,08	127 419,13
Vaihto-omaisuus	9 781,80	7 351,11	Lyhytaikaiset ostovelat	2 464 456,59	2 380 694,65
Aineet ja tarvikkeet	9 781,80	7 351,11	Muut velat	415 483,25	436 964,20
Saamiset	3 315 865,34	4 037 298,12	Siirtovelat	3 697 778,89	3 569 169,40
Pitkäaikaiset saamiset	1 177 070,00	1 307 856,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	84 492 348,39	85 341 698,37
Lainasaamiset		0,00			
Muut saamiset	1 177 070,00	1 307 856,00			
Lyhytaikaiset saamiset	2 138 795,34	2 729 442,12			
Myyntisaamiset	1 495 006,33	1 658 064,69			
Lainasaamiset	0,00	0,00			
Muut saamiset	566 195,01	472 599,63			
Siirtosaamiset	77 594,00	598 777,80			
Rahat ja pankkisaamiset	4 864 796,25	2 268 321,54			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 492 348,39	85 341 698,37			

KONSERNITULOSLASKELMA (ulkoiset)

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
	€	€	€
Toimintatuotot	34 099 706	33 877 171	34 282 736
Toimintakulut	-85 597 653	-85 059 598	-82 674 904
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	21 566	17 163	2 480
TOIMINTAKATE	-51 476 381	-51 165 264	-48 389 688
Verotulot	28 863 531	27 441 747	26 644 247
Valtionosuudet	31 424 458	27 594 342	27 186 312
Rahoitustuotot ja -kulut:			
Korkotuotot	32 739	6 198	5 633
Muut rahoitustuotot	42 866	162 241	109 385
Korkokulut	-203 332	-231 007	-248 669
Muut rahoituskulut	-22 259	-42 485	-28 457
VUOSIKATE	8 661 622	3 765 772	5 278 763
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 617 468	-5 712 314	-5 737 861
Omistuksen eliminointierot	-2 451	2 992	5 298
Arvonalentumiset	0	-323	-25 193
Satunnaiset erät	0	21 896	70 428
Tilikauden tulos	3 041 703	-1 921 977	-408 565
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Tilikauden verot	-60 369	-105 651	-109 767
Laskennalliset verot	67 617	8 093	15 415
Vähemmistöosuudet	-7 277	3 981	-11 820
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 041 674	-2 015 555	-514 737

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
	€	€	€
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	8 661 622	3 765 772	5 278 762
Satunnaiset erät	0	21 896	70 428
Tilikauden verot	-2 261	-103 705	-138 506
Tulorahoituksen korjauserät	-56 252	-24 479	-24 839
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 617 155	-4 503 063	-7 051 129
Rahoitusosuudet investointimenoihin	73 873	424 147	348 970
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	94 029	333 778	124 856
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 153 857	-85 654	-1 391 458
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-193	0	-200 086
Antolainasaamisten vähennykset	10 000	10 000	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	173 197	25 536	5 550 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 111 112	-3 271 093	-3 399 570
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 361 159	1 022 461	980 968
Oman pääoman muutokset	-1 619	-3 391	-21 778
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-20 287	-35 936	-32 179
Vaihto-omaisuuden muutos	-255 314	54 664	-30 935
Saamisten muutokset	683 743	-457 240	-945 906
Korottomien velkojen muutokset	539 935	130 727	903 983
Rahoituksen rahavirta	-4 342 808	-2 524 274	2 804 498
Rahavarojen muutos	2 811 048	-2 609 927	1 413 040

KONSERNITASE

	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA	€	€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	90 995 360	94 873 882	96 939 237
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	<i>473 502</i>	<i>464 771</i>	<i>432 423</i>
Aineettomat oikeudet	436 455	277 672	393 575
Muut pitkävaikutteiset menot	37 046	54 991	38 848
Ennakkomaksut	0	132 109	0
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	<i>87 697 675</i>	<i>91 718 294</i>	<i>93 718 390</i>
Maa- ja vesialueet	7 311 839	7 315 537	7 332 481
Rakennukset	63 456 915	66 436 015	68 309 160
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 363 826	10 909 165	10 476 618
Koneet ja kalusto	5 655 189	6 206 721	6 511 963
Muut aineelliset hyödykkeet	152 445	165 326	162 569
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	757 461	685 530	925 599
<i>Sijoitukset</i>	<i>2 824 183</i>	<i>2 690 817</i>	<i>2 788 424</i>
Osakkuusyhteisöosuudet	264 560	82 206	70 840
Muut osakkeet ja osuudet	1 825 990	1 826 659	1 963 868
Muut lainasaamiset	697 372	745 884	717 372
Muut saamiset	36 261	36 069	36 345
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	707 063	708 131	700 826
Valtion toimeksiannot	81 983	56 349	115 153
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	517 062	512 108	511 391
Muut toimeksiantojen varat	108 018	139 674	74 281
VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 623 570	15 217 942	17 195 819
<i>Vaihto-omaisuus</i>	<i>757 304</i>	<i>501 989</i>	<i>549 537</i>
Aineet ja tarvikkeet	599 939	353 977	403 528
Keskeneräiset tuotteet	37 666	28 580	22 469
Muu vaihto-omaisuus	119 678	119 432	123 441
Ennakkomaksut	20	0	100
<i>Saamiset</i>	<i>6 247 902</i>	<i>6 922 396</i>	<i>6 283 017</i>
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	<i>598 614</i>	<i>487 830</i>	<i>414 152</i>
Lainasaamiset	393	393	393
Muut saamiset	47 019	3 161	3 382
Siirtosaamiset	551 203	484 277	410 377
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	<i>5 649 288</i>	<i>6 434 566</i>	<i>5 868 865</i>
Myyntisaamiset	2 982 644	3 358 749	3 311 315
Lainasaamiset	1 299 822	1 324 404	962 291
Laskennalliset verosaamiset	31 955	8 544	59 238
Muut saamiset	995 427	710 178	711 792
Siirtosaamiset	339 440	1 032 691	824 229
<i>Rahoitusarvopaperit</i>	<i>906 606</i>	<i>705 596</i>	<i>1 803 766</i>
Osakkeet ja osuudet	906 606	705 596	1 803 766
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0	0	0
<i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	<i>9 711 758</i>	<i>7 087 961</i>	<i>8 559 499</i>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 325 993	110 799 955	114 835 882

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
	€	€	€
OMA PÄÄOMA	66 125 688	62 809 764	64 840 512
Peruspääoma	27 946 988	27 946 988	27 946 988
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	925	925	0
Arvonkorotusrahasto	52 450	52 450	51 885
Muut omat rahastot	3 051 371	3 051 418	3 080 668
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	32 032 281	33 773 539	34 275 708
Tilikauden yli-/alijäämä	3 041 674	-2 015 555	-514 737
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	157 966	136 680	244 372
PAKOLLISET VARAUKSET	776 541	776 236	784 435
Eläkevaraukset	2 572	2 671	3 736
Muut pakolliset varaukset	773 970	773 565	780 699
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 847 319	1 868 672	1 897 303
Valtion toimeksiannot	213 578	144 115	146 777
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 443 333	1 521 516	1 635 565
Muut toimeksiantojen pääomat	190 408	203 041	114 960
VIERAS PÄÄOMA	40 418 479	45 208 604	47 069 260
<i>Pitkäaikainen</i>	<i>24 516 631</i>	<i>28 361 604</i>	<i>31 808 681</i>
<i>Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma</i>	<i>22 659 286</i>	<i>26 598 254</i>	<i>30 104 767</i>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 489 749	25 679 762	28 938 172
Lainat julkisyhteisöiltä	167 726	916 682	1 164 785
Lainat muilta luotonantajilta	1 810	1 810	1 810
<i>Pitkäaikainen koroton vieras pääoma</i>	<i>1 857 345</i>	<i>1 763 350</i>	<i>1 703 914</i>
Saadut ennakot	36 423	9 203	11 653
Muut velat	1 820 922	1 754 147	1 692 261
<i>Lyhytaikainen</i>	<i>15 901 848</i>	<i>16 847 000</i>	<i>15 260 579</i>
<i>Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma</i>	<i>3 917 432</i>	<i>5 289 107</i>	<i>3 980 648</i>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 890 127	5 059 210	3 760 240
Lainat julkisyhteisöiltä	27 305	229 897	220 408
<i>Lyhytaikainen koroton vieras pääoma</i>	<i>11 984 416</i>	<i>11 557 893</i>	<i>11 279 931</i>
Saadut ennakot	335 723	219 339	212 243
Ostovelat	3 577 526	3 558 499	3 328 728
Muut velat	961 732	954 245	1 420 049
Siirtovelat	7 010 169	6 718 035	6 216 516
Laskennalliset verovelat	99 266	107 776	102 395
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 325 993	110 799 955	114 835 882

10 Tilinpäätöksen liitetiedot

10.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetiedot on numeroitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti. Mikäli yleisohjeen mukaiseen liitetietoon ei tule mitään tietoja ei kyseistä liitetietoa esitetä. Kaupungilla ei ole ilmoitettavaa seuraavien liitetietojen osalta: 2, 3, 4, 5, 10, 16, 17, 26, 28, 31, 35, 36, 37, 46

1) Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa *Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet*.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kaupunginviraston toimistotarvikevarasto on merkitty taseeseen hankintahinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

10.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Ktö Oy Somerasuntojen ja Ktö Oy Jukolantien rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa *Edellisten tilikausien yli- tai alijäämän* oikaisuksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernin rahoituslaskelmassa vuoden 2019 tilinpäätöksessä rahavarat olivat 7 793 557,12 euroa. Vuoden 2020 rahoituslaskelmassa alkusaldo on 7 807 315,70 euroa. Erotus on 13 758,58 euroa. Tämä johtuu siitä, että Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän konsernitilinpäätöksessä 31.12.2019 rahavarat olivat 1 566,19 euroa, mutta 1.1.2020 rahavarat olivat 15 324,77 euroa. Ero rahoituslaskelman rahavaroissa johtuvat siitä, että kuluvan vuoden 2020 aikana Faktia osti kaikki JobPari Oy:n osakkeet ja heidän rahavaransa on yhdistelty Faktia Oy:n konsernitilinpäätökseen.

10.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtävälueittain:

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	431 164	338 836	289 526	179 958
Sosiaali- ja terveystoiminta	26 526 139	26 096 273	5 804 584	5 575 714
Opetus- ja kulttuuritoiminta	1 860 088	1 870 153	1 370 465	1 470 032
Yhdyskuntapalvelut	2 293 183	2 097 459	65 345	175 629
Muut palvelut *	2 989 131	3 474 450	1 475 818	1 907 201
*) josta tilojen ym. vuokratuotot			1 224 100	1 139 003
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>34 099 705</i>	<i>33 887 711</i>	<i>9 005 738</i>	<i>9 305 534</i>

7) Verotulojen erittely

	2020	2019
Kunnan tulovero	25 751 934	24 284 235
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 514 515	1 382 372
Kiinteistövero	1 662 738	1 843 467
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>28 929 187</i>	<i>27 510 075</i>

8) Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	17 612 088	25 819 951	17 612 088	25 819 951
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tase	6 808 888	6 688 067	6 808 888	6 688 067
Opetus- ja kulttuuritoiminnan muut valtionosuudet.	-185 886	-169 821	-185 886	-169 821
Yksikköhintarahaus	2 126 346	1 944 212		
Verotulojen maks. lykkäysten kompensatio	138 881		138 881	
Verotulomenetyksien kompensatio	4 924 141		4 924 141	
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>31 424 458</i>	<i>27 594 342</i>	<i>29 298 112</i>	<i>25 650 130</i>

9) Palvelujen ostojen erittely

	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	21 348 173	21 447 849
Muiden palvelujen ostot	6 151 021	6 048 729
<i>Palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>27 499 194</i>	<i>27 496 576</i>

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Käyttöomaisuuslaji	Poisto- menetelmä	Poistoaika (vuotta)
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	3
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5
Liikearvo	Tasapoisto	5
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3
Muut	Tasapoisto	3
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	30
Talousrakennukset	Tasapoisto	20
Vapaa-ajanrakennukset	Tasapoisto	30
Asuinrakennukset	Tasapoisto	40
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 %/20 v
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	25 %/10 v
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	20 %/30 v
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	10 %/40 v
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	20 %/20 v
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	22 %/10 v
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	20 %/20 v
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitos- koneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %/20 v
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	20 %/20 v
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	25 %/10 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	25 %/10 v
Koneet ja kalusto		
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	Tasapoisto	5
Atk-laitteet	Tasapoisto	5
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	5
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta vuosina 2019 – 2023:

	TP 2019	TP 2020	Taloussuunnitelma		
			2021	2022	2023
Poistonalaiset investoinnit	2 675 395	435 615	3 027 000	4 663 000	3 817 000
Rahoitusosuudet	397 358	0	162 000	832 400	114 000
Investointien omahankintameno	2 278 037	435 615	2 865 000	3 830 600	3 703 000
Suunnitelman mukaiset poistot	3 282 696	3 162 714	3 052 100	2 971 800	2 879 900
Viiden vuoden keskiarvo:					
Suunnitelman mukaiset poistot		3 069 842			
Poistonalaisten investointien omahankintameno		2 622 450			
Ero		447 392			
Poikkeama-%		17 %			

Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin: 14,6 %
 Jos eroa verrataan investointeihin: 17,06 %
 Eli sumupoistot ovat investoinneista: 117,06 %

Selvitys poikkeaman syistä:

Someron kaupunki on hyvästä taloudellisesta tilanteesta johtuen voinut toteuttaa normaalia suurempia investointeja jo useita vuosia. Vuonna 2018 valmistui Kiiruun koulu (vuoden 2018 investointimeno 2,6 milj. euroa). Tulevina vuosina suunnitelmissa on keskusurheilukentän saneeraus (n. 1,7 milj. euroa vuosille 2021-2022). Talonrakennusinvestoinneissa Uimahallin kiinteistön investointimenoja vähentää Nordic Guaranteen kaupungille suorittama 400 000 euron sovintokorvaus ja Rakennusliike Kerroskivi Oy:n konkurssissa suoritettu 19 474,87 euron jako-osuus.

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevastuu (ky)1.1.	2671	3 736	0	0
Lisäykset		0		
Vähennykset	-99	-1 065		
Eläkevastuu (ky) 31.12.	2 572	2 671		
Potilasvahinkovakuutus (ky) 1.1.	773 565	780 699	0	0
Lisäykset	405	0		
Vähennykset		-7 134		
Potilasvahinkovakuutus (ky) 31.12.	773 970	773 565	0	0

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot (Tulorahoituksen korjaukset)

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	10 112	25 421	10 041	25 421
Rakennusten luovutusvoitot	5 261	29 600		
Osakkeiden luovutusvoitot	11 524	8 052		52 859
Muut luovutusvoitot	273	10 302		
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	27 170	73 375	10 041	78 280
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	3 180	45	3180	45
Rakennusten luovutustappiot		47 510		
Osakkeiden luovutustappiot	1 693			
Muut luovutustappiot	7			*) 6 555
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	4 880	47 555	3180	6 599

*) Muihin luovutustappioihin (6 555 euroa) on kirjattu investoinneista poistetut (keskeneräisiin kirjatut) alle 10 000 euron viennit. Viennit olisi pitänyt kirjata aikanaan käyttömenoiksi.

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
<i>Satunnaiset tuotot</i>				
Oikeudenkäyntikulujen palautus				
UPM/”Projekti Raakapuu”				
Rakennusten myyntivoitto		28 760		
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	0	28 760		0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2020	2019
Osinkotuotot		
Someron Lämpö Oy:ltä	14 104	31 820
Someron Vesihuolto Oy:ltä	20 117	0
Someron Talkkari	8 120	3 500
Lamminniemen Hyvinvointikeskus	32 900	51 600
Muilta	23 756	49 474
<i>Osinkotuotot yhteensä</i>	98 997	136 394

10.4 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) Arvonkorotukset

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	7 315 537	7 332 480	6 544 552	6 544 552
Arvonkorotukset			0	0
Arvonkorotusten purku			0	0
Arvo 31.12.	7 311 839	7 315 537	6 550 801	6 544 552
Rakennukset				
Arvo 1.1.	66 436 015	68 309 160	49 071 880	49 991 553
Arvonkorotusten purku				0
Arvo 31.12.	63 456 915	66 436 015	46 905 418	49 071 880
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>				

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet
Poistamaton hankintameno 1.1.	146 476	Poistamaton hankintameno 1.1.	6 544 552
Lisäykset tilikauden aikana	137 413	Lisäykset tilikauden aikana	22 510
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	Rahoitusosuudet tilikaudella	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	Vähennykset tilikauden aikana	-16 261
Siirrot erien välillä	117 163	Siirrot erien välillä	0
Tilikauden poisto	-98 460	Tilikauden poisto	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	302 592	Poistamaton hankintameno 31.12.	6 550 801

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat
Poistamaton hankintameno 1.1.	49 071 880	6 437 491	648 772	69 706	248 883
Lisäykset tilikauden aikana	-301 244	520 331	33 401	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella			0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	6 298		0	0	-77 745
Tilikauden poisto	-1 871 515	-967 140	-225 599	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	46 905 419	5 990 682	456 574	69 706	171 138

Maa- ja vesialueiden erittely	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	216 865	220 089	212 255	212 056
Muut maa- ja vesialueet	7 094 974	7 095 448	6 338 546	6 332 496
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	7 311 839	7 315 537	6 550 801	6 544 552

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Tytäryhteisöt	Ky- osuudet menot	Muut osakkuudet ja osuudet
Hankintameno 1.1.	7 957 821	4 671 145	1 795 163
Lisäykset	2 967	0	2 235
Vähennykset	0	0	
Siirrot erien välillä	0	0	0
Hankintameno 31.12.	7 960 788	4 671 145	1 797 398

Muut lainasaamiset	Tytäryhteisöt	Muut yhteisöt menot
Hankintameno 1.1.	88 127	707 372
Lisäykset	0	0
Vähennykset	-5 496	-10 000
Siirrot erien välillä	0	
Hankintameno 31.12.	82 631	697 372

Muut saamiset tytäryhteisöiltä	
Hankintameno 1.1.	154 700
Vähennykset	
Siirrot erien välillä	0
Hankintameno 31.12.	0
	154 700

20 - 22) Omistukset muissa yhteisöissä

	Koti- paikka	Kaup. omistus- osuus	Kons. omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)		
				Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Someron Lämpö Oy	Somero	100 %	100 %	3287	4212	3
Someron Vesihuolto	Somero	99,9 %	99,9 %	5866	2533	58
Someron Talkkari Oy	Somero	100 %	100 %	286	63	78
Ktö Oy Somerasunnot	Somero	100 %	100 %	2403	2272	0
Ktö Oy Jukolantie	Somero	90,6 %	90,6 %	1057	85	-73
As Oy Someron Törmä	Somero	100 %	100 %	29	129	-
As Oy Aurinkopuisto	Somero	57,1 %	57,1 %	208	263	5
Ktö Oy Someron Lamminniemi	Somero	100 %	100 %	1469	115	2
Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy	Somero	100 %	100 %	927	710	-171
Ktö Oy Lamminniemen Satumaa	Somero	100 %	100 %	2	132	-
Kuntayhtymät						
V-S sairaanhoitopiirin ky	Turku	2,2 %	2,2 %	114	6863	
V-S erityishuoltopiirin ky	Paimio	3,01 %	3,01 %	170	718	-6
Forssan seudun hyvin- vointiky	Forssa	0,23 %	0,23 %	47	43	-1
Lounais-Hämeen amm. koulutuksen ky	Forssa	15,7 %	15,7%	2940	304	136
Salon seudun koulutusky	Salo	1,54 %	1,54 %	476	149	22
V-S Liitto	Turku	1,83 %	1,83 %	34	26	11

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

Saamisten erittely	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä Myyntisaamiset Muut saamiset	1 177 070	179 117	1 307 856	216 249
Saamiset kuntayhtymiltä Myyntisaamiset Muut saamiset Siirtosaamiset		11 136 57 749		6 813
Saamiset yhteensä	1 177 070	248 002	1 307 856	223 062

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset</i>				
T3 sairaalan inv.meno Kuntarahoitukselle	551 203	484 277		
Vuokraennakko				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	551 203	484 277		
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset</i>				
Tulojäämät				
Vakuutusmaksusaamiset	19 147	7 302	19 147	7 302
Kelan korvaus työterveyshuollosta	90 925	83 491		
Hankerahoitukset	19 136	24 163		
Jäsenkuntalaskutus	56 479	782 454	57 749	591 374
Valtionosuussaamiset	13 716			
Muut tulojäämät	134 959	134 581	698	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	334 362	1 031 991	76 896	598 676

Taseen ulkopuoliset tilit

Someron Säästöpankissa on avattu koulujen nimellä olevia tilejä (Kiiruun koulu, Someron Lukion oppilaskunta ja Kiiruun koulun oppilaskunta)

Tileillä on rahaa yhteensä

	2020	2019
Someron Säästöpankki	12 319	11 271

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	27 947	27 947	27 947	27 947
Lisäykset			0	0
Vähennykset			0	0
Peruspääoma 31.12.	27 947	27 947	27 947	27 947
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	1	1	-	-
Arvonkorotusrahasto 1.1.	52	52	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	52	52	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	3052	3 080	0	0
Siirrot rahastoon	0		0	0
Siirrot rahastosta	0	-29	0	0
Muut omat rahastot 31.12.	3052	3 052	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	33 774	34 275	27 548	29 694
Siirto rahastoon/rahastosta			0	0
Edellisen tilikauden oikaisut			0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	32 032	33 774	27 548	29 694
Tilikauden yli-/ alijäämä 31.12.	3 042	-2 015	2 967	-2 146
<i>Oma pääoma yhteensä (1000 €)</i>	66 126	62 810	58 462	55 495

27) Pitkäaikaiset velat

Erittely veloista, jotka erääntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä olevat velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen.

Pitkäaikaiset velat		
	2020	2019
Lainat julkisyhteisöiltä	176 036	110 530
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 087 824	8 933 924
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	15 263 860	9 044 454

Valtiokonttori tarkistaa Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti aravalainan vuosimaksua kunkin kalenterivuoden maaliskuun 1. päivästä lukien. Vuosimaksun tarkistus koskee kaikkia niitä lainoja, joiden ensimmäinen vuosimaksu on tullut voimaan 1.3.2000 tai aikaisemmin.

Pitkäaikaisen vuokra-asumisen perusparannuslainat ovat ns. vuosimaksulainoja, joilla ei ole etukäteen määrättyä kiinteää korko- ja lyhennyssuunnitelmaa. Tästä johtuen valtion lainojen lyhennykset on arvioitu.

29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset	2 572	2 671	0	0
Potilasvahinkovakuutusvastuu (ky)	773 970	773 565	0	0
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	776 542	776 236	0	0

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat

	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Vieras pääoma				
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0	415 696	0	391 599
Siirtovelat		22 194		
Velat kuntayhtymille	0	393 121	0	295 465
Ostovelat				
<i>Velat yhteensä</i>		831 011	0	687 064

32) Muut velat

Muiden pitkäaikaisten velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut (palautuskelpoiset)	1 688 813	1 622 039	0	0
Muut velat	132 109	132 109	0	0
<i>Muut pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	1 820 922	1 754 147	0	0

33) Siirtovelat

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Korkojaksotus	16 826	18 188	7 672	8 939
Lomapalkkajaksotus	5 252 446	5 155 882	3 099 277	3 061 922
Työnantajan vakuutusmaksut	128 933	134 905	1 605	7 646
Keva	506 290	489 961	503 674	488 142
Muut menoajämät	1 105 674	919 077	85 550	2 521
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	7 010 169	6 718 012	3 697 778	3 569 169

10.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Lainat julkisyhteisöiltä			0	0
Lainat rahoituslaitoksilta	220 647	540 079	0	0
<i>Annetut kiinnitykset yhteensä</i>	220 647	540 079	0	0

38) Vuokravastuut

Leasingvastuiden yhteismäärä	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	201 171	193 620	80 548	92 575
Myöhemmin maksettavat	350 482	418 919	145 131	225 679
<i>Leasingvastuut yhteensä</i>	551 653	612 539	225 679	318 254

Vuokravastuiden yhteismäärä (uusi)	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä	3 896 507	3 485 095	9 000	9 000
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	335 639	325 457		

39-40) Vastuusitoumukset

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta: (jäljellä oleva pääoma)	Kaupunki	
	2020	2019
Kiinteistö Oy Somerasunnot	1 596 609	1 929 595
Someron Lämpö Oy	2 632 143	2 953 571
	4 228 752	4 883 166
	Konserni	
	2020	2019
	0	0
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta yhteensä	4 228 752	4 883 166

Takaukset muiden puolesta (jäljellä oleva pääoma)	Kaupunki	
	2020	2019
Someron Vanhaintuki	407 985	409 819
Somero-Seura ry	28 163	33 493
	436 148	443 312
	Konserni	
	2020	2019
Ktö Oy Malminselkä (V-S erityishuoltop.)	6 087	6 616
Takaukset muiden puolesta yhteensä	442 235	449 928

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	58 107 759	53 147 161
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	36 206	34 967

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Kaupunki	
	2020	2019
Arvonlisäveron palautusvastuu ⁽¹⁾	4 425 797	5 378 560
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	379 395	438 341

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni	
	2020	2019
Sopimusvastuut 31.12.		
- V-S shp:n sopimusvastuu vuokrien palvelumaksuista	18 863	18 863
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	808	808
Sopimusvastuut yhteensä		
Johdannaissopimukset (V-S shp ja Salon seudun koulutusky)		
- Koronvaihtosopimus		
Jäljellä oleva nimellispääoma	2 170 942	2 202 842
Markkina-arvo	-420 613	-348 799
Arvonlisäveron palautusvastuut ⁽¹⁾	4 820 894	5 796 922
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu ⁽²⁾	379 395	438 341

- 1) Arvonlisäverolain mukaan uudisrakentamis- tai perusparantamismenoista vähennyksenä tai palautuksena käsiteltävien arvonlisäveroon on liittynyt 1.1.2008 alkaen kymmenen vuoden oikaisuvelvollisuus, jos kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi.

- 2) Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Vastuu voimassa 15 vuotta.

10.6 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. toimialoittain

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2020		2019	
	Vakin.	Määräaik.	Vakin.	Määräaik.
Hallinto- ja taloustoimi	26	3	17	2
Perusturvatoimi	154	72	202	78
Sivistystoimi	177	67	181	45
Tekninen toimi	63	19	63	13
Yhteensä	420	161	463	138
Joista osa-aikaisia	34	35	58	31

Henkilöstön lukumäärä lasketaan Kunnallisen työmarkkinalaitoksen henkilöstöraporttisuosituksen mukaan. Henkilöstön lukumäärä sisältää kaikki päätoimisessa palvelussuhteessa 31.12. olleet vakinaiset, määräaikaiset ja työllistetyt henkilöt. Määräaikaisiin sisältyvät myös sijaiset.

43) Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2020		2019	
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	25 544 283		25 578 402	
Henkilöstökuluja aktivoitu taseeseen (inv.)	5 595		3 677	
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>25 549 878</i>		<i>25 582 079</i>	

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilömaksut	2020		2019	
Keskustapuolue Somero ry	5 146		5 165	
Someron Kokoomus ry	2 169		2 076	
Someron Työväenyhdistys ry	3 489		3 824	
Vasemmistoliitto ry	140		151	
Someron Perussuomalaiset ry	0		12	
Salon Seudun Vihreät	157		243	
Härkätien Kokoomus ry	41			
Yhteensä	11 142		11 471	

45) Tilintarkastajan palkkiot

BDO Auditor Oy	2020		2019	
Tilintarkastuspalkkiot	9 165		9 346	
Muut palkkiot			82	
Palkkiot yhteensä	9 165		9 428	

47) Muut liitetiedot

1. Merkittävimpien perintönä tai testamentilla saatujen varojen käyttö

1. Lahja Oksanen (kuollut 2015) ja Arvo Oksanen (kuollut 2000) testamenttasivat koko omaisuutensa "Someron kaupungin päivähoidon lasten hyväksi". Omaisuus koostui lähinnä pankkitalletuksista ja kiinteästä omaisuudesta. Kiinteistöjen arvo perukirjassa on n. 200 000 euroa. Rahavaroja kaupunki sai n. 230 000 euroa. Varoista on maksettu vuoden 2016 aikana vielä kiinteistöjen ylläpitomenoja ja irtaimiston huutokauppailmoitukset. Irtaimistoa on myyty huutokaupalla yhteensä n. 9 100 eurolla. Lisäksi varoista on maksettu väliaikaisen ryhmäperhepäivähoitoyksikön tilakustannuksia n. 3 200 euroa.

Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 22.11.2016 § 94, että testamenttiasian käsittelyä jatketaan kunnes omaisuuden realisointi on edennyt. Kiinteistöt on realisoitu vuonna 2017 ja niistä on saatu 231 100 euroa. Omaisuuden myynnistä saatavat varat kohdennetaan kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön. Tilillä oli varoja vuoden lopussa n. 460 000 euroa.

Varojen käytön suunnitteluun on perustettu työryhmä, johon kuuluu varhaiskasvatuksen esimiehet, yksi työntekijä jokaisesta päiväkodista, kaksi työntekijää Tuulihatun ja Leivonpesän päiväkodeista sekä perhepäivähoidosta kaksi edustajaa sekä sivistyslautakunnan edustaja. Sivistysjohtaja toimii puheenjohtajana. Työryhmä on koonnut henkilökunnan, lasten ja vanhempien ideoita testamenttivarojen käytöstä. Työryhmä on kokoontunut kaksi kertaa vuoden 2018 aikana. Tarkoituksena oli laatia pitkän aikavälin suunnitelma varojen käytöstä ja viedä se lautakunnan käsittelyyn lokakuussa 2018. Työryhmän kokoontuminen toteutui kuitenkin vasta marraskuun lopussa, ja sivistyslautakunta hyväksyi suunnitelman 22.1.2019. Suunnitelma sisälsi mm. lasten liikuntapuiston rakentamisen, sijoittamisen lasten liikuntaan ja kulttuuriin (8 000 €/vuosi), retkiin (3 000 €/vuosi), leluja ja välineitä sekä materiaalia (4 000 €/vuosi tarpeen mukaan). Suunnitelmaan oli kirjattu myös varojen sijoittaminen.

Vuoden 2019 aikana hankittiin 5 kpl Hygio –otsonointikaappeja päiväkotiyksiköihin (yht. 25 640 euroa). Varhaiskasvatuksen lapsille hankittiin myös pyöräilykypäriä 50 kpl (yht. 653 euroa). Sivistyslautakunnassa hyväksytty lasten liikuntapuiston rakentaminen siirtyi kaupunginhallituksen käsittelyssä vuoteen 2022, mutta testamenttivaroista kustannettiin suunnittelutyö asiantuntijapalkkioineen ja matkakuluineen yht. 2 895 euroa. Varoja oli vuoden 2019 lopussa käyttämättä n. 430 000 euroa.

Vuoden 2020 aikana varhaiskasvatuksessa järjestettiin päiväkotien päiväretkiä mm. hoivamaatila Alkumaahan ja seikkailupuisto Hiidenlinnaan. Lisäksi maksettiin vuonna 2019 hankittujen Hygio –otsonointikaappien ylläpitokustannuksia. Vuoden lopussa varoja oli käyttämättä n. 422 740 euroa.

2. Kaupunki teki vuonna 2010 valtiokonttorille anomuksen perillisittä kuolleen yläasteen lehtori Marja-Liisa Mäkelän omaisuuden luovuttamisesta kaupungille. Varoja oli käytettävissä kaikkiaan n. 340 000 euroa. Kaupunki ilmoitti hakemuksessaan käyttävänsä omaisuuden stipendirahastojen perustamiseen, lapsille ja nuorille tarkoitetun ohjatun musiikki- ja teatteriharrastuksen järjestämiseen, bänditilan hankkimiseen nuorille, kulttuuritapahtumien järjestämiseen sekä vanhusten kuntouttavan päivätoiminnan käynnistämiseen. Kaupunginhallitus päätti 25.2.2013 käyttää 100 000 euroa stipendirahaston perustamiseen. Loppuosan käytöstä tehdään erilliset päätökset. Rahastoa on käytetty n. 8 500 euroa lukion infotaulun ja ylläpitojärjestelmän hankintaan. Käyttövaroja oli vuoden 2017 lopussa n.230 300 euroa. Käyttövarojen käytön suunnittelu on sisällytetty sivistystoimialan talousarvion 2018 toiminnallisiin tavoitteisiin kulttuuritoimessa ja nuorisotoimessa.

Bänditilasta on tehty investointiesitys yhdessä starttipajan ja suuremman nuorten iltatilan kanssa. Bänditilaa on suunniteltu perustettavaksi ns. SoLuun. Kulttuuri ry on järjestänyt testamenttivaroin lasten kulttuuritapahtumia ja yhteistyössä Somero-opiston kanssa lasten ja nuorten teatteri- ja sirkuskurssitoimintaa (4 430 euroa). Käyttövaroja oli vuoden 2018 lopussa n. 226 000 euroa.

Vuoden 2019 aikana varoja on käytetty nuorten bänditilan soittimiin ja tarvikkeisiin, lasten ja nuorten kulttuuritapahtumiin sekä teatteri-ilmaisun opetukseen. Nuorisotoimi aloitti bänditilatoiminnan ns. Solun rakennuksessa alkusyksystä 2019. Someron Kulttuuri ry ja kirjasto järjestivät lapsille ja nuorille lukuisia kulttuuritapahtumia Kiiruun talolla, kirjastossa ja muualla. Osa tapahtumista oli avoimia ja osa suunnattu päiväkotijä- ja koululaisryhmille. Somero-opisto ja Someron Kulttuuri ry järjestivät lapsille ja nuorille teatteri-ilmaisun opetusta. toisen opettajan palkka maksettiin perintövaroista. Vuoden 2019 lopussa varoja oli käyttämättä n. 211 000 euroa.

Vuoden 2020 aikana varoja on käytetty lasten- ja nuorten kulttuuritapahtumiin. Varoja käytettiin kirjastoon lasten- ja nuorten osaston hankintoihin. Vuoden 2020 lopussa määrärahoja oli käyttämättä 199 080 euroa.

3. Valtioneuvosto on luovuttanut Someron kaupungille Matti Sallisen valtiolle mennyttä omaisuutta käytettäväksi ennaltaehkäisevään lastensuojelutyöhön. Varoilla palkattiin neuvolaan perhetyöntekijä ja perhepalveluihin lapsiperheiden kodinhoitaja. Rahaa oli käytettävissä vuoden 2018 lopussa n. 377 600 euroa. Vuoden 2019 käyttö oli n. 71 300 euroa ja rahaa oli vuoden lopussa n. 306 300 euroa. Vuoden 2020 käyttö oli n. 60 700 euroa ja rahaa oli vuoden lopussa n. 245 550 euroa.

11 Tilinpäätöksen allekirjoitussivu

Somero, 19. huhtikuuta 2021

KAUPUNGINHALLITUS

Tero Pirttilä
Puheenjohtaja

Pia Maavirta
I varapuheenjohtaja

Riitta Lehtinen
II varapuheenjohtaja

Pauli Eino
jäsen

Jaana Kyyrä
varajäsen

Taru Pöri
jäsen

Riitta Ryhtä
jäsen

Ismo Valve
jäsen

Jutta Varjus
jäsen

Sami Suikkanen
kaupunginjohtaja

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Somerolla _____ 2021

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Seija Hakamäki
JHT, HT -tilintarkastaja